

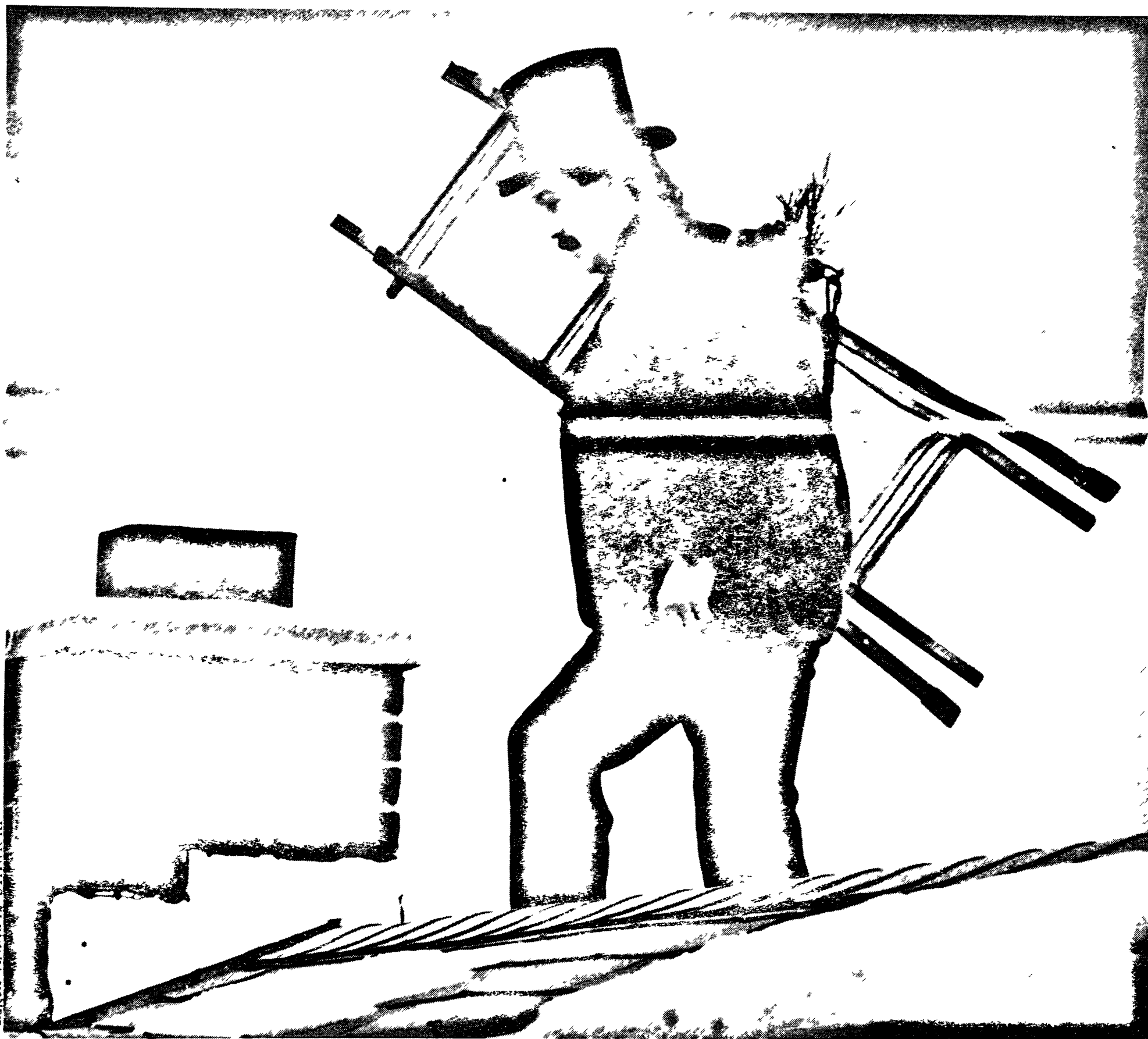
• ECHA ROKU • JAK MOSKWA MANIPULUJE ZACHODNIĄ
PRASĄ? • ROK GORBACZOWA • POLSKA PRYWACIARZEM
STOI • LOTHAR HERBST W KANADZIE

PISMO NIEZALEŻNE WYDAWANE PRZEZ GRAŻYNĘ I ZBIGNIEWA FARMUSÓW

ECHO-TYGODNIK POLSKI

NO. 11 - 31 GRUDNIA 87 - 6 STYCZNIA 88 • TORONTO • PUBLISHED WEEKLY • CENA: \$1.25

Second Class Registration Number 7631 Postage Paid At Toronto

Zdjęcie: ANDRZEJ STAWICKI

KATARZYNA BANACHOWSKA

ŻYCZENIA NA NOWY ROK

Jezeli sledzicie Panstwo wiadomości z Polski nie mogła ujsc Waszej uwadze informacja, ze w Solidarności regionu Mazowsze podjęto szczególną decyzję oświadczeniem podpisanym przez ośmiu

najbardziej znanych działaczy tego regionu wezwano do rozpoczęcia jawnego działania wewnątrz istniejących struktur organizacyjnych kraju, a zwłaszcza wchodzenia do lokalnych Rad Narodowych, do których

wybory mają być objęte demokratyzacją. Demokratyzacja ta w ograniczonym zakresie zmieni sposób wysuwania kandydatów, niemniej ma się dokonać pewien postęp

Oświadczenie tego typu wydane po sześciu latach ostracyzmu i bojkotu wszelkich przejawów życia publicznego może wyglądać na ustępstwo z nieprzejednanej

Ciąg dalszy str 4

• **Chirski chłop skazany na śmierć za "szpiegostwo"** Chiriska agencja informacyjna doniosła o skazaniu na karę śmierci chirskiego chłopca i wydaniu wyroków wieloletniego więzienia dla trzech innych mieszkańców prowincji Syczuan, za "szpiegostwo" na rzecz Tajwanu. W rzeczywistości cała czwórka drukowała i rozprawiała materiały informujące o gospodarce i poziomie życia na Tajwanie.

• **Iran ostrzega Australię**, Iran ostrzegł Australię, że plan wystąpienia do Zatoki Perskiej wojskowych nurków do akcji oczyszczania wód z min może okazać się niekorzystny dla australijskiego rządu i narodu. Iran zarzucił Australii ustępowanie naciskom USA o wspólną strategię w Zatoce Perskiej.

• **Plac Raula Wallenberga w Sztokholmie** Największy plac w szwedzkiej stolicy otrzymał nazwę Placu im. R. Wallenberga, dyplomaty, który uratował przed śmiercią w hitlerowskich obozach zagłady około 100 tysięcy węgierskich Żydów. Losy Wallenberga nie są wyjaśnione. Wiadomo, że został zaarrestowany w Budapeszcie przez NKWD pod koniec II wojny światowej. Sowieci twierdzą, że wkrótce potem zmarł na atak serca w moskiewskim więzieniu. Inne źródła przeczą tym informacjom.

• **Ciężka los sowieckich weteranów wojny w Afganistanie** Tygodnik "Wiadomości moskiewskie" zamieścił artykuł W. Turszatowa dotyczący weteranów wojny afgańskiej. Autor podkreśla powszechną obojętność społeczeństwa i brak zrozumienia ludzi

okaleczonych w Afganistanie. Tylko część inwalidów wojennych przewożona jest do centrum rehabilitacyjnego w Saki na Krymie, w którym zresztą brak odpowiedniej aparatury i nowoczesnych protez. Turszatow wątpi w prawdziwość sprawozdań telewizyjnych, donoszących o składaniu broni przez afgańskich partyzantów. Podkreśla, że w tym samym czasie, gdy prezydent Nadzib usiłuje przekonać świat o powodzeniu swej polityki porozumienia i informuje o spadku częstotliwości walk, do szpitali w ZSSR przybywa coraz więcej rannych żołnierzy. Artykuł krytycznie odnosi się do biurokracyjnej procedury, którą weterani muszą przejść przed uzyskaniem rent inwalidzkich. Zwraca uwagę na trudności w znalezieniu zatrudnienia i powszechny brak zainteresowania ich losem.

• **Papież Jan Paweł II przekazał pozdrowienia Bożonarodzeniowe w 52 językach** Ostrzegł on ludzkość przed szukaniem zbawienia w technologii. W zamian zaapelował o uwagę dla postępowania wypływającego z narodzin Jezusa.

• **Antysowieckie demonstracje w 8 rocznicę inwazji ZSSR na Afganistan** Największe demonstracje miały miejsce w Pakistanie, Indiach, Londynie, Monachium, Zachodnim Berlinie i we Francji. W Iranie grupa uchodźców afgańskich próbowała przedostać się na teren sowieckiego konsultatu. Agencja TASS nie wspominała słowem o rocznicy. Podała natomiast informację o "pirackim ataku" na konsulat, wykonanym przez "grupę rozwydrzonych chuliganów składającą się z afgańskich kontrrewolucjonistów żyjących w Iranie". Antysowieckie demonstracje odbyły się także w wielu miastach amerykańskich i kanadyjskich.

• **Krwawe żniwo walk czarnych w RPA** W prowincji Natal w walkach pomiędzy zwolennikami i członkami lewicowego Zjednoczonego Frontu Demokratycznego a członkami Inkatha - umiarkowanego ruchu politycznego i kulturalnego 7-milionowej narodowości Zulu zginęło od Wigili co najmniej 14 czarnych. Prokomunistyczny Zjednoczony Front Demokratyczny oskarżył Inkathę o kolaborację z białymi.

• **Gorbaczow Człowiekiem Roku** Tygodnik Time uhonorował przywódcę sowieckiego Michaiła Gorbaczowa tytułem Człowieka Roku 1987, określając go jako "symbol nadziei na nowy rodzaj Związku Sowieckiego". Gorbaczow jest 61 Człowiekiem Roku wybranym przez Time. W roku 1939 i 1942 człowiekiem roku był J. Stalin, w 1957 N. Chruszczow, a w 1983 J. Andropow.

• **Waldheim szantażowany przez KGB?** Londyński "Sunday Express" podał, że Jugosławia wiedziała już w 1947 roku, iż Waldheim był uwięziony w hitlerowskie prze-

stępstwa wojenne. Zdaniem gazety Anon Kolendic ówczesny jugosłowiański agent wywiadu, rezydujący w Wiedniu, przekazał KGB w 1948 roku wojenną kartotekę Waldheima. Gazeta utrzymuje, że od tamtego czasu Waldheim mógł być w rękach jugosłowiańskich i sowieckich agentów, a jest wiele pośrednich dowodów wskazujących, że Waldheim odgrywał rolę posłusznego pionka w rękach dyplomacji wschodnioeuropejskiej. G. Christan, rzecznik austriackiego prezydenta oświadczył, że sugerowanie, że Waldheim mógł być ofiarą szantazu należy do kampanii oszczerstw. Przypomniał także, iż Waldheim wielokrotnie zapewnił, że nigdy nie był szantażowany przez agentów sowieckich bądź jugosłowiańskich.

• **ChRL protestuje przeciwko mieszaninzie USA w sprawie Tybetu** Chiny wystosowały do Stanów Zjednoczonych protest w sprawie poprawki zatwierdzonej przez Kongres USA, w której oskarżono rząd Pekinu o pogwałcenie humanitarnych praw w Tybecie. Chiny oświadczyły, że poprawka "przekręca fakty, jest obrazą chińskiego rządu i narodu oraz stanowi wyraz interwencji w sprawy wewnętrzne". Rząd chiński ostrzegł, że tego rodzaju akcje mogą pogorszyć stosunki chinsko-amerykańskie.

• **Wzrost zachorowań na AIDS w Ugandzie** Światowa Organizacja Zdrowia poinformowała, że w ostatnich miesiącach zanotowano w Ugandzie ponad podwójny wzrost zachorowań na AIDS. Liczba chorych podniosła się z 1138 w lutym br. do 2369 w październiku. Kraj ten znalazł się na 3 miejscu pod względem liczby zarejestrowanych chorych, po USA - 47 022 przypadki i Francji 2 523 chorych.

• **Terry Waite "widziany" przez amerykańskiego satelitę** Przedstawiciele amerykańskiej Agencji Bezpieczeństwa Narodowego podali, jak doniósł londyński "Sunday Express", że amerykański satelita wywiadowczy Lacrosse, umieszczony nad Libanem, sfilmował transport Terry'ego Waite'a, amerykańskiego zakładnika Terry'ego Andersona i kilku innych zakładników do więzienia Basta w Zachodnim Bejrucie.

• **Izrael zaarrestował 800 Palestyńczyków** Armia izraelska podała, że w Pasie Gazy i na Zachodnim Brzegu zaarrestowano 800 Palestyńczyków, biorących udział w antyizraelskich demonstracjach i zamieszkach. Stana oni przed sądem Izraelski minister obrony Y. Rabin oświadczył, że żołnierze izraelscy zaprowadzą porządek nawet jeśli będzie to wymagało użycia broni palnej. Organizacja Wyzwolenia Palestyny oskarżyła Izrael o zanizanie oficjalnej liczby 21 zabitych Palestyńczyków w demonstracjach trwających od 9 grudnia. ONZ zaapelował do Izraela o wykazanie umiaru w opanowaniu palestyńskich demonstracji. Izrael okupuje Pas Gazy i Zachodni Brzeg od 1967 roku.

• **Sowiecka demonstracja przeciwko obecności Armii Czerwonej**

w Afganistanie. Sowiecka służba bezpieczeństwa zaarrestowała w Moskwie i Leningradzie 16 osób, protestujących przeciwko obecności Armii Czerwonej w Afganistanie. W Moskwie 8 demonstrantów zostało zaatakowanych przez około 50 umundurowanych milicjantów i 50 tajników, którzy oczekiwali na nich na zewnątrz stacji metra Arbat. Grupa obrony praw człowieka starała się wcześniej o zezwolenie na zorganizowanie demonstracji. Według N. Chramowa, jednego z członków grupy, milicjanci i tajnicy siłą odebrali grupie plakaty i siłą wsadzili uczestników demonstracji do milicyjnego autobusu. 17-letnia J. Grigoriewa została tak pobita przez tajników, udających oburzonych obywateli sowieckich, że pogotowie zabrało ją do szpitala. Jeden z demonstrantów, Stepan Gura, został z miejsca oskarżony o chuliganstwo z zapowiedzią, że stanie przed sądem w trybie przyspieszonym. Demonstranci zaprezentowali plakaty, m.in. "Pokój na Ziemi i w Afganistanie" oraz "Nie można zaprowadzać rewolucji bagnietami". W Leningradzie demonstracja miała przebieg spokojny. Uczestnicy rozwieśli hasła "Chcemy, by nasze dzieci wróciły żywe do domu z Afganistanu" i "Wycofać oddziały sowieckie z Afganistanu". Demonstracja odbywała się naprzeciwko Katedry Kazńskiej. Zdaniem A. Dubkowa, wydawcy podziemnego pisma "Słowo", milicja zażądała od demonstrantów usunięcia hasła. Gdy demonstranci odmówili, zostali zabrani na posterunek milicji. I w Moskwie, i w Leningradzie setki mieszkańców widziały demonstrację i akcję milicji i tajników.

• **Zakończono proces beatyfikacyjny księdza Serra** Papież Jan Paweł II oznajmił, iż został zakończony przewód beatyfikacyjny księdza Junipero Serra, który był założycielem 9 misji katolickich w Kalifornii. Watykan poinformował, że Papież zatwierdził oznaki cudów, jakie miały miejsce za wstawiennictwem księdza Serra. Był to końcowy krok, by uznać księdza Serę błogosławionym. Kościoła Beatyfikacja jest uznaniem danej osoby za postać uswieconą dla Kościoła. Często jest etapem przejściowym uznania kogoś za świętego. Przedstawiciele Kościoła w Kalifornii mieli nadzieję, że Papież dokona beatyfikacji księdza Serę podczas swej ostatniej wizyty w USA. Jednakże proces beatyfikacyjny nie został w tym czasie zakończony. Sława błogosławionego zaczęła się rozpowszechniać, kiedy siostra zakonna, Bonafice Fyra została uzdrowiona z gruźlicy w 1960 r., po jej żarliwych modłach do księdza Serę. Papież dokonał beatyfikacji księdza w 1988 roku. Ksiądz Serra urodził się w Hiszpanii w 1713 r. Utworzył on 9 misji na Zachodnim Wybrzeżu, na terenach obecnej Kalifornii. Umarł w 1784 r. Podczas swej ostatniej podróży w Stanach Zjednoczonych Papież modlił się za księdza Serę. Wywołało to protest niektórych amerykańskich Indian, podkreślających, że działalność księdza Serę ustanowiła system, który zniszczył kulturę kalifornijskich Indian.

ECHO-TYGODNIK POLSKI

wydają:

Grażyna i Zbigniew FARMUS

adres pocztowy:
51A Thistle Down Blvd.
REXDALE, Ont. M9V 4A6
tel. 743-5706

Redaktor naczelny Grażyna Farmus
Dyrektor działu reklamy i dystrybucji.
inż. Zdzisław Wójcik

REDAKTORZY DZIAŁÓW
Świat, Kanada Zbigniew Farmus
Polska Katarzyna Banachowska
Czytane między wierszami &
Lektury nieobojętne
Karolina Jankowska
Korespondencja z dalekiego kraju:
Bolesław Slesieński

Polityka kanadyjska

dr Tadeusz Pruss

Dział popularno-naukowy:

Stanisław Skonieczny

Angielski: Andrzej Klimaszewski

Teatr Darek Barecki

Sport Adam Polański

Poradnia Zaufanie dr Zofia Bończa

Pokochoć kapitalizm

dr Krzysztof Ostaszewski

Prawo Mec Kwiatek

Radłestezja Bogusław Rzepecki

Apteka Natury dr Zofia Górnicka

Poczytaj mi Echo Adela Dymka

Piękna Polka Barbara Raczyńska

POGŁOS (miesięcznik)

Magda, Marek i Kot Czyżycy

Pobyt stały (powieść)

Marek Majewski

Horoskop, Kalendarium, korekta

Ewa Rewkowska

WSPÓŁPRACUJĄ

prof. dr Ewa Brantley, Wacław Liebert,

Lech Jamka, Janusz Pietrus,

Wojciech M. Wojnarowicz, Aleksander Plekarski

zdjęcia

Independent Polish Agency,

Andrzej Stawicki

konsultacja graficzna i rysunki

Marek Majewski, Patryk Halkiewicz,

tłumaczenia z niemieckiego

S. Cech

skład drukarski

Olimpia Orlewicz

druk

Polish Alliance Press

dystrybucja torontowska

Michał Galusza

ADVERTISING RATES

DISPLAY ADS \$7.00 per col. inch, FULL PAGE \$700,
HALF PAGE \$350.00

Classified Ads \$4 (up to 25 words) Job Ads FREE
Special minimum 3 months' advertising (12 issues)
1 col 1 1/2 inch \$65.00, 2 cols - 1 1/2 inches \$130.00
2 x 3 inches \$260.00 photo extra \$5.00
3 x 3 inches \$390.00

SUBSCRIPTION PRENUMERATA
POŁROČNA \$25.00, RÓČNA \$50.00
dla nowo przybyłych, wg kolejności zgłoszeń (12
numerów) bezpłatna

**KANADA W CZŁÓWCE
WZROSTU EKONOMICZNEGO**

Organizacja Ekonomicznej Kooperacji i Rozwoju (OECD) podała, że największy przyrost ekonomiczny wśród 7 państw wysoko uprzemysłowionych w roku 1987 odnotowały Wielka Brytania i Kanada, których dochód narodowy wzrósł o 3,75%. Zdaniem wielu ekonomistów po ostatecznym zbadaniu sprawy, co zajmie kilka miesięcy, okaże się, że Kanada miała większy wzrost dochodu narodowego niż oszacowanie OECD i zajmie bezapelacyjnie pierwsze miejsce w tempie wzrostu ekonomicznego w roku 1987 wśród 7 państw uprzemysłowionych. Zdaniem OECD Kanada i Wielka Brytania wyprzedziły Japonię - 3,5% wzrostu, a pozostałe państwa siódemki - USA, Niemcy Zachodnie, Francję i Włochy - o co najmniej 1%. OECD przewiduje, że w roku 1988 i 1989 Kanada nadal będzie w czołówce, ustępując w tempie wzrostu jedynie Japonii.

**MIELI Z CZEGO,
A NIE ZAPŁACILI**

Urząd Podatkowy podał, że w roku 1985 5 978 Kanadyjczyków, zgodnie z przepisami, nie zapłaciło podatku od dochodów przewyższających 50 000 dolarów. Pomiędzy nimi było 165 Kanadyjczyków, mających dochód przewyższający 250 000 dolarów.

W grupie tej prawie 5000 osób stanowili inwestorzy, resztę zaś lekarze, dentyści, prawnicy, inżynierowie, artyści, aktorzy, czy impresaria, piosenkarze. Przywódca NDP Ed Broadbent podkreślił, że liczby te ukazują niesprawiedliwość kanadyjskiego systemu podatkowego.

Od roku 1986 obowiązuje już jednak reguła tzw. podatku minimalnego, zdaniem rządu Mulroney'ego zapobiegająca niepłaceniu podatku przez bogatych.

**TAJEMNICZA ŚMIERĆ
KANADYJKI W NIKARAGUI**

W dzień Bożego Narodzenia zginęła z powodu eksplozji granatu w pokoju hotelowym w Matalgalpa 26-letnia Jenny Green z Hamiltonu. Wraz z nią śmierć poniosł podporucznik nikaraguańskich sił zbrojnych Roger Zeron. Zdaniem władz nikaraguańskich i rzecznika ambasady kanadyjskiej w Kostaryce śmierć Green i Zerona miała charakter całkowicie przypadkowy. Zdaniem rządu nikaraguańskiego Green trzymała granat w ręku, gdy nastąpiła jego niespodziewana eksplozja. Niektórzy krewni Green powątpiewają w oficjalną wersję wydarzenia. Narzeczony Green oraz jej brat i ojciec chcą udać się do Nikaragui, by na miejscu zbadać sprawę. Green przebywała w Nikaragui od dwóch miesięcy jako ochotniczka, pomagając przy budowie szkoły, a następnie uczestnicząc w zbiorach kawy.

**SPALENIE FLAGI
SOWIECKIEJ W TORONTO**

W Toronto w 8 rocznicę inwazji ZSSR na Afganistan odbyła się demonstracja przeciwko sowieckiej okupacji Afganistanu. Wzięło w niej udział około 1000 osób, w zdecydowanej większości Afgańczyków. Przybyli także Wietnamczycy, Czesi, Węgrzy, Litwini i przedstawiciele innych narodowości. Nie zabrakło Polaków. Stanowili oni kilka rozproszonych grup. Przybyła m.in. delegacja "Solidarności Walczącej" był delegat PCAG i wydawca "Echa-Tygodnika Polskiego". Kilku Polaków powiewało dobrze widocznymi flagami biało-czerwonymi bądź flagami Solidarności. W sumie jednak zgromadzeni Polacy wyrazili żal i rozczarowanie, że z kraju znajdującego się od 42 lat pod okupacją sowiecką pojawiło się nas jedynie kilkunastu. Demonstracja rozpoczęła się od godzinnego marszu ulicami w centrum Toronto. Otwierała ją grupa afgańskich dzieci, niosących wstrząsające zdjęcia bestialstwa sowieckiego

okupanta wobec dzieci w Afganistanie. Za dziećmi kroczyli przybyli politycy kanadyjscy, m.in. poseł federalny Andrew Witer, radny Chrs Korwin-Kuczyński i były poseł prowincjonalny Y Shymko. Po nich maszerowały kobiety, a następnie potężna grupa mężczyzn. Z przodu i tyłu pochodu posuwały się radiowozy podające hasła do skandowania. Krzyczano bez przerwy i bardzo głośno "Gorbaczow - ludobójca", "Sowieci precz z Afganistanu", "Śmierć dla KGB", "Śmierć dla komunizmu", "Niech żyją mudżahedini", itp. Po marszu, przed City Hall zostały odczytane pozdrowienia i wyrazy poparcia od premiera Kanady Mulroney'ego, premiera Ontario Petersona i burmistrza Toronto Eggletona. Przemówienia wygłosili m.in. A Witer, Y Shymko i Ch Korwin-Kuczyński, który podkreślił, że na różnych poziomach władzy w Kanadzie "nic się nie robi, aby pomóc narodom ujarzmionym przez Związek Sowiecki". Zdaniem Korwina-Kuczyńskiego polityka głośności niczego nie zmieniła. Zaapelował on do wyborców o takie głosowanie, by zapewniony był wybór polityków świadomych powyższego stanu rzeczy. Wśród mówców był także Shafiq Jasar - przedstawiciel Ontaryjskiego Związku Afgańczyków oraz Mohammed Amin, mudżahedin przybyły do Toronto na operację. Obydwaj podkreślili, że w ciągu ostatnich dwóch lat nastąpiło zmasowanie sowieckich działań wojennych w Afganistanie i że fakty przeczą sowieckim oświadczeniom o zamierzonym wycofaniu Armii Czerwonej. Amin powiedział, że mudżahedini są gotowi przyjąć jedynie bezwarunkowe i całkowite wycofanie wojsk sowieckich jako wycofanie. Zaznaczył, że dopóki żyją nie ustąpią w walce o niepodległość kraju. Podziękował także za pomoc militarną i materialną oraz poparcie moralne. Na zakończenie demonstracji nastąpiło spalenie flagi sowieckiej. Afgańczycy skandowali "Allah-o-Akbar" (Bóg jest wielki).

Antysowieckie demonstracje w 8 rocznicę najazdu Związku So-

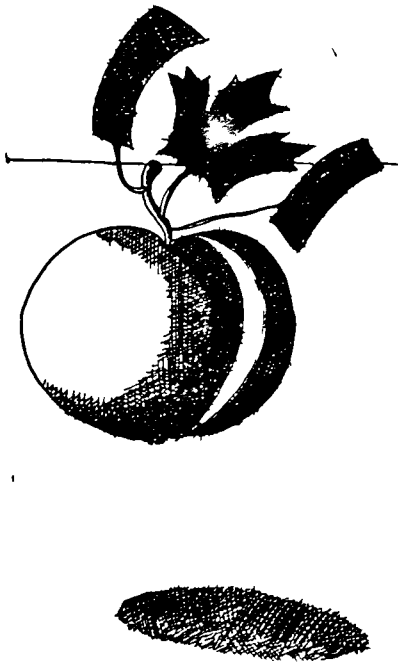
wieckiego na Afganistan odbyły się także w innych miastach kanadyjskich, m.in. w Ottawie, Vancouver i Edmonton.

**ZWOLNIENIA
W FABRYCE SAMOLOTÓW**

Firma Mc Donnell Douglas Canada Ltd. zwolniła z pracy 238 pracowników. Oświadczyli oni, że zwolnienia są odwetem za ich udział w 5-tygodniowym strajku - proteście przeciwko niebezpiecznym dla życia i zdrowia warunkom pracy. Premier Ontario D. Peterson oświadczył, że traktuje ich oświadczenie jako "bardzo poważne". Rzecznik fabryki samolotów podkreślił, że zwolnienia mają charakter ściśle ekonomiczny, gdyż fabryka musi produkować zgodnie z rachunkiem ekonomicznym i zgodnie z obiecanym klientom terminem dostaw.

KANADA

AFGANISTAN WALCZY

ZBIGNIEW FARMUS

27 grudnia 1979 roku Armia Czerwona najechała na Afganistan, rozpoczynając krwawą okupację, nie cofając się przed ludobójstwem.

W 8 lat później statystyka jest straszliwa: 1200 000 zabitych Afgańczyków, 5 000 000 uchodźców, zabawki-pułapki bombowe rozrzucone z helikopterów i okaleczające dzieci, spalone pola i wioski, tysiące torturowanych więźniów politycznych, zatrutowa żywność i woda, broń chemiczna używana wobec partyzantów i wobec ludności cywilnej, 160 000 małych dzieci porwanych do Związku Sowieckiego na naukę sowietyzmu, mających tworzyć w przyszłości

fundament sowieckiego reżymu w Afganistanie

■ ■ ■ ■ ■

Afgański ruch oporu jest silniejszy w dziewiątym roku sowieckiej okupacji niż w pierwszym. Mudżahedini kontrolują ponad 80% terytorium kraju. Po otrzymaniu od USA 600 "Stingerów" strącają co tydzień kilka sowieckich samolotów i helikopterów. 150-tysięczna Armia Czerwona oraz 150 tysięcy agentów KGB i pracowników służb specjalnych nie jest w stanie złamać oporu ludzi, tworzących, najważniejszy w obecnym czasie, front zbrojnej walki z komunizmem. Według ostrożnych szacunków zachodnich

straty osobowe ZSSR wynoszą grubo ponad 100 tysięcy zabitych, bądź rannych żołnierzy.

Afgański ruch oporu nie mógłby istnieć bez zagranicznej pomocy. Największą pozycję stanowi pomoc amerykańska. W roku bieżącym Stany Zjednoczone przeznaczyły na pomoc humanitarną 45 mln dolarów, a na pomoc wojskową 670 mln dol. Pomoc tę przekazuje CIA. Do Mudżahedinów trafia ona głównie za pośrednictwem Pakistanu.

Nie jest tajemnicą, że dociera do adresata mocno okrojona. Dobrze poinformowani twierdzą, że po drodze "ulatnia się" około 75% pomocy. Wpływa na to przekup-

stwo biurokratów pakistańskich, agenci sowieccy, występujący jako Mudżahedini, niszczenie karawan osiołków z dostawami broni przez oddziały sowieckie.

Ujemną cechą pośrednictwa Pakistanu jest to, że rząd pakistański w praktyce decyduje, jakie ugrupowanie partyzanckie dostaje jaką broń i ile.

Pakistańska kontrola dostaw amerykańskiej broni utrzymuje ponadto w afgańskiej armii komunistycznej większość pozostałego jeszcze korpusu oficerskiego, złożonego głównie z Pasztunów, grupy etnicznej skrajnie antypakistańskiej, utrzymującej, że afgański ruch oporu jest narzędziem antyafgańskiej polityki Pakistanu.

Alternatywą w stosunku do pomocy via Pakistan byłoby przekazywanie amerykańskiej pomocy za pośrednictwem niezależnych kanałów. Ideą byłoby zorganizowanie

mostu powietrznego prywatnych samolotów i helikopterów, dokonujących zrzutów i lądujących tam, gdzie nie dotrze żadna karawana. Pozorem jest przekonanie, że Sowieci kontrolują przestrzeń powietrzną nad Afganistanem. Może się tak wydawać, gdyż afgański ruch oporu nie ma nawet jednego samolotu, ale w rzeczywistości komuniści nie dysponują systemem obrony przeciwlotniczej i nie mieliby możliwości zapobiec lotom małych samolotów z dostawami broni do Mudżahedinów.

■ ■ ■ ■ ■

Wszelkie oświadczenia Gorbaczowa i innych sowieckich aparatczyków dotyczące zbliżającego się wycofania wojsk sowieckich z

Dokończenie na str 9

• KRONIKA •

• W NIEDZIELE, 20 grudnia, siły porządkowe, jak enigmatycznie w Polsce nazywa się ZOMO, rozproszyły demonstrację pro-solidarnościową w Gdańsku. Kilkaset osób uformowało pochód po wyjściu z kościoła. Pochód ruszył pod transparentami wyrażającymi poparcie dla Solidarności. Milicja zatrzymała demonstrujących w odległości około 100 metrów od kościoła. 20 osób zatrzymano. • W SULEJÓWKU w sali kinowej miejscowego klubu odbyło się spotkanie nt. "Historyczne znaczenie Sulejówka". Referaty wygłosili prof. prof. Zbigniew Wójcik i Marek Drozdowski. Poinformowano, że Rada Narodowa uchwałą nr 90 z 18 października nadała Aleksandrze i Józefowi Piłsudskim honorowy tytuł nr 11 "Zasłużony dla miasta Sulejówka". • PREMIER Margaret Thatcher zagroziła, że odwoła swoją zapowiadzaną wizytę w Polsce, o ile władze PRL nie zagwarantują, że będzie się mogła spotkać z Lechem Wałęsą. • PRZEBYWAJĄCY czasowo we Włoszech członek Komitetu Wykonawczego odrodzonej w kraju Polskiej Partii Socjalistycznej, Tadeusz Rachowski, odbył rozmowy w siedzibie najwyższych władz Włoskiej Partii Socjalistycznej w Rzymie. Widział się on między innymi z kierownikiem wydziału zagranicznego WPS Socjaliści włoscy zobowiązali się wystąpić oficjalnie o przyjęcie PPS do Międzynarodówki Socjalistycznej. • 27-LETNI Marek Czahor został skazany przez Sąd Marynarki Wojennej w Gdyni na karę 150 tysięcy złotych grzywny. Aresztowany on został z koncem listopada, po odesłaniu władzom księżeczki wojskowej wraz z listem, w którym napisał, iż na Wojsku Polskim ciąży hanba za najazd Czechosłowacji w 1968 i udział w stanie wojennym. Ruch Wolność i Pokój uważa wyrok ten za sukces, bowiem oskarżenie o odmowę służby wojskowej zostało przez sąd oddalone ze względu na błędy formalne, jakie popełniła Komisja Poborowa, wysyłając do Czahora kartę powołania. Warto przypomnieć, że Marek Czahor jest synem Ewy Kubasiewicz, którą ten sam sąd za kolportaż ulotek w stanie wojennym skazał w trybie doraźnym na 10 lat więzienia. Ten najwyższy nawet w owym okresie wyrok wzbudził taki protest opinii światowej, że władze PRL doprowadziły do rewizji procesu. • W ŚRODĘ, 23 grudnia, podczas audencji Polaków, pozostających we Włoszech, Jan Paweł II wezwał do nieopuszczania Polski. Ojciec Święty powiedział, że nikt nie może separować się od spraw swojej ojczyzny, a emigracja prowadzi często do ludzkich dramatów i najczęściej związane są z nią rozczarowania. • WICEMER Paryza, Christian de la Malenne odznaczył w ratuszu medalami Paryza osiemiu zasłużonych działaczy polonijnych. Odznaczonych zostali tercjarz Edward Jarocki, Sławomir Rogowski, Irena Starnawska, ksiądz kapelan Marceł Stopa, Robert Szczerba, brat Władysław Szyna-

Chechłacz i Łupanow na wolności

Władze PRL zwolniły warunkowo z więzienia Roberta Chechłacza i Tomasza Łupanowa, którzy w 1982 roku skazani zostali odpowiednio na 25 i 13 lat więzienia za zabójstwo sierżanta MO, Zdzisława Karosa. Aresztowani po sporze z milicjantem w warszawskim tramwaju, podczas którego sierżant MO został śmiertelnie ranny, twierdzili, że nigdy ich zamiarem nie było zabójstwo. Do śmiertelnych strzałów doszło w czasie walki o milicyjny rewolwer. Rzecznik Ministerstwa Sprawiedliwości oświadczył, że Chechłacz i Łupanow zwolnieni zostali za dobre sprawowanie.

GŁODÓWKA CZŁONKÓW RUCHU WOLNOŚĆ I POKÓJ

27 grudnia, jak przewidziano, zakończyła się głodówka członków ruchu Wolność i Pokój podjęta 13 grudnia. W ostatnich dniach protestu głodujących odwiedzili korespondenci zachodni. Zastali mieszkani przybrane pokojowymi symbolami, a prowadzących głodówkę wyczerpanych, leżących w śpiworach. Jednocześnie z głodówką warszawską prowadzona była głodówka sześciu członków WiP w Opolu i 120 osób w kilku krajach europejskich. Głodujący stracili podczas protestu około 10 kg wagi.

ŻYCZENIA NA NOWY ROK

Dokończenie ze str. 1

linii związkowej i dla wielu działaczy "Solidarności", sympatyków i obserwatorów zapewne będzie tak wyglądało. W rzeczywistości jest to jednak jedynie słuszna droga jaką w tej chwili może podjąć "Solidarność", by uchronić się przed martwotą. Jest to też pierwsza od zeszłorocznej amnestii inicjatywa, która wychodzi od związku, a nie od rządu.

Solidarność w sześć lat po ogłoszeniu stanu wojennego znalazła się w impasie. Większość jej członków i działaczy okopała się w klarownym podziale na "nich" i "nas", wrogów i przyjaciół, zwycięstwo lub klęskę. Poparcie dla związku zamieniło się w sympatię dla legendy, która coraz mniej ma wspólnego z teraźniejszością. Z tej sympatii szacunek dla przywódcy związku, Lecha Wałęsy wyodrębnił się jako zjawisko całkowicie osobne, do czego przyczynili się

SKAZANIE CZŁONKA KOMISJI KRAJOWEJ

Bogusław Szybalski, członek Komisji Krajowej skazany został na 18 miesięcy więzienia i 400 tysięcy złotych grzywny. Szybalski został zatrzymany, gdy przewoził sprzęt drukarski, w tym kopiarki, sztance drukarskie i powielacze z Gdańska do Bydgoszczy. Skazany jednak został za próbę przekupienia milicjanta, pomówiony podczas przewodu sądowego, że zaproponował 40 tysięcy za swoje uwolnienie.

RAPORT BANKU ŚWIATOWEGO

Bank Światowy sporządził raport omawiający sytuację ekonomiczną Polski. Rząd PRL wiąże z tym raportem duże nadzieje, oznacza on bowiem dla Polski powrót do światowych organizacji ekonomicznych. Raport, który liczy sobie ponad sto stron, podkreśla, że choć od kilku już lat polski eksport jest wyższy niż import, bilans wciąż jest dla Polski ujemny, a zadłużenie się zwiększa. Bank wskazał na złe zarządzanie, w połączeniu z pechem, jako powód kryzysu końca lat siedemdziesiątych. Wypunktował nadmierną koncentrację przemysłu. Wśród szczegółowych informacji, liczb i wskaźników jest też parę konkretnych zaleceń. Poleca się na przykład zamknięcie tych kopalni, w których koszt wydobycia węgla przekracza jego cenę na rynkach zachodnich, zaniechanie budowy kopalni "Stefanów" w Lubelskim Zagłębiu, gdzie koszty wydobycia oceniane są dziś na 350 dolarów za tonę. Wątpliwości wzbudził też projekt budowy trzeciego i czwartego reaktora w Żarnowcu, w elektrowni atomowej. Radzi się również rezygnację z budowy warszawskiego metra, bowiem w porównaniu z normami światowymi jest ono bardzo kosztowne. Wobec najostrzejszego w Europie kryzysu mieszkaniowego zalecono rozwijanie i popieranie budownictwa indywidualnego. Ogólnie raport utrzymany jest w charakterystycznym tonie bankowców, którzy interesują się tylko możliwościami kredytowymi klienta i przebijają żel troska, że Polska nigdy się nie wypłaci. Są w nim też rady, których władze komunistyczne nigdy nie potraktują serio, jak na przykład ta, by zaniechać budowy nowych szpitali, a w zamian zbudować kilka domów opieki dla ludzi starych, którzy obecnie blokują łóżka szpitalne. Owszem, rezygnacja z budowy szpitali tak, ale decyzja o domach opieki?

zresztą niektórzy działacze i doradcy, którzy nie umieli traktować Wałęsę jako przywódcę i polityka, wobec czego zbudowali mu ołtarzyk jako symbolowi. W zwarcu z władzą Solidarność straciła impet i inicjatywę. Nawet to, co w Polsce dzieje się poza oficjalnymi strukturami umyka jej uwadze. Pozwala by inicjatywy kiełkowały same i tym samym separuje się z głównego nurtu wydarzeń. Kontakt ze społeczeństwem, którego potrzeb miała być wyrazieliem, zerwał się. Nieoficjalne badania opinii publicznej wykazały, że przeciętny Polak obdarza rząd i Solidarność porównywalną porcją nieufności.

Oczywiście taka ocena nie ma i nie może oznaczać, że to, co zrobiła Solidarność w ciągu zaledwie szesnastu miesięcy swojego istnienia musi ulec jakiejś weryfikacji, że cokolwiek zostało zaprzepaszczone. Osiągnięcia Solidarności są na miarę historyczną. Przerwała ona monopol informacyjny w totalitarnym państwie i obecnie, bez wprowadzenia czegoś w rodzaju "informacyjnego stanu wojennego" nie da się już powrócić do dawnego stanu. Po ogłoszeniu stanu wojennego zaś udowodniła, że w totalitarnym państwie może istnieć podziemie. Ba, doprowadziła do tego, że w ogóle już nie można mówić o Polsce, jako o państwie totalitarnym. Własnym głosem zaczęli przemawiać posłowie sejmowi. Poważnie został naruszony monopol organizacyjny. Niedługo do CRZZ przychodzą ludzie po wcześniejszych, cehule i poskarzyć się, że komuś indywidualnie stała się krzywda. Po Solidarności górnicy poszli do oficjalnych związków zawodowych i zażądali Karty Górnika, po czym trzeba to było załatwić, bowiem

MIĘDZYRZECZ - kapitulacja na rzecz rozumu?

W Międzyrzeczu toczy się od wielu miesięcy spór z władzami o lokalizację śmietnika atomowego. Władze wybrały nań okoliczne bunkry, które zupełnie się do tego celu nie nadają, są nieszczelne i nie gwarantują mieszkańcom Międzyrzecza bezpieczeństwa. Spór przybrał formy bardzo ostrej i zjednoczył wszystkich okolicznych mieszkańców. W głodówkach międzyrzeckich, które organizował ruch Wolność i Pokój, brali udział ludzie z przynależnością partyjną.

Władze nie tylko nie spodziewały się tak zjednoczonego i zdecydowanego frontu, ale nawet nie przyszło im do głowy, że mieszkańcy Międzyrzecza powinni byli się w porę dowiedzieć, że w ich najbliższym sąsiedztwie podobny planuje się śmietnik radioaktywny. Wiadomość przedostała się do opinii publicznej przypadkowo, gdy dziennikarz "Kurieru Polskiego" trafił na dokumenty w tej sprawie, dowodzące, że decyzja taka podjęta została już w 1975 roku! Nikt do dziś nie ujawnił, kto właściwie tę decyzję podjął.

Obecnie sądzi się, że społeczeństwo w tym sporze wygra. Nie ma, co prawda, jeszcze żadnych faktów świadczących na korzyść mieszkańców Międzyrzecza, ale jest coś, co w krajach realnego socjalizmu nazywa się "zmianą klimatu wokół sprawy".

WYROK NA KRZYSZTOFA WOLFA

Sąd w Częstochowie skazał Krzysztofa Wolfa, działacza Solidarności na rok więzienia z oskarżenia o pobicie milicjanta. Wyrok zapadł we środę, 23 grudnia. Sąd zignorował fakt, iż Wolf został ciężko pobity w areszcie przez funkcjonariuszy MO. Krzysztof Wolf został aresztowany we wrześniu na dworcu częstochowskim, gdy podążał na pielgrzymkę na Jasną Górę.

rozsiadli się oni na strajk okupacyjny. A trzeba powiedzieć, że nacisk na OPZZ jest w ogóle niewielki, bowiem trwa bojkot oficjalnych związków. Nacisk ten jednak, jakkolwiek by był, ma już inną jakość. Po Solidarności żadne reformy, które nie byłyby na jej miarę nie zadowolą już polskiego społeczeństwa. Na próżno więc generał Jaruzelski chciałby zostać "chorązym pierestrojki" - nic mu nie pomoże.

Nie wolno jednak tracić z oczu faktu, że Solidarność dziś, w sześć lat po swojej grudniowej klęsce, zachowuje się sama, jakby jej historyczna rola już się skończyła, albo też jakby sytuacja nie zmieniła się ani o jotę od tej w 1981 roku. Tymczasem zmieniło się wiele. Tak jak wówczas zadaniem było przełamanie monopolu państwowego i upodmiotowienie społeczeństwa poprzez powołanie do życia wolnych związków zawodowych tak dziś w tym samym celu należy obalić partyjną nomenklaturę w zakładach pracy.

Co to jest nomenklatura, wiedzą wszyscy, którzy interesują się problematyką krajową. W największym skrócie można nazwać ją partyjnym monopolom na obsadzenie stanowisk państwowych, które pozbawione są jakiejkolwiek mocy decyzyjnej w kwestii awansów od brygadzysty do dyrektora naczelnego, ale istnieje też nacisk nomenklatury na spółdzielnie i drobną wytwórczość (damy licencję jak zapiszecie się do partii). Stwarza to sytuację, w której niszczy zdrowe środowiska pracownicze, burzy się ethos pracy i upada etyka zawodowa. Awans nie odbywa się drogą naturalną, poprzez pracę i zasługę, ale chodzi

"Czarno na Białym"

W sobotę, 19 grudnia w paryskiej Galerii Lambert i w polskiej księgarni "Libelli", znajdującej się nie opodal, sędziwy pisarz i nestor polskich malarzy, Józef Czapski niestrudzenie przez cztery godziny podpisywał swoje książki, w tym dwie, wydane w tym roku po francusku w Szwajcarii przez wydawnictwo "Noir sur Blanc", czyli "Czarno na Białym". Podczas udanego wieczoru sprzedano kilkaset tytułów, co w życiu polonijnym jest wydarzeniem bez precedensu.

Jeszcze o milionie dla "Solidarności"

W sprawie miliona dolarów, przeznaczanego przez Kongres Stanów Zjednoczonych dla Solidarności i wydania przez Solidarność na cele społeczne, głos zabrał rzecznik Solidarności, Janusz Onyszkiewicz.

Onyszkiewicz przypomniał, że projekt przyznania Solidarności miliona wpłynął do Kongresu wiosną tego roku. Przyznanie tej sumy i decyzja powtarzania takiego gestu w ciągu następnych lat jest wyrazem bardzo dobrych intencji rządu USA, niemniej, według Onyszkiewicza, nie uwzględniono specyfiki działania związku.

Solidarność bowiem podczas całego swojego działania nie przyjęła od żadnej instytucji czy organizacji politycznej dotacji na cele organizacyjne. Związek chciał przedys-

kutować ten problem z politykami amerykańskimi podczas wizyty sekretarza stanu, George'a Busha w Polsce, ale nie zdążył, gdyż Kongres zatwierdził milion już w lipcu.

Rozdysponowanie pieniędzy wzbudziło kontrowersje w łonie samej Solidarności. Niektórzy działacze zdawali się pamiętać słowa Piłsudskiego, który ponoć na pytanie, czy brać pieniądze od wywiadu austriackiego, miał odpowiedzieć "Brać, tylko nie kwitować". Przeważały jednak głosy, by zachować niezależność i pieniądze rozdysponować, jak czyni to Kościół na cele społeczne.

W sprawie tej Lech Wałęsa wystosował list do Kongresu USA.

CORAZ MNIEJ MIESZKAŃ

Rządy generała Jaruzelskiego i jego ekipy zapiszą się w historii Polski jako czasy bezprzykładnego regresu budownictwa mieszkaniowego. Obecnie w PRL buduje się mniej więcej tyle mieszkań, co 20 lat temu. W 1982 roku w Warszawie i województwie stołecznym wybudowano 9,5 tys. mieszkań. W 1986 - już tylko 6,9 tysiąca. W Krakowie i województwie krakowskim w tym samym czasie liczba oddawanych mieszkań zmalała z 3,3 tysiąca do 2,4 tysiąca.

Przyczyną tego kryzysu jest stałe zmniejszanie się tej części dochodu narodowego, która przypada na budownictwo mieszkaniowe. W 1980 roku na rzecz budownictwa przeznaczano 6,4% produkcji przemysłowej w Polsce. Obecnie budownictwo

dostaje już tylko 4,8%, zaopatrzenie jest więc o 20-25% gorsze. Są działy produkcji, które zmniejszyły dostawy dla budownictwa prawie o połowę. Na przykład hutnictwo w 1980 przeznaczało ponad 12% swojej produkcji dla budownictwa. Dziś dostarcza niecałe 7%. Brakuje więc profili, rur, prętów itp. Nie można uzbroić terenu i przyłączyć wzniesionych budynków do sieci wodociągowej, kanalizacyjnej, czy ciepłowniczej.

Budownictwu brakuje wszystkiego: pieniędzy, materiałów, sprzętu. Techniczne uzbrojenie pracy w budownictwie jest czterokrotnie gorsze niż w przemyśle, a nawet, choć trudno w to uwierzyć - dwukrotnie gorsze niż w rolnictwie. Średni cykl wzniesienia budynku mieszkalnego w Polsce wynosi już dwa lata, a w Warszawie, gdzie jest najgorzej, zbliża się do trzech lat.

Tylko w pierwszym półroczu tego roku z placów budów odeszło 15 tysięcy pracowników.

WIĘCEJ PIENIĄŻKÓW BEZ POKRYCIA

28 grudnia, na poniedziałkowym posiedzeniu Narodowego Banku Polskiego, dyrektor Władysław Baka opowiedział się za dalszym wzrostem cen, szybszym niż dochody ludności. Zapowiedział, że w roku przyszłym **naład wydawać się będzie pieniądze bez pokrycia**. Jako jeden ze sposobów uniknięcia deficytu budżetowego wymienił on zmniejszenie kredytów wydawanych przez NBP oraz kolejne zwiększenie oprocentowania oszczędności.

kolaborację. Inaczej mówiąc: kiedy, współpracując z oficjalnymi agendami rządu Solidarność pracuje dla dobra społeczeństwa polskiego, kiedy przekształca zastane struktury w użyteczny i funkcjonujący mechanizm społecznej artykulacji, a kiedy już tylko ustępuje pola, próbując przypodobać się władzy dla bliżej nie sprecyzowanego celu. Jeszcze inaczej: kiedy, w którym momencie Solidarność nie może już dalej ustąpić i musi się pryncypialnie okopać, by nie stracić swojej tożsamości. Warto w tym miejscu zacytować Lecha Wałęsę: wszystko nadaje się do negocjacji z wyjątkiem legalności istnienia związku.

Trzeba sobie zdać sprawę z tego dylematu: w obliczu nazywanego Miodowicza z OPZZ "spadkobiercą Sierpnia" i wyznania Jaruzelskiego uczynionego do oficjalnych związkowców, że "wszyscy jesteśmy w opozycji". Trzeba koniecznie wiedzieć, że, co prawda, jedyne niezależne polskie pismo, "Respublica", jest piątą kolumną w obrębie świata władzy, ale też władza chce, żeby była ona piątą kolumną również w świecie Solidarności. Z taką intencją pismo zostało zalegalizowane.

Wraz z oświadczeniem ośmiu z regionu Mazowsze otwiera się nowy, konieczny, bardzo trudny i bardzo ciekawy okres w historii związku. Może on w efekcie doprowadzić do usunięcia najbardziej destrukcyjnego wrzodu komunistycznego na ciele polskiej ekonomii nomenklatury. Powtórzmy jeszcze raz za Jackiem Kuroniem: "Jeżeli uda się wyrwać gospodarkę spod nomenklatury, to jakiegokolwiek byłoby intencje władz, będziemy żyli w innym ustroju".

Z pełną świadomością jak trudne jest to do realizacji, życzę tego sobie i Państwu na Nowy Rok.

• KRONIKA •

kiewicz, Florian Załuski. Wicemer wręczył także panu Tadeuszowej Tarnowskiej medal przyznany pośmiertnie jej mężowi, działaczowi Polskiego Zjednoczenia Katolickiego. W przemówieniu wstępnym, Christian de la Malenne powiedział, że Francuzi szczególnie dobrze rozumieją postawę Polaków, ich przywiązanie do wolności i niezłomną wolę niezależności. Wskazał on też na wkład Polonii w życie Francji. Dziękował w imieniu odznaczonych ksiądz Marceli Stopa, były kapelan I Dywizji Pancerniej Stanisława Maczka.

• ORGANIZACJA kolonńska, działająca pod nazwą Komisja Katolików Koloniskich od sześciu lat spieszy z pomocą mieszkańcom Krakowa. Zaczęło się w 1980 roku od 10 tysięcy marek, zebranych na pomoc dla Polaków. Przypadkowo wybór padł na Kraków. W ciągu sześciu lat wysłano do tego miasta transporty łącznej wartości 2,5 miliona marek zachodniemieckich. **• TYGODNIK "Time"** cytuje przykład siły polskiego Kościoła katolickiego na przykładzie budowy świątyni w Radomiu. Wymieniając wszystkie trudności związane z podjęciem tego rodzaju budowy w Polsce "Time" podkreśla, że Polska może poszczycić się swoistym rekordem: największym na świecie przyrostem budowli sakralnych.

• RADA Studenckich Kół Naukowych Uniwersytetu Warszawskiego wydała oświadczenie, w którym zwraca uwagę na katastrofalny stan Biblioteki Uniwersyteckiej, od lat nie remontowanej, zalewanej wodą z nieszczelnego dachu, zagrożonej pożarem, przetrzymującej bezcenne księgozbiory w niewłaściwych warunkach. Rada apeluje do instytucji, organizacji i osób prywatnych o przyjęcie z pomocą Biblioteczki. **• KOMENTATORZY** francuscy ocenili wejście Mieczysława Rakowskiego w skład Biura Politycznego KC PZPR jako objaw tendencji reformistycznych w łonie partii. Dodano, że tendencje te są w Polsce wymuszane przez radykalizujące się społeczne nastroje. **• W AFGANISTANIE** zaginął współpracownik Radia BBC, Polak, Andrew Skrzypkowiak. Źródła partyzanckie podają, że Skrzypkowiak przedostał się do Afganistanu z pomocą partyzantów w początku października, po czym ślad po nim zaginął w czasie pobytu we wschodniej części kraju.

21 GRUDNIA, w poniedziałek, w polskiej księgarni przy Bulwarze Saint Germain odbyła się tradycyjna Gwiazdka. Ceny książek znacznie obniżono. Prezentowano nową książkę, tomik wierszy niedawno zmarłej poetki Barbary Sadowskiej, matki Grzegorza Przemyka, zamordowanego przez MO licealisty, przetłumaczone na język francuski. Książki podpisywał między innymi Jacek Trznadel, autor znanego zbioru wywiadów "Hańba domowa". Dyskusja nad książką trwała dwie godziny. **• WE WTÓREK**, 22 grudnia, papież Jan Paweł II zapowiedział rychłe ukazanie się kolejnej encykliki, poświęconej tematyce społecznej.

• SAD wojewódzki w Warszawie uznał, że minister Jerzy Urban "działa w dobrej wierze i w interesie społecznym". Tym samym sąd ten oddalił skargę czworga polskich naukowców, prof. prof. Klemensa Szaniawskiego i Magdaleny Sokołowskiej, doc. Bronisława Geremka i dr. Janusza Onyszkiewicza, pomówionych przez Jerzego Urbana publicznie, iż spotykali się z jednym z pracowników amerykańskiej ambasady w Warszawie w celach szpiegowskich. **• NATOMIAST** Sąd Rejonowy dla Warszawy-Pragi zarejestrował "Fundację wspomagającą zaopatrzenie wsi w wodę", ustanowioną przez Prymasa Polski, kardynała Józefa Glempa. Tym samym Fundacja uzyskała osobowość prawną.

zupełnie innymi, pokrętnymi ścieżkami, wprowadzając element krzyżującej niesprawiedliwości. Stawia garstkę uprzywilejowanych, którzy umiemy przypodobać się partii ponad większością szarych pracowników, którzy choćby urobili sobie ręce po łokcie, i tak niewiele zyskają. Nomenklatura wytwarza sytuację nienormalną, w której niemożliwy jest cywilizacyjny awans polskiej gospodarki, zdrowa konkurencyjność, czy działalność zgodna z normami rynku.

Nie ma uzdrowienia polskiej gospodarki bez zlikwidowania nomenklatury. Mogę sobie wyobrazić, że te niezliczone warunki, jakim mają podlegać polskie reformy gospodarcze, mogą budzić zniecierpliwienie, ale nic na to nie można poradzić. Gospodarka polska jest chora. Nie ma jej uzdrowienia bez pluralizmu, reform politycznych, zlikwidowania centralizmu, zrównania gospodarki uspołecznionej z prywatną.

Komunistyczny rząd polski przez 40 lat nie szczędził wysiłków by zerwać i zniszczyć wszelkie zdrowe więzadła polskiej ekonomii. Osaczył rynek i produkcję setkami bezsensownych zakazów i nakazów. Teraz więc, gdy Polska zmierza ku przepaści i trzeba ją z tej strasznej drogi zawrócić, musi się najpierw zlikwidować te reguły, które tworzą komunistyczną nienormalność. Musi się bowiem na czymś budować.

Nomenklatura jest tu przeszkodą najważniejszą. Jak Kuroń twierdzi,

usunięcie jej nie jest jednak tak trudne i nieosiągalne, jak się to niektórym wydaje, mimo iż stanowi ona bazę funkcjonowania partii w przedsiębiorstwie. Jak mówi Jacek Kuroń: jeżeli w pustkę, którą wytworzyła reforma gospodarcza wejdą drobne przed-

siębiorstwa, przede wszystkim terenowe i spółdzielcze, jeżeli wypełnią ją różnego typu inicjatywy społeczne i ekonomiczne - wszystko to może być proporcjonalnie niewielkie, ale doniosłe, bowiem przynoszące realne efekty - wówczas wcześniej czy później musi dojść do zderzenia z kluczowym przemysłem, trzymanym twardą ręką nomenklatury. Konflikt może wystąpić na jakiegokolwiek płaszczyźnie: o surowce, na przykład, albo o inne ograniczone zasoby, a nade wszystko o racjonalność gospodarowania. I ten konflikt może być wygrany.

Oczywiście, zacięta walka toczy się na innych jeszcze płaszczyznach: w samym aparacie partyjnym, w Sejmie, w publikacjach. Jest to walka między betonem a reformatorami. Rozwój wspomnianych enklaw efektywności gospodarczej popchnie tych spośród członków aparatu partyjnego, którzy mają dusze organizatorów (Kuroń twierdzi, że w każdym komunście walczy o lepsze dusza organizatora z duszą członka siły) - do zwarcia. Jeśli w tym zwarcu polegnie nomenklatura, to - tu pozwolę sobie znów zacytować Jacka Kuronia - "jakiegokolwiek byłoby intencje władz, będziemy żyli w innym ustroju".

Co w tym wszystkim ma robić Solidarność, której struktury skostniały w stanie wojennym, która nie umie się przystosować do sytuacji i przestała, jak twierdzą niektórzy, przyciągać młodzież? Odpowiedź jest jedna. Solidarność musi inicjować działania w sferze oficjalnej i wspierać je w trakcie działania.

Budzi to natychmiast pytanie o zachowanie tożsamości związku, o tę granicę, poza którą inicjatywa zamienia się w

Z DALEKIEGO KRAJU

Dwa razy NIE

KORESPONDENCJA WŁASNA

No i mamy już to poza sobą! Uff! Jedni się cieszą, inni martwią. Większość zdezeretowana, pytają: "Po co oni to wszystko robili?" Właśnie Po co? Odpowiedzi na ten temat jest wiele i bardzo zróżnicowane. Są tacy, którzy w referendum upatrują kolejnej manipulacji władzy. Są także inni, którzy twierdzą, że to następny krok generała - sekretarza, który za wszelką cenę pragnie uwierzytelnić swoją władzę.

Przyznanie się do klęski w wyborach to własnie owa kolejna próba. Po procesie zabójcy księdza Jerzego Popiełuszki ukazania społeczeństwu, iż można zaufać rządowi. Istnieją również przypuszczenia, że to zamierzona demonstracja wobec banków zagranicznych, które przyznanie nowych pożyczek uzależniają od szybkich, zdecydowanych reform w Polsce.

A tu społeczeństwo mówi "NIE".

Co więc ma czynić generał - sekretarz? Co?

Pozostają drobne krociki, dreptanie w miejscu, trzymanie się starych systemowych poczynań utrwalonych przez tych samych ludzi, przez wiele lat istnienia władzy ludowej.

Pytanie o to, kto będzie realizować drugi etap reformy, pojawiło się we wszystkich sondażach przedwyborczych.

Ludzie pytali - kto? Władza odpowiadała - "Nowi ludzie". Niewiara pogłębiała się z dnia na dzień. Rosła.

O bezsensie referendum mówiło się w domach, tramwajach, na ulicy, w taksówkach.

To wcale nie to, że ludzie nie chcą reform, czy wzrostu demokracji zadecydowało o klęsce referendum. To było votum nieufności wobec systemu. Wobec tych, którzy byli autorami 13 grudnia 1981 roku, wobec tych, którzy niezdarnie realizowali I etap reformy, zadłuzili kraj i doprowadzili do pogłębiającej się wciąż pauperyzacji społeczeństwa. Ulica warszawska - zawsze niezawodna - kipiła od dowcipów na temat referendum. Oto kula z nich: "Co to jest socjalizm?" Najkrótsza droga od kapitalizmu do kapitalizmu. "Referendum się nie odbędzie. Dlaczego?" Bo wyniki zginęły.

Zmartwychwstała również nieśmiertelna baba "Przychodzi baba do lekarza, a lekarz na referendum. O jej, a ja przyniosłam wyniki".

Na tydzień przed oficjalnym referendumentrądzono próbnę, w Garwolinie.

To była niedziela. Ludzie wychodzili z kościoła. Przed lokalem wyborczym stało dwóch panów i zachęcali. Było zimno. Coraz zimniej. Ludzie ich omijali. Wreszcie weszli do lokalu, gdzie udało im się zwać małą grupkę ludzi. Niewypały.

Środki masowego przekazu informowały, że sukces, ale bez podawania szczegółów.

Niedzielnego ranka, 29 listopada, przynajmniej w stolicy nie charakteryzował się nastrojem szczególnym. Szli ludziska do kościoła, na spacer, w odwiedzin.

Trochę, szczególnie ludzie w starszym wieku, szli do urn. Tłoku nie dało się zauważyć. Radio i TV donosiły o sukcesach. Procent głosujących zwiększał się, mniej więcej o 19 00 stanął na 65%.

W tym czasie na Zoliborzu rozpoczęła się jak zwykle msza św. w intencji ojczyzny. Przed kościołem św. St. Kostki tłumy. Wielki transparent KPN, Solidarności, przypominający o rocznicy rejestracji Związku i wiele innych świadczących o wciąż żywych ideałach Sierpnia.

W homilii słowa o naszym własnym referendument, o tym, w którym cały naród wypowiada się w obronie ideałów duchowych. Po mszy tłum rusza w kierunku placu Komuny Paryskiej - dawniej Wilsona.

Z głośników milicja nawołuje do rozejścia. Są okrzyki: "Wolność, niepodległość, Solidarność". Te same, które towarzyszą nam od 6 lat i zupełnie nowe, jakby ostrzejsze: "Bolszewicy do kostnicy", albo zabawne: "Dobraczyński do urny", "Urban do ZOO", "Jaruzelski - królem Polski". No i to nieśmiertelne znane z poprzednich wyborów: "Chcesz głodować - idź głosować".

Milicja nie interweniuje. Ludzie rozchodzą się do domów. Część z kwiatami i świeczkami przemierza szlak powstanczy. Płoną znicze pod arsenałem. Pamięć podchorążych tak bliska naszemu sercu uczczona

została godnie, chociaż skromnie.

A następnego dnia środki masowego przekazu długo milczą na temat wyników referendum. Wiatr rozwiewa po ulicach plakaty z hasłami. Ci, którzy pamiętają tamto poprzednie ze słynnym 3 razy TAK, wspominają minione hasła wyborcze sprzed czterdziestu kilku lat. Np. "Kupiec trzeźwo kalkuluj, więc 3 razy TAK głosuje". Jakos nie wyszła ta trzeźwość kupcowi na zdrowie. Albo "Demonstracji dajesz znak w głosowaniu mówiąc TAK". To już bez komentarza.

Wiadomość o przegranej przyjęta została z niedowierzaniem.

"Czerwony przyznał się do klęski. Dlaczego?" Spekulacjom długi czas nie będzie końca.

Reakcją na ogłoszenie referendum stało się wzmożone wykupywanie absolutnie wszystkiego co jeszcze znajduje się w sklepach. Ludzie zdają sobie sprawę z tego, że polskie "przyśpieszenie" wiąże się z zasadniczą podwyżką cen, spadkiem pieniądza, dalej rosnącą biedą.

Zniknęło ze sklepów dosłownie wszystko, meble, telewizory, pralki, radia, dywany, pościel, rowery, firanki, materiały itp.

Masowo wykupywany jest cukier, ryż i kasza. Nastąpiło coś, co w ogóle nie było do pomyslenia w Pewexie: zabrakło polskiej wódki! W tymże samym Pewexie powstała kolejka społeczna (zapisy) na telewizory i magnetowidy. Tak! Bo w Pewexie też ma zdrożeć!

Tak więc sobie żyjemy w PRL w oczekiwaniu Nowego Roku, który nie wiemy, co nam przyniesie.

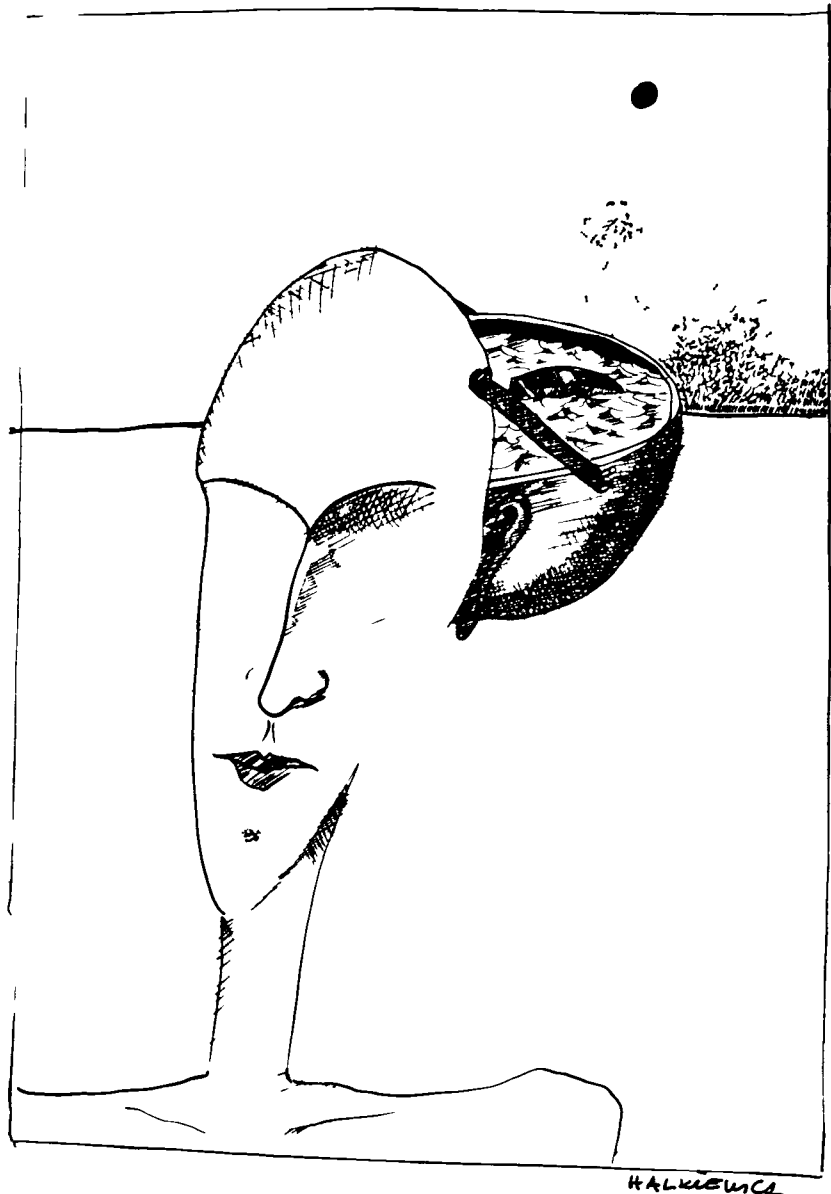
Ci, co poszli głosować, bo się bali, że im zabiorą telefon, mieszkanie, czy rentę, lub nie pozwolą zameldować wnuka w otrzymanej za Bieruta kawalerce mówią: "Oby nie było gorzej".

Ale ci inni zagniewani na pogodzonych z losem głośno wyrażają swój protest.

W Krakowie, Gdansk, czy Wrocławiu rozlega się głośne NIE. Szczególnie głośno protestuje młodzież. W Warszawie zorganizowano spacer z trumną obnoszoną po Starym Mieście. We Wrocławiu duża grupa młodzieży przyodziana w worki z pustymi garnekami w rękach urządza koci koncert. Wołano: "Wrocław głosuje w 101%", "Jaruzelski królem Polski", "Nasza wina". Rzucano pod nogi milicjantów drobne monety i krzyczano: "Młodzież rozliczy się z partią".

Polska AD' 87 nie jest krajem spokojnym. Owe zdecydowane społeczne dwa razy NIE może się, mimo wszystkich spekulacji, okazać groźne w skutkach. Władza o tym dobrze wie.

BRONISŁAW ŚLESIŃSKI

Stowarzyszenie Techników Polskich w Kanadzie
Oddział Toronto

zaprasza członków i gości na

BAL KARNAWAŁOWY

The Old Mill, 21 Old Mill Rd.
TORONTO

Brule Room A & B

Cocktail - 7.00, Kolacja - 7:45

Sobota, 16 STYCZNIA 1988 r.

Stroj wieczorowy

Wstęp \$ 45.00 od osoby

WYSTAWA WYCINANEK

Anny Zigler

w bibliotece

TYLOR MEMORIAL LIBRARY

1440 Kingston Rd /Warden

WYSTAWA OTWARTA BĘDZIE DO 30 STYCZNIA

INFORMACJE

698 - 3481

KORESPONDENCJA Z POLSKI

Socjalizm prywaciarzem stoi

Ratuj się kto może

Najmarniejszy prywatny biznes jest lepszy od najlepszej państwowej posady. Ta opinia zdobywała sobie w Polsce prawo obywatelstwa od wielu już lat. Ale w latach osiemdziesiątych zaczęło rodzić się przekonanie, że na państwowym coraz częściej nie idzie wyżyć. Podjęta w roku 1980 próba zbiorowego ratowania się przed modyfikacją systemu nie wypaliła i stąd coraz częstsze kierowanie się zasadą: Ratuj się kto może!

Dane statystyczne nie wskazują, aby to było masowe zjawisko, ale dane te nie mówią wszystkiego. Gdyby mówiły całą prawdę i tylko prawdę, to gospodarka prosperowałaby w miarę dobrze, zaś większość ludzi przymierałaby głodem. Tymczasem gospodarka upada - czym się tu nie będziemy zajmować - zaś większość ludzi ma rzeczywiście bardzo złe, ale też wielką część z wielkim wysiłkiem jakos sobie zapewnia byt, a niewielka grupa nawet dość dobry, jak na prawdziwy socjalizm. I wszyscy, lub prawie wszyscy robią to faktycznie poza państwową gospodarką.

Sektory i fakty

Oficjalnie mamy w PRL trzy sektory własnościowe: państwowy, prywatny i spółdzielczy. Lecz ekonomia nie kieruje się urzędowym zaszerogowaniem, ale stanami faktycznymi. A ten jest taki, że gospodarka spółdzielcza jest - jak dotąd - (co zrobi z tym II etap reformy - zobaczymy) w swej podstawowej masie państwowa, stanowi wielkie monopole udające spółdzielnie. Zaskakująco niewielka część mniej więcej autentycznych spółdzielni, będących własnością członków, jest z ekonomicznego punktu widzenia tym samym, co spółka czy inna forma zbiorowej własności prywatnej. Mamy więc w gruncie rzeczy sektory państwowy i niepaństwowy, przy czym na ten drugi składa się przede wszystkim rolnictwo prywatne, zatrudniające w 1986 roku 3885 tysięcy osób.

Więcej "prywaciarzy"

W prywatnym sektorze poza rolnictwem pracowało w 1980 roku 506 tysięcy osób, zaś w roku 1986 - już 884 tys. Wzrost procentowy jest zatem znaczny, bo aż o 75 procent, ale

przy 12 milionach zatrudnionych w gospodarce uspołecznionej byłoby to jeszcze niewiele. Tyle tylko, że liczba ta nie wyczerpuje sprawy. Poza tym do gospodarki uspołecznionej, a faktycznie państwowej, zaliczają się ludzie, używający państwowych środków, lecz pracujący na własny rachunek, a jeszcze i chałupnicy. Ich liczba zmalała z 462 do 186 tysięcy w tym samym czasie.

Komputery z drugiego obiegu

Na ten niepaństwowy sektor składają się też tzw. fuchy i chałupy, czyli wykonywane bez koncesji, rejestracji, podatków, a także handel prowadzony na tych samych zasadach. Zakres tego jest niepoliczalny, choć czynione są szacunki, nie budzące wszelako zaufania. Nazywa się to drugim obiegiem gospodarczym, czy podziemiem gospodarczym. Ten drugi obieg często bywa związany z pierwszym. Albowiem wykorzystuje w jakimś stopniu państwowe materiały, narzędzia oraz państwowy czas, czy też energię, zaoszczędzoną na państwowej robocie.

Do drugiego obiegu należałoby wliczyć również pracę za granicą, dzielącą się na "kontrakty" i "saksy". Pierwsze - to legalny wyjazd, organizowany przez polską instytucję, pobierającą ogromny haracz w dewizach, drugi - to praca na własną rękę, często nielegalna. W obu tych przypadkach wyjeżdżający włączają się na własną rękę w obroty handlowe z zagranicą, w obrot walutowy i zasilanie rynku wewnętrznego. Niektóre sektory tego rynku (komputerowy i sprzętu video) funkcjonują tylko w oparciu o prywatny import. Tą drogą państwowe instytucje nabywają profesjonalne komputery, które jako towar strategiczny nie są sprzedawane komunistycznemu państwu.

Bez prywatnego sektora umarlibyśmy z głodu

Efektywność niepaństwowego sektora możemy ustalać tylko dla jego oficjalnej części, ale i tego wystarczy. W latach 1980-85, gdy dochód narodowy wytworzony w gospodarce uspołecznionej malał średnio o 1,7 proc. rocznie, w gospodarce prywatnej

rosł o 3,9 proc. Wydajność pracy w sektorze państwowym jest wyższa, ale wynika to z o wiele lepszego uzbrojenia technicznego. W roku 1985 dochód narodowy, wytworzony przez pracującego w przemyśle niepaństwowym, wyniósł 57 procent dochodu, wytworzonego przez pracownika w państwowym, lecz wartość środków trwałych na jednego zatrudnionego w prywatnym wyrosła tylko 15 procent tego, co w państwowym. Gdyby wyposażenie było jednakowe, to dochód narodowy, wytwarzany przez pracownika przemysłu w sektorze prywatnym, byłby przy tych samych proporcjach 3,8 raza wyższy.

Żeby już skończyć ze statystyką, powiedzmy jeszcze, że dochód narodowy, wytwarzany przez cały sektor prywatny (z rolnictwem) wzrósł w latach osiemdziesiątych z około 15 do 20 procent. Lecz bez tych dwudziestu procent, po pierwsze - wszyscy umarlibyśmy z głodu, po drugie - pewne sfery gospodarki nie mogłyby funkcjonować. Gdyby zaś z państwowego przemysłu dającego połowę dochodu narodowego, zamknąć połowę, odczuliśmy ulgę, pod warunkiem, że byłaby to właściwa, ta "cięższa połowa".

Wzrost lat osiemdziesiątych w prywatnym sektorze wydaje się być większy, aniżeli wskazują dane, dlatego ze szczególnie prężnie rozwija się jego nieewidencjonalny segment.

Nowa burżuazja

Zachodzą jednakże również i jakościowe zmiany. Sytuacja gospodarcza i społeczna skłania do szukania szczęścia na swoim ludzi nie mających wiele wspólnego z typem tradycyjnego rolnika czy rzemieślnika, a także cwaniaczka.

Ludzie młodzi, wykształceni, przedsiębiorczy, z inicjatywą, nie dominują jeszcze ilościowo w tym sektorze - zwłaszcza w rolnictwie - lecz coraz wyraźniej się w nim zaznaczają. Zakładają oni indywidualne firmy, lecz równie często sięgają do takich form, jak wszelkiego rodzaju spółki osób fizycznych, które jakoś szczęśliwie przetrwały w prawie cywilnym, jako relikty kapitalizmu i teraz nagle ożyły. Zawiazuje się też niewielkie, przeważnie prężne spółdzielnie, właśnie te autentyczne. Pewna liczba tych ludzi obstawia również lukratywne przedsiębiorstwa zagraniczne, zwane jeszcze tradycyjnie polonijnymi i znajduje się chyba w spółkach mieszanych, joint-ventures, o ile te zaczęły obecnie na większą skalę powstawać.

W nurcie tym jest sporo byłych pracowników aparatu władzy, w tym niemało z policji, wykorzystujących swe powiązania i liczących na bezkarność, ale przeważa chyba element nie oportunistyczny i mający ambicje nie tylko finansowe, co zresztą wszędzie i zawsze cechowało powstającą "burżuazję" (Cudzyśłów, bo to termin w Polsce ciągle jeszcze pejoratywny, a i skala przedsięwzięcia jeszcze bardzo mała).

Tacy ludzie - wraz z licznym gronem przedstawicieli środowisk opiniotwórczych - ukonstytuowali w Krakowie Towarzystwo Przemysłowe, kierowane przez dr. Mirosława Dzielskiego, programowego zwolennika liberalnego kierunku w gospodarce. Analogiczne Towarzystwo Gospodarcze powstaje obecnie w Warszawie i szykują się podobne inicjatywy w innych miejscach. Przemysłowe jest już zarejestrowane, Gospodarcze jest w trakcie rejestracji i ma szansę na jej uzyskanie. Zgłosił doń akces w charakterze zbiorowego członka, zarząd przymusowego Zrzeszenia Prywatnego Handlu i Usług, co wygląda tak, jakby do powstającej "Solidarności" wstąpiła ów-

czesna Centralna Rada Związków Zawodowych.

Tylko w stalinizmie

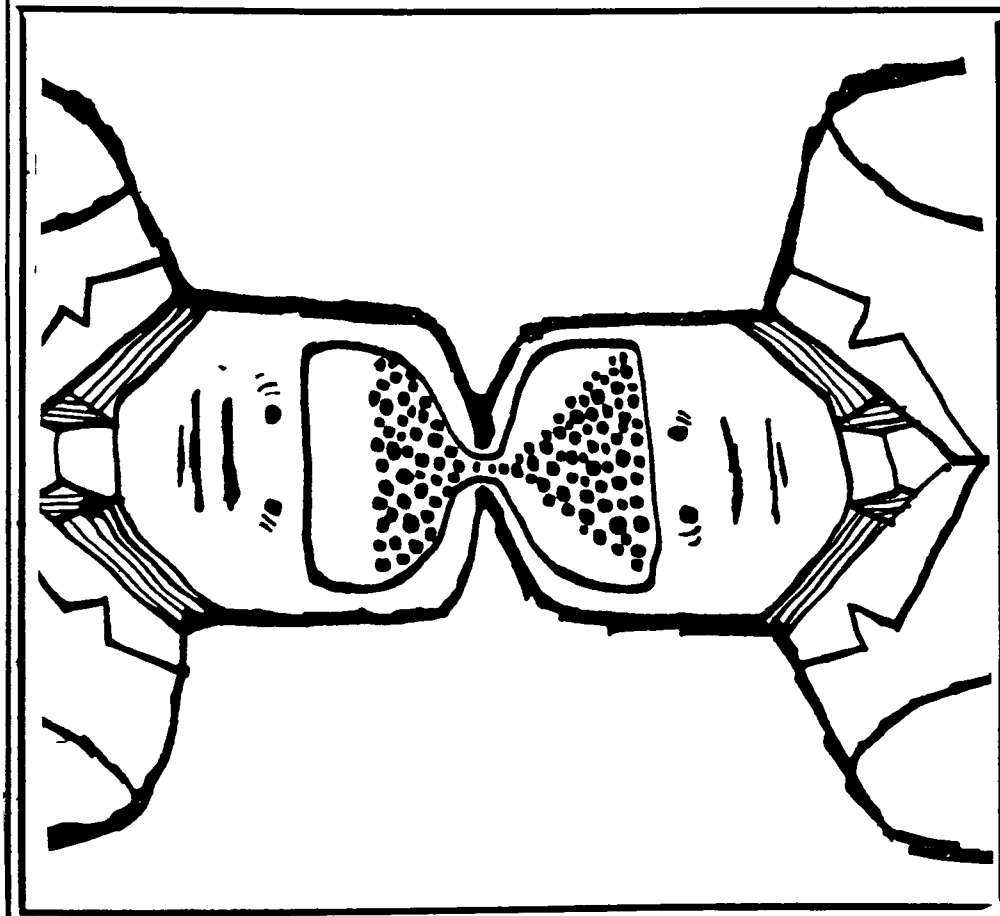
Stosunek władzy do prywatnej gospodarki był konsekwentny tylko w latach stalinizmu, kiedy kolektywizowano rolnictwo i likwidowano sektor prywatny poza nim. Od trzydziestu lat jednakże konieczność zmusza ją do tolerowania niepaństwowej gospodarki, przy daleko posuniętej kontroli nad nią i licznych ograniczeniach. Chodzi o to, by w gospodarce tej nie kumulowano kapitału, by w rolnictwie nie powstawały duże, nazbyt bogate farmy, by sektor poza rolnictwem zostawał "drobny". A do tego musi on być szmaciarski i złodziejski, by służyć jako "wróg publiczny", ostatni rozpaczliwy sposób na zidentyfikowanie się władzy ze społeczeństwem. Nieskuteczny jednakże, podczas gdy klasa robotnicza, ustami swych "przedstawicieli" w KC gromi wysokie dochody prywaciarzy, w ankietach socjologicznych jej większość jest za rozszerzeniem tego sektora.

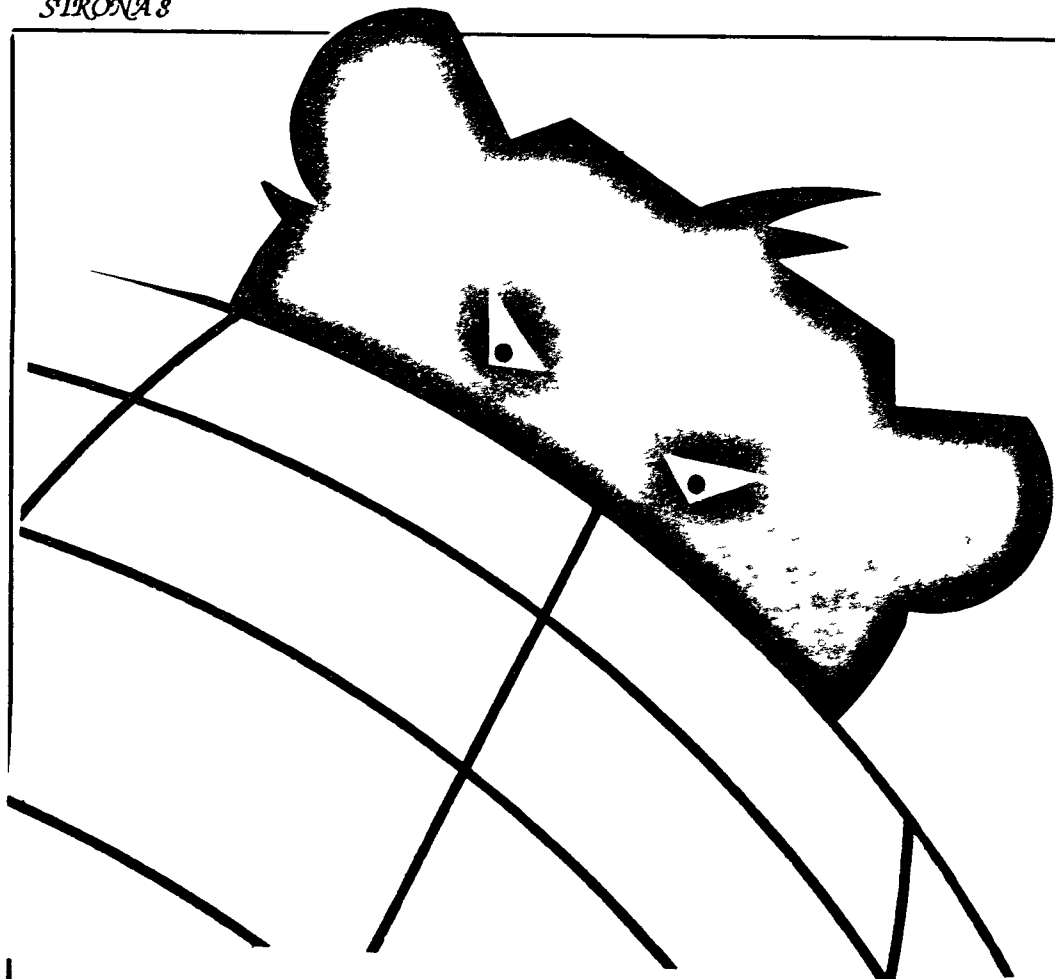
Na moment przed katastrofą

Wygląda na to, że dosłownie w ostatnich miesiącach, pod wpływem rysującej się coraz wyraźniej katastrofy gospodarczej, władza zdecydowanie popuszcza niepaństwowej gospodarce. Rejestrowanie towarzystw miesi się w towarzyszących reformie posunięciach liberalizacyjnych. W stosunku do prywatnych firm, spółek, spółdzielni, ma być zniesiony wreszcie system koncesyjny na rzecz rejestracji. Ma być zniesione przymusowe zrzeszanie się w kierowanych odgornie strukturach. To bardzo wiele, ale jeszcze nie wszystko. Nie wiadomo, jak będzie wyglądać system podatkowy, obecnie nastawiony na uniemożliwienie rozwoju przedsiębiorstw, co będzie z licznymi szczegółowymi ograniczeniami. O to wszystko trzeba będzie zapewne walczyć. Szczęśliwie wygląda na to, że będzie komu i że będą jakieś po temu możliwości. Władza bowiem musi mieć środki na utrzymanie kamienia u szyi, jaki stanowi dla gospodarki przemysł ciężki i wydobywczy, w obecnej postaci omijany kolejno przez pierwszy i drugi etap reformy. Musi mieć środki na zbrojenia, na utrzymanie siebie i po części na różne cele społeczne. Nie zapracuje na to górnictwo, wydobywające tonę węgla kosztem 60 dol., przy cenie światowej wynoszącej 44 dolary.

W tych warunkach gospodarce prywatnej przeznaczają się faktyczną rolę dojennej krowy, którą się puszcza na pastwisko na dłuższym niż dotąd łańcuchu. To może mało, ale i to jest postęp, na tle tego, co było, a szczególnie na tle tego, co miało być, wedle pierwotnych zamierzeń komunistycznej władzy. Skorzysta na tym całe społeczeństwo, a w pierwszym rzędzie prywatni przedsiębiorcy. Wywalczyło to całe społeczeństwo swym codziennym, wieloletnim oporem wobec komunizowania gospodarki, przerywanym co jakiś czas burzliwymi zrywami.

KAROL WINNICKI
Napisane na zamówienie
Wolnego Pisma "MOST"
- przekazane z podziemia dla Echa
Tygodnika Polskiego w celu
pierwodruku za granicą.
Źródły pochodzą od redakcji E-TP

**Żywimy od lat
podejrzenia, że
Moskwa
manipuluje
zachodnią prasą.
David Satter
dostarcza pierwszych
dowodów
i wyjaśnień
dlaczego Sowietci
mają tak dobrą
prasę na Zachodzie,
a emigranci
z Europy Wschodniej
tak niewiele
do powiedzenia.**

Streszczenie według DAVIDA SATTERA

JAK MOSKWA MANIPULUJE ZACHODNIĄ PRASĄ

W amfiteatrze na Zubowskim Bulwarze w Moskwie cotygodniowo zbierają się przedstawiciele zagranicznej prasy, by wysłuchać komunikatu przedstawiciela Radzieckiego Ministerstwa Spraw Zagranicznych

Ta scena, zwyczajna w zachodnich stolicach, reprezentuje zasadniczą zmianę w sytuacji jaka istniała w Moskwie pomiędzy 1976-82, kiedy byłem w Moskwie korespondentem. Wtedy władza sowiecka, próbowała zahamować przepływ informacji od dziennikarzy zachodnich, poprzez jej blokowanie, obecnie radzieccy urzędnicy są dostępni na wywiady do stopnia ministra włącznie, lub wyżej. Mówi się, że to ma odzwierciedlać politykę "głasności". Blizsze spojrzenie wszakże pokazuje, że bez względu na to, jak to wygląda, Sowietci nie zaniechali manipulacji zachodnimi korespondentami. Z pomocą "Głasności" nauczyli się robić to lepiej.

Nowe podejście władz sowieckich odzwierciedla rosnące wyrafinowanie metod. Zadanie zostało to samo - wprowadzić jak najwięcej propagandy do zachodnich środków przekazu i wpływać na procesy polityczne na Zachodzie. Ta strategia jest nowa, ale już można powiedzieć, że odnosi duży sukces.

Przyczyna jest prosta. Wielu europejskich i amerykańskich dziennikarzy dążących za wszelką cenę osiągnąć dostęp do sowieckich dostojników są gotowi bezkrytycznie powtarzać opinie tych dostojników.

Uderzający przykład sukcesu nowej polityki był dany podczas ataku policji na zachodnich reporterów 12 lutego 1987 r. Demonstracja w celu wsparcia Josefa Béguna, żydowskiego dysydenta, nie została przerwana przez trzy dni. Czwartego dnia

wkroczyła policja i zaczęła bić rosyjskich demonstrantów i zachodnich korespondentów, włączając Martina Walkera z londyńskiego "The Guardian".

Zdrowy rozsądek sugerowałby, że trzy dni były tolerowane w celu stworzenia iluzji liberalizacji, ale prawdziwe oblicze zostało odsłonięte w czwartym dniu. Lecz Walker, podobnie jak wielu zachodnich korespondentów, polegając na opiniach sowieckich oficjeli, spekulował, że pewne elementy KGB postanowiły przeprowadzić sabotaż programu liberalizacji Gorbaczowa. Walker cytuje "fanatycznego popiecznika Gorbaczowa", "Istnieje u nas prawdziwy wysiłek zrelaksowania kontroli, lecz ci ludzie (demonstranci) ryzykują zepsucie wszystkiego". Czyż nie przypomina to Polakom polityki władz z okresu Solidarności, gdy przy władzy był jeszcze Breżniew?

26 lutego 1986 r. sieć telewizyjna USA, ABC zaprosiła komentatora radia moskiewskiego Władimira Posnera, by odpowiedział na przemówienie telewizyjne prezydenta Reagana na temat wydatków na obronę. David Binkley, goszczący Posnera, zapytał go o jego "reakcję", co sugerowałoby, że zdyscyplinowany propagandzista partii komunistycznej może wydawać własne osobiste opinie. Jednakże Posner wykorzystał tę okazję, by nazwać Reagana "kłamcą". ABC nie próbowało nawet protestować przeciwko takim sformułowaniom. Binkley nie kwestionował nawet opinii, iż Związek Radziecki "nie próbuje" żadnych badań obrony antyrakietowej w przestrzeni kosmicznej.

W zasadzie nie ma nic grzesznego w niezadawaniu poważnych pytań, jest to sprawa złych i lepszych reporterów. Jednakże są znaki, iż agencje prasowe przebijają

się wzajemnie w nadziei dostępu do sowieckich dostojników.

Np. jesienią 1985 amerykańska sieć telewizyjna otwarcie rywalizowała o sowieckie łaski w nadziei uzyskania wywiadu Gorbaczowa przed spotkaniem na szczycie w Reykjavíku. Dyrektorzy sieci telewizyjnej, według "The Washington Post" "popijali i ucztowali" z sowieckimi oficjalami i oferowali "ostrożnie przygotowane szkice" tego, jak Gorbaczow zostanie pokonany "w czasie porannych, wieczornych wiadomościach".

Ten sposób podejścia rzecz jasna zachęcił Sowietów do wywierania nacisków w celu zmian programowych w stacjach telewizyjnych.

W grudniu 1985 r. sieć telewizyjna ABC odłożyła produkcję serialu "Ameryka", który opisywał życie w Stanach Zjednoczonych podczas okupacji sowieckiej. Sowietci ostrzegali, że pozycja ABC wobec Moskwy może zostać zachwiana, jeśli zrealizują oni ten serial. Gdy dostała się do wiadomości publicznej informacja, że ABC rozważa tę groźbę poważnie, oburzenie widzów doprowadziło do rozpoczęcia produkcji serialu. Jest zdumiewające, że tak potężna sieć telewizyjna mogła poważnie potraktować taką groźbę.

"Głasność" nie mogłaby osiągnąć tak dużego sukcesu propagandowego na Zachodzie bez zbudowania systemu manipulacji skrupulatnie zaprojektowanego, by uczynić korespondentów narzędziem oficjalnej propagandy i osłabić ich możliwość gromadzenia własnej informacji. Zasadniczym zadaniem jest izolacja reporterów od społeczeństwa radzieckiego. Korespondenci w Moskwie mieszkają w ogrodzonym murem kompleksie mieszkaniowym, kupują w sklepach sprzedających

towary w twardej walucie, które są niedostępne dla zwykłych Rosjan. Ich mieszkania i telefony są na podsłuchu. Są szpiegowani przez uzbrojonych strażników przy wejściach do budynków przez swoje sprzątaczkę, rosyjskie sekretarki i kierowców, którzy wszyscy składają raporty w KGB.

Władze starają się dopomóc w karierze korespondentów szerzących dezinformację. Reporter taki może dostać informację od Sowietów w kilka minut przed swoimi konkurentami, może się "pokazać" na obiedzie z sowieckimi osobistościami demonstrując w ten sposób swojemu wydawcy "dostęp do źródła informacji".

Wywiady z wysokimi dostojnikami są udzielane "dobrze zachowującym się" korespondentom. "Najgrzeczniejsi" z nich mogą się ubiegać o wywiad z I Sekretarzem. Taktyka faworyzowania nic nie kosztuje Rosjan. Natomiast możliwość skutecznej walki z konkurencją jest wysoko ceniona przez wiele agencji zachodnich. Reporterzy, którzy pomimo wszelkich przeciwności starają się dotrzeć do oryginalnej informacji, stają w obliczu wielu niebezpieczeństw. Mogą być odcięci od oficjalnych źródeł. Mogą być oskarżeni o "chuligaństwo", szpiegostwo, homoseksualizm. Mogą znaleźć swój samochód z przeciętymi oponami lub otrzymywać ostrzegające telefony. Mogą też być zwyczajnie wydaleny. Wielu korespondentów, niemal tego nie dostrzegając, zaczęło postępować według reguł władz. Zostali oni wciągnięci do maszyny propagandy sowieckiej, tracąc poczucie tego, iż nie przekazują rzeczywistych faktów.

Kraj ten ma długą historię manipulowania Zachodem, lecz każdy reporter, który pojawia się tu jest nowy, nieprzygotowany do zrozumienia tego szczególnego społeczeństwa. Rezultatem tego jest niemożliwość rozpoznania prawdziwego zła, gdy się z nim spotka.

Sukces radzieckiej techniki manipulacji jest oczywisty, jeśli porówna się wnikliwe korespondencje z większością stolic świata - ze sterylnymi sprawozdaniami pochodzącymi z Moskwy.

Za czasów Gorbaczowa zostały wprowadzone konferencje prasowe z politykami na wzór zachodni. Jednakże nie można tam usłyszeć niczego innego, niż to co czyta się w sowieckiej prasie.

Jednym z produktów sowieckiej maszyny dezinformacji jest zbudowanie wrażenia, że Związek Radziecki jest "przeczulony".

Przykładowo, Sowiecki USA-Canada Institute, wyjaśnia korespondentom, że olbrzymia ilość czołgów budowana w kraju jest spowodowana strachem społeczeństwa. W obliczu zwiększenia wydatków na zbrojenia w USA, amerykańskich baz wojskowych wokół ZSRR, niebezpieczeństwa ze strony Chin, społeczeństwo domaga się zbrojeń. Boi się ono, by nie powtórzyła się historia II wojny światowej, kiedy to Sowietci stracili 20 milionów ludności.

Idea, że Związek Radziecki jest zagrożony, jest bardzo wygodna dla przywódców sowieckich. Jeśli Rosjanie czują się zagrożeni, olbrzymia rozbudowa sił wojskowych ma charakter obronny. Tę rosyjską "paranoję strachu" wyjaśnia się nawet takimi faktami, jak agresja w Afganistanie, czy zestrzelenie koreańskiego samolotu pasażerskiego.

Oczywiście, jest dostateczna liczba faktów, że nie ma w Związku Radzieckim paranoi strachu. Sowieckie wojska są ćwiczone do ataku, nie do obrony. Sowieckim obywatelom mówi się ciągle, że zwycięstwo komunizmu jest nieuniknione w każdym państwie świata. Lecz, ponieważ Zachód boi się zrobić cokolwiek, by podsyć sowiecką "paranoję", wybucha

olbrzymia dyskusja, gdy NATO stara się zrobić cokolwiek, by zabezpieczyć własną obronę

Sukces propagandy dezinformacji w dużym stopniu zależał od przekonania zachodnich reporterów, że Reagan, który nazwał Związek Sowiecki "imperium zła" popycha świat w kierunku wojny nuklearnej. W kwietniu 1983 r. Gregorij Arbatow, dyrektor sowieckiego USA-Canada Institute i as dezinformacji powiedział w wywiadzie do "The Washington Post" "Weszliśmy w bardzo niebezpieczny okres. Wszystko wygląda raczej złowieszczo. W tej atmosferze, która staje się coraz cięższa, każda iskra może prowadzić do kryzysu". Radomir Bogdanow, jeden z jego zastępców powiedział później do ABC "Zapach wojny nuklearnej w powietrzu jest bardzo, bardzo silny".

Setki artykułów pojawiły się w prasie zachodniej mówiące o pogorszeniu się stosunków USA - ZSRR. Dla przykładu, kolumnista New York Timesa Anthony Lewis cytował swojego znajomego, prawdopodobnie sowieckiego oficjła "Modłę się, byśmy przed wygaśnięciem kadencji Reagana nie wdali się gdzieś w konflikt". Gdy dobrze znani redaktorzy powtarzali mechanicznie rosyjską propagandę, myśl, że Reagan powiększa niebezpieczeństwo wojny zaczęła przenikać do świadomości Zachodu. W rzeczywistości żadnego kryzysu nie było i w stosunkach między mocarstwami niewiele się zmieniło.

Związek Sowiecki pozostał tak samo ekspansjonistyczny i militarystyczny, jak w okresie, gdy stosunki były "dobre".

Sowiecka propaganda w swojej surowej formie jest dla Zachodu mało godna zaufania. Nabiera zaufania wtedy, gdy jest bezkrytycznie powtarzana przez europejskich i amerykańskich dziennikarzy. Z dodanym komentarzem, przeróbką formy, jaka może być dana przez zachodnie środki przekazu, sowiecka propaganda nabiera wymiaru faktów, zacierając linię podziału pomiędzy prawdą a fikcją w światowej polityce. Wprowadzenie fałszywego obrazu rzeczywistości z pomocą zachodniej prasy jest jednym z głównych priorytetów radzieckiej polityki.

Zachodnia prasa wymaga zrewidowania swojej wiedzy i źródeł informacji. Korespondencja z ZSRR wymaga specjalnego przygotowania, niezwykłego poświęcenia i znajomości języka i kultury. Ponieważ brak jest korespondentów posiadających te cechy, Sowieci są w stanie wpływać na strumień informacji, na którym Zachód opiera swoją opinię o ZSRR.

Jest niezmiennie ważne, by korespondenci nauczyli się nie traktować dosłownie sowieckiej propagandy. Jest smutnym faktem, że za fasadą kraju, który niczego bardziej nie chce niż "pokoju" i "dobrosąsiedzkich stosunków" kryje się agresywne państwo policyjne. Redaktorzy muszą pamiętać, że mają do czynienia ze światową, zorganizowaną i finansowaną maszyną do tworzenia iluzji. Polityka "głośności" przypomina sklep z olbrzymim napisem "Pod nowym kierownictwem", w którym nic się nie zmieniło, prócz reklamy.

A S

'MÓWI JÓZEF ŚWIATŁO'

Książka Zbigniewa Błazyńskiego pt. "Mówi Józef Światło", choć przynosi relacje sprzed lat trzydziestu o czasach od tej pory w dużym stopniu już "odkrytych" i spenetrowanych przez historyków, nie traci walorów dokumentu. Dokumentu tym bardziej przejmującego, że opierającego się na wyznaniach człowieka będącego nie tyle biernym świadkiem epoki, co czynnie współtworzącego najbardziej wymowne i ponure dzieło naszych czasów - aparat terroru i przemocy, na którym opiera się cały totalitarny system komunistyczny.

Autorem książki jest Zbigniew Błazyński, znany komentator spraw polskich i Bloku Wschodniego najpierw w Radiu Wolna Europa, po czym w BBC, korespondent na konferencjach międzynarodowych, wielokrotny ekspert spraw polskich w radiu i telewizji angielskiej, francuskiej, amerykańskiej, kanadyjskiej, brazylijskiej i norweskiej. Ze Światłą zetknął go przypadek, bo właśnie przypadek zdecydował o tym, że sensacyjne relacje byłego podpułkownika UB stały się szerzej znane polskiej publiczności.

Po latach wraca Błazyński pamięcią do przeszłych wydarzeń i swego rozmowcy z audycji RWE. Tak powstała książka pt. "Mówi Józef Światło".

Kim był Józef Światło, nie trzeba przypominać, zwłaszcza starszej generacji pamiętającej jego wstrząsające wyznania z audycji RWE. Warto może jednak zacytować jego słowa, w których sam się przedstawia.

"Jestem Józef Światło, do niedawna pułkownik UB i wicedyrektor dziesiątego departamentu Ministerstwa Bezpieczeństwa Publicznego w Warszawie. A więc departamentu, którego zadaniem jest, jak to się mówi w języku komunistycznym, ochrona czystości i jedności szeregów partii komunistycznej w Polsce ()".

Czym były relacje Światły dla milionów słuchających Polaków, jakie miały znaczenie, w jakim stopniu rozjaśniały najgłębsze tajemnice, jak zmieniły świadomość, wreszcie - czynnikami jak głębokich przemian stały się, nie sposób zapomnieć. Zdaniem Jana Nowaka-Jeziorańskiego, autora słowa wstępnego książki Błazyńskiego, były jednym z trzech najważniejszych katalizatorów polskiego Października.

Pierwszym stała się śmierć Stalina, drugim - audycje RWE z rewelacjami Światły, trzecim - dwudziesty Zjazd WKP z przemówieniem Chruszczowa odsłaniającym zbrodnie Stalina.

Mozna w tym miejscu polemizować o ważności roli, jaką odegrały audycje RWE ze Światłą w przemianach zachodzących w Polsce w 56 r., można też ustalić zupełnie inną hierarchię mających decydujący wpływ na te przemiany, nie można jednak odmówić znaczenia świadectwa byłego podpułkownika UB. Zwłaszcza, że zostało ono dane w czasach, w których przepływ informacji był minimalny, jeśli nie żaden, a wiedza o zakulisowych działaniach partii komunistycznej i jej głównych animatorach, oparta bardziej na plotkach i domysłach niż na rzetelnych informacjach.

Książka Błazyńskiego straciła oczywiście swój demaskatorski charakter. Nie znaczy to jednak, że nie zachowała innych wartości, przede wszystkim zaś - aktualność. Nie zmieniły się przecież zasadnicze mechanizmy trwające u podstaw systemu totalitarnego.

Z przykrością należy odnotować, że nie zostały poruszone w książce pewne interesujące tematy, jak analiza organizacji bezpieczeństwa na wszystkich ważniejszych szczeblach, rozpracowywanie agentów sowieckich, czy szczegóły akcji ruchu oporu podziemnego. Ograniczenia te są w dużym stopniu zrozumiałe, bo wynikają

z zastrzeżeń CIA, która dokładnie określiła warunki wywiadu Błazyńskiego ze Światłą. Pozostało więc za dużo brudów, plotek, którym Światło oddaje się z przedziwną namietnością.

Wbrew zapewnieniom też Błazyński zbyt często obdarza wypowiedzi swego rozmówcy komentarzami, tłumaczy oczywistości tak, jakby nie całkiem ufał inteligencji swojego czytelnika.

Jednak mimo braków książka jest interesująca, a jej lektura bynajmniej nie nuży. Bez wątpienia powinna się znaleźć na półkach tych, którzy skrzętnie przechowują ślady naszej historii.

A takimi przecież powinniśmy być wszyscy.

JOANNA SCHETYNA

Błazyński Z., Mówi Józef Światło. Polska Fundacja Kulturalna, Londyn 1986, s. 319, cena \$ 19 00.

Do nabycia w księgarni wysyłkowej ODNOWA, tel. (416) 431-9882.

Peace!!

AFGANISTAN WALCZY

Afganistanu, są wierutnym kłamstwem, sowiecka propaganda mająca na celu łudzenie szansą pokoju przywódców wolnego świata i światowej opinii publicznej oraz przedłużanie cierpliwości społeczeństwa sowieckiego coraz bardziej niezadowolonego z wojny.

Gorbaczow - wbrew temu co niestety stwierdził niedawno prezydent Reagan - jest tak samo odpowiedzialny za Afganistan jak Breżniew. Co więcej, pozoruje on bez przerwy poszukiwanie pokoju

dla Afganistanu na drodze rozwiązań politycznych, gdy tymczasem równolegle, od początku jego panowania, ma miejsce intensyfikacja zbrodniczych działań w Afganistanie.

Przyznanie przez tygodnik "Time" temu ludobójcy narodowi afgańskiego, honoru "Człowieka Roku", jest taką samą zbrodnią moralną i polityczną, jak przyznanie przez ten sam magazyn tego samego honoru w roku 1939 Józefowi Stalinowi.

ZBIGNIEW FARMUS

LOTHAR HERBST W KANADZIE

Nadzieja

Trudno żyć w kramie absurdu,
gdzie wszystko co się głosi oficjalnie
mija się z prawdą,
gdzie władcy nawet już nie ukrywają
swojej nienawiści do własnego narodu,
gdzie pełni się uległość, a ulice są
zamienione w poligony
sity i chamstwa.

Ale nimo to żyjemy
z nadzieją w sercach
i rękach

Czas

Siedzimy prawie już po ciemku,
wypatrując chorymi już oczami
konca świata
i końca nas samych

I nawet nie warto już oglądać
starych zdjęć, gdzie byliśmy
tacy inni

Tyle, że to było tak
niedawno

6 stycznia przylatuje do Toronto z Chicago słynny
polski poeta i opozycjonista Lothar Herbst.

Jego wiersze często ukazywały się na łamach
dawnego Echa Tygodnia.

Drukowane poniżej pochodzą z tomiku

"Listy z podróży", wydanego przez Inicjatywę

Wydawniczą Aspekt w podziemiu krajowym.

Lothar Herbst jest zaproszony również na spotkanie
z Polonią w St. Catharines i Hamilton.

23.

Wyrwać się z morku,
który wciąga mnie w swoją
grę i niemoc, chce wyrwać mnie
ze świata słów prawdy
i nadziei, siłować gesty
i wykrzywić twarz

Wyrwać się i wykrzyknąć swoją
prawdę, która jest prawdą nie
tylko moją, nas wszystkich,
o prawie do istnienia, do
myślenia, do bycia wolnym
i bezpiecznym

I wyrwać się z mroku

6 12 85

**Spotkanie
z wybitnym polskim
poetą,
twórcą podziemnych
wydawnictw,
wielokrotnie
więzionym
i prześladowanym
LOTHAREM
HERBSTEM**

**Toronto
7 stycznia 1988**

**SPK
Godz. 7:30 PCAG**

Lothar Herbst, ur. w roku 1940 we Wrocławiu - poeta, krytyk literacki, tłumacz literatury obszarów języka niemieckiego, redaktor wielu czasopism literackich i kulturalnych oraz książek (dotyczących szczególnie kultury studenckiej w Polsce), adiunkt - pracownik naukowo-dydaktyczny Instytutu Filologii Polskiej Uniwersytetu Wrocławskiego, doktor nauk humanistycznych

W latach 1964-1969 twórca i redaktor naczelnego miesięcznika kulturalno-literackiego, poświęconego twórczości młodych AGORA, założyciel Grupy Literackiej AGORY we Wrocławiu

Współredaktor w latach 70-tych "Młodej Kultury" w Krakowie, "Młodej Sztuki" w Warszawie, "Konfrontacji" we Wrocławiu. Od drugiej połowy lat 70-tych współpracownik czasopism niezależnych - ZAPISU i PULSU, redaktor niezależnej serii tomików poetyckich BIBLIOTEKI AGORY (lata 1977-1981). W latach 1980-1981 jeden z redaktorów organu Zarządu Regionu NSZZ "Solidarność" we Wrocławiu - "Solidarność Dolnośląska". Członek Związku Literatów Polskich od roku 1971, od stycznia 1981, do chwili rozwiązania ZLP - prezes wrocławskiego oddziału ZLP. Obecnie do nowego związku nie należy.

Od stycznia 1982 r. internowany (w więzieniach we Wrocławiu, Nysie, Strzelcach Opolskich, Nysie), potem wiele miesięcy w szpitalach (m.in. w klinice ocznej). Od 7 października 1985 do 3 stycznia 1986 roku uwięziony we Wrocławiu, wypuszczony ze względu na stan zdrowia, rozprawy sądowe odraczane z tych samych względów, potem objęta go amnestia z 17 lipca 1986 r. Po wielu staraniach otrzymał paszport na wyjazd do RFN celem leczenia choroby oczu.

Autor kilku tomików poetyckich "Pejzaże" (Ossolineum, Wrocław - 1970), "Przypisy do człowieka" (Ossolineum, Wrocław - 1971), "Rdza na trąbce" (Biblioteka AGORY, Wrocław - 1977), "Listy w sprawie wiary i nadziei" (Koooperatywa Wydawnicza WYZWOLENIE, Wrocław - 1979), "Wyznania" (Wydawnictwo ŚWIT, Wrocław - 1981), "Polska więzienna" (Wrocław - 1982, Wydawnictwo ADSUM, Warszawa - 1983), "Listy z podróży" (Inicjatywa Wydawnicza ASPEKT, Wrocław - 1986).

Przekłady Helmut Zenker - "Relacje" (Wrocław - 1976)

WIESIAW KAZBERUK -
"KAZIMIERSKI"

FELIETON AKTUALNY

Powszechny brak wyobraźni

Na brak wyobraźni mało kto się skarży, podobnie, jak i na brak rozumu, a jednak, jednego i drugiego wciąż brakuje ludzkości. I to niezależnie od tego, czy to są wybitne jednostki stojące, na tak zwanym świeczniku, czy też zwykli zjadacze chleba.

Przykładów mamy wiele. Można by zażartować, że brak wyobraźni to prawdziwa epidemia, która się panoszy wśród ludzi. Ale wbrew pozorom, nie jest to "choroba" tylko współczesna, ale sięga swoimi korzeniami i w historię.

Weźmy dla przykładu Napoleona. Wybitny wodz, wspaniały umysł, jednym słowem geniusz i nikt by go nie posądził o brak wyobraźni. A jednak!

Kiedy Fulton, wynalazca statku parowego, zwrócił się do Napoleona z propozycją,

aby wyposażyc jego flotę w statki parowe, a nie żaglowce, jak dotychczas było, Napoleon odmówił! I to wówczas, kiedy się szykował do inwazji Anglii przez morze.

Pomyslny, jakby się losy Europy potoczyły, gdyby Napoleon dysponował wówczas flotą statków parowych niezależnych od wiatru. Przecież podbiłby pół świata! Niestety! Napoleonowi, temu genialnemu umysłowi nie wystarczyło wyobraźni! Odmówił i poniósł klęskę!

Fale radiowe zostały odkryte przez wielkiego uczonego Hertza. Kiedy genialnego wynalazcę zapytano, jakie mają być praktyczne zastosowania odkrytych przez niego fal radiowych - odpowiedział - że żadne, to jest po prostu ciekawostka i zabawka. A dziś nie możemy sobie wyobrazić życia

bez zastosowania fal radiowych.

I znów wielkiemu umysłowi zabrakło wyobraźni.

Pod koniec dziewiętnastego wieku przemawiający Francuskiej Akademii Nauk Dubois przemawiając do uczonych powiedział, że współczuje ludziom, którzy błądzili w dwudziestym wieku, bowiem wszystkie wielkie wynalazki zostały już zrobione, a ludzie z dwudziestego wieku będą mogli, co najwyżej, wnieść tylko drobne ulepszenia.

I pomyśleć, że to było powiedziane tuż przed wynalezieniem radia i samolotu!

I znów wybitnemu umysłowi zabrakło wyobraźni.

Mówimy jednak o ludziach wybitnych i genialnych, a jak zachowują się zwykli zjadacze chleba, jeśli chodzi o wyobraźnię?

Otóż w Stanach Zjednoczonych w loterie najwyższą nagrodę 10 milionów dolarów wygrała samotna matka z trojgiem dzieci, gnieżdżąca się gdzieś na poddaszu. Kiedy dziennikarze dotarli do niej i zadali pytanie co ona zrobi z tak wielkim majątkiem, to odpowiedziała po prostu "Kupię dywan, żeby dzieci nie biegały bosą po podłodze". Zdumieni dziennikarze odpowiedzieli, że może ona teraz kupić całą fabrykę dywanów, za wygrane pieniądze. To nie chciała im wierzyć. Po prostu zabrakło jej wyobraźni,

aby ogarnąć umysłem tę sumę pieniędzy.

W innym przykładzie wydarzyła się podobna sytuacja.

Ojciec rodziny wygrał 10 milionów dolarów. Na zadane pytanie, co zrobi z tym olbrzymim majątkiem, odpowiedział, że kupi synowi rower, żeby mógł rozwozić po domach gazety, bo dotychczas chodził piechotą. Na uwagę, że teraz za te pieniądze może kupić nie tylko rower, ale wszystkie domy na tej ulicy, do których syn roznosił gazety, ojciec wzruszył ramionami. Nie mógł już tego zrozumieć. Zabrakło mu wyobraźni.

Zdawałoby się, że to są odosobnione przykłady pojedynczych ludzi i że zdrowo myślący człowiek ma wyobraźnię pod dostatkiem. Niestety! Na brak wyobraźni cierpi cała połowa ludzkości.

Weźmy dla przykładu politykę. Miliony ludzi w ZSRR, Chinach, Wietnamie, Korei, w europejskich krajach demokracji ludowej pracuje z myślą o zbudowaniu komunizmu. Ale jeśli zastanowimy się, że w ZSRR od 70 lat buduje się komunizm i konca z tym nie widać. Czy jest sens budować komunizm dla naszych pra-pra-prawnuków? Przecież to zupełny brak wyobraźni!

I na ten brak wyobraźni, jak już powiedzieliśmy, cierpi połowa ludzkości.

STYCZEŃ

- Generał Jaruzelski z wizytą u Jana Pawła II
- Plenum KC KPZR w Moskwie Gorbaczow z dużą powściągliwością krytykuje politykę Stalina
- Na Zachodzie wchodzi w modę słowo głośność W Sowietach nadal lansowany jest inny termin nowo-mowy pierestrojka
- Ekipa sowieckich hokeistów nie pojęła nowej linii politycznej I sekretarza Podczas meczu w CSRS rozpoczyna pojedynek na kije z Kanadyjczykami
- Chiny - Sześćdziesiąty ósmy na ulicach Pekinu Studenci protestują przeciw nadużyciom władzy i odchyleniom od czystej myśli socjalistycznej
- Kanada - ambasada sowiecka nie wypuszcza strażaków na teren płonącego budynku

LUTY

- Sowiety - po uwolnieniu Iriny Ratuszkińskiej, kolejny pokaz głośności Ułaskawienie ponad setki więźniów politycznych Władze zgadzają się na zorganizowanie w Moskwie otwartego koncertu rockowego zachodniego zespołu Bilety wykupuje Komsomol
- Polska - USA znosi sankcje przeciw PRL na osobistą prośbę Lecha Wałęsy Zmiana taktyki władz przed zniesieniem sankcji - mniej więźniów politycznych, więcej niedostrzegalnych dla Zachodu kar pieniężnych Taktyka trwa do wizyty Jana Pawła II
- Rząd kanadyjski zaprasza w "ramach wymiany kulturalnej" z Sowietami Chór Armii Czerwonej im Aleksandra Demonstranci zakłaskują występy Policja wynosi entuzjastów Przed halą koncertową międzyetniczna demonstracja pod hasłem "Kule śpiewają w Afganistanie"

MARZEC

- Dalsze zbliżenie USA i PRL Sekretarz PZPR Józef Czyrek bawi w Stanach Zjednoczonych
- Margaret Thatcher odwiedza natomiast ZSRR, nie dając jednak Gorbaczowowi oczekiwanych atutów propagandowych
- Wietnam wchodzi w pierwszy etap budowy komunizmu Komisja Praw Człowieka ONZ odkrywa tam pół miliona więźniów politycznych w obozach koncentracyjnych
- Rząd PRL ogłasza podwyżkę cen Decyzja nie wywołuje zdecydowanego protestu społeczeństwa Ceny niektórych artykułów wzrastają dwukrotnie
- W Polsce przebywa minister spraw zagranicznych Hiszpani Ordenez Stawia warunek, że musi spotkać się z rzecznikiem Solidarności Onyszkiewiczem
- Na obrzeżach imperium sowieckiego pierwsze pęknięcia. W Budapeszcie Węgry demonstrują domagając się niepodległości i demokracji Pierwsza jaskółka rewolucji oczekiwać wywołanych mętными wezwaniami Gorbaczowa do przebudowy socjalizmu

KWIECIEŃ

- Wybory w Sowietach określone jako wolne Lista ustalona z góry Wybór bardzo skromny
- Tamże - narasta kampania antyal-

koholowa, społeczeństwo pozbawione innych przyjemności życia i szans ucieczki daje wyraz swej niechęci do Gorbaczowa w złośliwych dowcipach

- Paryska Kultura drukuje rewelacje płk Kuklinskiego - bliskiego współpracownika gen Jaruzelskiego Pryśka mit walenrodyzmu generała
- Można wreszcie głośno powiedzieć, że sowieckie łodzie podwodne krążą wokół Kanady Konserwatyści przymierzają się bowiem do nowego programu obrony kraju (ogłoszonego podczas sesji letniej)
- Skandal na placówce amerykańskiej w Sowietach Dwóch marines floty USA sprzedaje nazwiska amerykańskich agentów sowieckim kochankom Stają przed sądem pod zarzutem 17 przestępstw natury szpiegowskiej Wychodzi na światło dzienne słabe przeszkolenie amerykańskiego personelu dyplomatycznego i wojskowego
- Francuzi decydują się na niepopularny krok odesłania sześciu przyłapanych szpiegów sowieckich W odpowiedzi na lotnisku w Orli pojawia się lotem z Moskwy sześciu Francuzów ze służby dyplomatycznej
- Jan Paweł II z wizytą duszpasterską w Ameryce Półd Spotyka się z prawniczym

zarazem Rusta do lądowania na Łubiankach

- Minister spraw zagranicznych Kanady Clark odwiedza Polskę, niestety, wizyta nie wnosi nic nowego, ani pożądanego w kwestii polityki Kanady wobec Europy Wschodniej

CZERWIEC

- Jan Paweł II po raz trzeci w Polsce Jaruzelski liczy na poparcie i homilię o ciężkiej, wytężonej pracy Pierwsze, kurtuazyjne wystąpienia Jana Pawła, ulegają sledzonemu z zapartym tchem przeobrażeniom W połowie wizyty papież już otwarcie udziela poparcia narodowi Następuje też wyraźny wyłom w polityce Watykanu, wobec Europy Wschodniej, której głównymi animatorami byli kardynał Konig i Cassaroli Jan Paweł II wzywa biskupów i kler do brania przykładu z księdza Popiełuszki i przeciwstawiania się złu Porusza Kościół - siłę drżącą w PRL
- We Wschodnim Berlinie protest przeciw ścianie śmierci Pierwsze od lat potyczki młodzieży z milicją.

ECHA ROKU

OPRACOWAŁA GRAŻYNA FARMUS

dyktatorem Pinochetem Krytykuje lewicowe, promarksyistowskie ruchy rewolucyjne Przywołuje do porządku księży, którzy je wspierają.

MAJ

- W katastrofie Ił 62 polskich linii lotniczych LOT ginie 183 ludzi Pracownicy LOT protestują przeciw dalszemu używaniu wadliwych technologicznie sowieckich maszyn W Toronto na Zjeździe organizacji prosolidarnościowych zapada rezolucja o wycofaniu latających trumien Środowisko polonijnych organizacji uznaje ją za nieraalistyczną Ale już jesienią rozchodzi się wieść, że LOT wydzierżawi samoloty produkcji amerykańskiej
- Babrak Karmal przestał już być potrzebny Sowietom w Afganistanie Zostaje aresztowany i uwięziony
- Senator Edward Kennedy witany jako zbawca na ulicach Warszawy Wizyta zmierza do poprawienia opinii demokratów w oczach wyborców wschodnioeuropejskiego pochodzenia. Niedługo potem odwiedza Warszawę doradca byłego prezydenta Cartera Zbigniew Brzezinski Jak się później okazuje wizyta nie jest obliczona tylko na wyborczy poklask, owocuje przyznaniem pieniędzy na działalność Solidarności The New York Times zapewnia wizytom pełne pokrycie prasowe
- Kanadyjczyk Rick Hansen objeżdża świat na wózku inwalidzkim Kończąc podróż w Vancouverze przekazuje 25 milionów dolarów na badania nad uszkodzeniami kręgosłupa

- Czy można nielegalnie walczyć z komunizmem? Co ważniejsze - demokracja i prawo, czy wolność? Stare pytanie w wulgarnym amerykańskim skrócie Iran Gate Okazuje się, że za pieniądze zdobyte na sprzedaży broni dla Iranu administracja Reagana cichcem udziela pomocy antykomunistycznej partyzantce w Nikaragui
- Niemiec Matthias Rust ląduje sportową Cesną na Placu Czerwonym w Moskwie, w samym dniu święta Ochrony Pogranicza Gorbaczow pozbywa się przy tej okazji nietykalnych generałów, kierując

LIPIEC

- W Warszawie mówi się o koniu trojańskim na potrzeby obydwu stron Pierwsze pismo podziemne "Respublika" Marcina Króla otrzymuje debiet rządowy
- Kurt Waldheim wbrew protestom różnego rodzaju lobby składa wizytę w Watykanie Podejrzewany jest o przestępstwa wojenne z czasów II wojny światowej, ale nie był za to ani sądzony, ani skazany Przez wiele lat natomiast pełnił funkcję sekretarza generalnego ONZ Watykan odwiedza jako oficjalna głowa państwa austriackiego
- Gwałtowny, kilkutygodniowy strajk listonoszy kanadyjskich przynosi straty drobnym przedsiębiorcom
- Kongres USA przeznaczają 1 milion dolarów na bieżący rok budżetowy Solidarności i obiecuje dalszą pomoc Urban twierdzi, że Solidarność nie powinna brać tych pieniędzy i także czyni Wałęsę przeznaczając milion na potrzeby medyczne kraju W opozycji zawrzało
- Kanada odmawia pomocy dla mudzahedinów, walczących z okupacją Afganistanu. Śpieszy natomiast z pomocą dla prosowieckiej partyzantki w południowej Ameryce
- Parlament kanadyjski w wolnym głosowaniu posłów odrzuca karę śmierci.

SIERPIEŃ

- Minister spraw zagranicznych Kanady Joe Clark wizytuje RPA Potępia apartheid i domaga się wprowadzenia dalszych sankcji gospodarczych
- Szósta rocznica powstania Solidarności Po 6 latach widać bogactwo na mapie politycznej PRL, obok NZS wyłania się Solidarność Walcząca, KPN i PPN, Wolność i Pokój, ruchu pacyfistyczne i niepodległościowe Obserwuje się jednak niepokojące zjawisko w opozycji Coraz więcej weteranów, coraz mniej nowicjuszy

WRZESIEŃ

- Joe Clark serdecznie zaprasza do Kanady szefa prosowieckich terrorystów z ANC Olivera Tambo Na prasowej konferencji tegoż, wydawca obecnego Echa pyta pana Tambo, co zamierza zrobić po zwycięstwie z sowiecką pomocą. Przypomina, że Sowiet nie pomagają za darmo Oliver kaze przyjąć na wiarę, że będzie demokracja Po kolejnym pytaniu, bojownik o demokrację zamyka konferencję prasową. Tymczasem kanadyjskie media traktują Tambo z namaszczeniem
- Erich Honecker odwiedza Niemcy Zachodnie Mówi się o pierwszym kroku zjednoczenia Niemiec
- George Bush w Polsce Domaga się przywrócenia praw związkowych
- Konfrontacja Jana Pawła II z ideami Zachodu podczas wizyty w USA Dyskutuje problemy rewolucji obyczajowej i udziela poparcia mówiącym po hiszpańsku katolikom Małżeństwa księży, homoseksualizm, rozwody, przerywanie ciąży - wykluczone dla katolików
- Liberalizacja paszportowa w oficjalnych zapowiedziach PRL Oczywiście tylko dla Polaków z Zachodu PCAG składa w konsulacie protest przeciw ograniczeniom wolności Polaków w ZSRR Protest zostaje przyjęty w rocznicę sowieckiego najazdu na Polskę Tymczasem z Warszawy donoszą, że właściciele PRLowskich paszportów mają nadal trudności z powrotem do Kanady

• Tybet znów zrywa się do buntu przeciw chińskiej okupacji Podczas utarczek z milicją chińską giną dziesiątki ludzi Prześladowanie i wynaradawianie Tybetańczyków trwa od lat Chiński okupant prowadzi systematyczną akcję wyniszczania tradycji, religii i kultury Tybetu

PAŹDZIERNIK

- 19 października 1987, Czarny Piątek na giełdzie nowojorskiej, spadek średniej wartości akcji Dow Jones o ponad 500 punktów Nie notowany od lat krach na giełdach światowych
- Toronto - śmierć czy rozmnażanie przez podział 14 października, po 5 latach Echo Tygodnia przestaje istnieć Porozumni wydawcy zakładają dwie nowe, różne gazety o nazwach Echo-Tygodnik Polski, i Echo Polskie - Echo Tygodnia. Żaden z wydawców nie ma prawa do używania dawnej, oryginalnej nazwy Po kilkutygodniowym zamieszaniu, przytłaczająca większość czytelników wybiera naszą gazetę Pierwsze numery obu gazet ukazują się 21 października, przy czym Echo Polskie używa uparcie numeracji Echa Tygodnia. Prawny podział majątku dawnego Echa oraz spłata jego długów nie dokonała się do końca roku 87
- Simon Reisman, negocjator z ramienia Kanady i Peter Murphy - USA, podpisują 4 października wstępny umowę paktu o wolnym handlu między dwoma krajami Umowę podpisano w waszyngtonskim ministerstwie skarbu Amerykański protekcjonizm przełamany Kanada ma szansę wejść na wielki rynek
- 13 października konferencja krajów Commonwealthu w Vancouverze Mulroney pada w objęcia prezydenta Zambu Kaundy Zaczyna się dyskusja, czy priorytetem Kanady nie powinna być pomoc dla jej mieszkańców

Dokończenie na str 15

ZBIGNIEW KIELB

**OPOWIADANIE FANTASTYCZNE
PO RAZ PIERWSZY W DRUKU**

PRZYJĘCIE

Ten dzisiejszy, ostatni dzień grudnia 1993 roku jest dla mnie szczególnie ważny. Właśnie teraz, wiążąc odświętny krawat rozmyślam o czekającym mnie, a właściwie nas - przyjęciu. Jak zwykło u pastora.

Jest nas czterech - dobrana to i zgrana czwórka średniego wieku panów, wyrafinowanych, wykwinnych i dostojnych. Mało tego - od nas zależą losy Miasta, bez nas byłby tu tylko bezmyślny chaos. Bo to my jesteśmy od tego, by w labiryncie szarych mas, wytwarzać pewien złożony system napięć - który to powoduje planowe i logiczne działanie na korzyść jednostek, a w szczególności - nas.

Działanie praktyczne i celowe, choć czasem i bolesne. Nie dla nas.

Jestem burmistrzem Miasta. Mój przyjaciel, pastor, rok w rok urządza nam ten uroczysty, ostatni w roku wieczór w sposób iscie wspaniały. Raczy nas wspaniałą muzyką, dobrym koniakiem i oczywiście świetnie przyrządzonymi, obfitymi potrawami. Specjalnością jego uroczej gospodyni jest pieczone. Zresztą jest to tylko jedna z jej wielu przemysłowych specjalności. Ma ich dużo więcej. Może odrobinę za wiele jak na gospodynię pastora. Mój następny przyjaciel to docent - dyrektor Muzeum. Specjalista nie tyle w dziedzinie muzealnictwa, czy archeologii, lecz także wybitny naukowiec. Stara się nie tylko rozbić atomy, lecz w szczególności pociągają go zagadki wszelkiego bytu. Problemy istnienia świata i nie tylko - stara się odgadnąć zasady istnienia nieuchwytnych i wszechobecnych myśli wiecznej. W sumie - potężna głowa. Dzięki to niemu jestem na tak ważnym dla społeczeństwa, i jakże odpowiedzialnym stanowisku burmistrza.

Kolejnym członkiem naszej wspaniałej czwórki jest doktor - dyrektor szpitala.

Jest specjalistą chorób psychicznych. Od dawna bowiem pasjonują go pewne rozszczepienia, trapią go problemy schizofrenii. Na tym polu ma wiele do powiedzenia, a także sporo wybitnych osiągnięć. Szczególnie w skutecznym działaniu jego leczniczych metod. Ma duże poparcie społeczeństwa, a także i moje, bowiem dzięki jego istnieniu zawdzięczam to, że moje burmistrzowskie krzesło jest pod napięciem. Świeci i błyszczy chwałą.

Cóż - jestem już gotowy do drogi. Jeszcze perfumki i wychodzę. Idę sam, bo my, cała czwórka jesteśmy po prostu kawalerami. Nie znaczy to wcale, że stonimy od kobiet. Przeciwnie. Nawet pastor nie stoni.

Czasem trochę mu zazdrościmy, lecz cóż on ma powiedzieć, gdy widzi nas w otoczeniu czy to sekretarek, czy to pielęgniarek - a nawet pracownic Muzeum!

On ucziwy - ma jedną - a my co? Też ucziwi.

Wychodzę wreszcie, a tu coś ciemnego śmiga mi pod nogami. Niby czarny piorun. Kot. Nie jestem wcale, ale to wcale przesadny, lecz na chwilę zrobiło mi się mdło. Zupełnie jak na posiedzeniach Radnych - gdy ktoś się ze mną nie zgadza lub stawia zarzuty. Wreszcie wsiałam do wozu i po kilkunastu minutach, jazdy docierałam do Ulicy Szklanej Kuli, gdzie mieści się elegancka willa naszego pastora. Dom ciekawie wkomponowany przy końcu ulicy - pasuje dokładnie do otoczenia, tak jakby był to budynek żywy i obcował wprost z naturą. Bramy wejściowej bronią dwie duże i niemilosierne ostre halabardy. Kiedyś były tu kamienne postacie rycerzy, lecz pastor przebudowując dom usunął je i oddał w darze do Muzeum, pozostawiając jedynie halabardy.

Zawsze to broń - rzecz bardzo praktyczna.

Rzekł przy tym głośno i wzniosło owe pamiętne słowa.

- Oto wszystko nowe czynię!

Irzeczywiście. Tam wszystko jest jak nowe. Wchodzę. Oczywiście, tak jak to bywało zawsze - przybywam ostatni, nieco spóźniony. Tak wymaga nasz rytuał, no i oczywiście moja pozycja przemawia za tym. By tak było. Docent i doktor w towarzystwie pastora spoczywają wygodnie w fotelach paląc kosztowny tyton.

Po wymianie koniecznych z tej okazji zdań powitalnych, pastor, proponował coś z muzyki. Jest znakomity w tej dziedzinie. Posiada potężną kolekcję płyt, które w swym zapisie zawierają najwybitniejsze dzieła. Tym razem wybór jego padł na muzykę organową z udziałem wielkiej orkiestry.

Śluchając, zatopiliśmy się w głębokiej zadumie, nawet nie zwracaliśmy uwagi na dochodzące z kuchni hałasy. To gospodyni pastora - Maria, rozpoczęła właśnie przygotowania do mającej nastąpić w głównej części wieczoru - kolacji.

Maria jest gospodynią, zresztą nie tylko gospodynią pastora od wielu, wielu lat. Poprzednio pracował także i służący, lecz kiedyś pełen ciekawości, a może i nawet celowych złych myśli i dążeń - wtargnął potajemnie, oczywiście po godzinach zajęć służbowych, do gabinetu pastora, by policzyc ogrom jego płytowej kolekcji.

Wzburzony pastor wyłał go za to z roboty. Moze nie tyle wstrząsnął nim fakt wtargnięcia na prywatne pokoje, lecz bardziej to, że ów służący zle to wszystko policzył.

Policzył, ale to, co już jest dawno policzone. Pastor bowiem bardzo nie lubi, gdy ktoś wręcz nachalnie twierdzi, że dwa razy po szesc nie jest liczbą apostołską. No i stało się. Zresztą Michał nie był zły chłop - tylko zawsze myślał, że jest tym, co walczy ze smokiem i zawsze wygrywa - a tymczasem to było zupełnie odwrotnie.

Po tej długiej chwili zadumy - a każdy z nas zawsze myślał o czymś w takiej sytuacji, pierwszy zagał pastor.

- Panowie! Aby nam ten wieczór upływał mile w oczekiwaniu na doniosły moment narodzin nowej daty w naszej historii - proponuję koniak!

Po czym przywołał Marię i wydał odpowiednie dyspozycje. Po małej chwili ukazała się miosąc ostrożnie na srebrnej tacy poszarżatą ze starości butelkę, oraz cztery, nowiutkie, kolorowane bursztynem kielichy. Pastor miał gust, nie tylko w doborze trunku, ale znał też cechy piękna. Kryształowe pucharki świeciły dostojnością i czymś bardzo nam bliskim.

- Kupiłem je - rzekł dobitnie - kilka tygodni temu u znajomego Żyda. Początkowo żądał za nie po 96 dolarów sztuka, lecz po piętnastu minutach zacieklitych targów odwróciłem tę cenę na 69 dolarów za każdy. Panowie - toż to zupełnie tak samo jak z kobietami. Zawsze trzeba odwracać i targować. Moze nie tak?

O cenie koniaku raczej w tak dobranym, wstrzemięzliwie nacechowanym towarzystwie mowy raczej być nie mogło. Wiedzieliśmy jednak, że był to wyśmienity i bardzo kosztowny poczęstunek. Nawet dla pastora.

- Dobra cena - stwierdził z namysłem docent. - Kupiłeś je pastore za dobrą cenę. Jako specjalista, stwierdzam kunszt wykonania, kształt, kolor. Ach ten kolor!

Przypomina mi z opowiadań mojego zmarłego ojca jego ojczyznę. Bujne kwitło życie w tej krainie, bogata kultura i przebogate słowo wiedzy - lecz niełatwe było życie jej mieszkańców.

No i ta cyferka coś mi miłego przypomina. No nie będę chyba głośno krzyczał, że ja to lubię takie numery!

Tu zabrał głos dostojny doktor.

- Ten kryształ - to kawał dobrej, kunsztownej roboty. Ale mam też na myśli kryształ naturalny, ileż tam prawdy i wdzięku. Mam też na uwadze kryształ umysłu, czystość myśli i serc.

Pozwólcie panowie, że jako pierwszy dotknę tej szlachetnej i czystej pracy ludzkich rąk. W tym momencie jako pierwszy wyciągnął dłoń, ujął butelkę i fachowo spoglądając poprzez światło stwierdził:

- Jestem pewien pastore, że tym razem zakupiłeś produkt klasy najwyższej. Taki tranek, tylko na takie okazje, no i oczywiście tylko w tak miłym towarzystwie!

Tu ukłonił się w stronę pastora z prawdziwie niekłamany szacunkiem. Pastor nalał nieco koniaku każdemu z nas, i po chwili raczyliśmy się już znakomitym, trudnym do określenia w smaku napojem.

Pastor nastawił nową płytę.

Ponownie głos zabrał docent.

- Jeżeli panowie pozwolą, chciałbym się podzielić z wami moją nową teorią istnienia świata. Jest prosta. Otóż opiera się ona trochę w założeniu na zasadzie zakrzywienia pol czy prostej. Jeżeli wyprowadzimy prostą z jakiegoś punktu i puscimy w przestrzeń, to po pewnym czasie wraca ona do punktu wyjścia.

Czyli ta prosta - wcale nie jest prosta, lecz zakrzywiona. Istnieje tylko prosta jako prosta - jedynie w teorii.

- Acha! - przerwał doktor - widziałem kiedyś taki stary film. O astronautach. Wprawdzie dzisiaj już nikt w Kosmos nie leci - po co tam latać? Lecz w tym starym filmie ci astronauta nolecieli. Po wielu tygodniach lat lotu w szybkości światła, wracają z powrotem na Ziemię. A tam już nasi byli przy rządach! Dobre, co?

- Coś w tym rodzaju - mruknął w odpowiedzi docent.

- Przeto obmyśliłem - kontynuował dalej - jako punkt wyjścia naszą planetkę. Przypuszcmy, że wchodząc z niej w makro świat trafimy do mikro świata materii fizycznej. A wychodząc z mikro świata, gdzie trafimy? Na Ziemię naturalnie.

Czyli w sumie wszystko istnieje i jednocześnie nie ma niczego. Brzmi to trochę utopijnie. Odpowiednikiem tego świata może być mała kruszynka cząsteczki składowej atomu, która gdzieś tam w przestrzeni mikro i makro świata, słowem wszechświata, przepływa sobie niby mały zagłowiec.

Gdyby zniszczyć ów zagłowiec, ową kruszynkę materii, zniszczilibyśmy jednocześnie i nasz świat - lecz prawdopodobieństwo logiczne takiego wypadku jest, jak jeden do nieskonczoności i jak nieskonczoność do jednego. Czyli jest i nie ma.

Przypomnę, że owa cząsteczka może również być i w tej starej butelce. W tym wspaniałym napoju, którym właśnie się delectujemy.

Po tym wykładzie przełknęliśmy odruchowo ślinę. Zrobiło się trochę nieswojo, pomimo że to była przecież tylko teoria. A z teoriami to nigdy nic nie wiadomo.

- Ależ panowie - uspokajał nas docent - przecież dobrze wiemy jak przeogromnie nieskonczony jest wszechświat. Tylko sam Bóg to może wiedzieć, gdzie owa kruszynka, ten zagłowiec kosmiczny, się znajduje. Możemy dalej spokojnie pić ten wspaniały, boski napój. Zresztą - dzieła zniszczenia może dokonać tylko ogień!

Po czym przywarł ustami do naczynia, sącząc z wrodzoną sobie lubością brązowozłocisty napój niczym oddech kochanki. Temat zmienił się, a zatem i atmosfera spotkania, gdy głos zabrał doktor.

- Chciałbym przypomnieć, że czas szybko upływa, myślę więc, że już w niedługim czasie dowiemy się, czym nas uracza w tym prześwietnym domu, poza tym wykwinnym trunkiem?

Ostatnie słowa wyraźnie skierował w stronę pastora.

- Moja gospodyni właśnie wszystko szykuje, będzie oczywiście pieczone, a do tego Cóż, nie będę zdradzał, to będzie niespodzianka! Zresztą wiecie panowie, iż moją specjalnością są takie właśnie rzeczy mało spodziewane przez gości.

ROKOWISKO

pod redakcją TOMASZA PIWOWARKA

* Księga Rekordów Guinnessa na rok 1987 informuje, że najgłośniejszą grupą świata na koncertach jest formacja heavy metal MANOWAR (160 dB), zostawiając daleko z tyłu słynnych THE WHO (jedynie 120 dB)

* Nie trzeba czekać na koniec roku. Nie ma najmniejszych wątpliwości, że najlepiej sprzedawana płyta w 1987 to LP "Joshua Tree" Irlandczyków z U2. Już w połowie roku zaopatrzyło się w nią 9 milionów osób. Grupa koncertowała w Toronto 3 września na jedynym, niezbyt udanym koncercie.

* Nie koncertowała za to w Toronto wbrew zapowiedziom Alison Moyet. Przyczyną okazała się utrata głosu pulchnej wokalistki i aktualnie leczy się w Londynie.

* Trwa owocna kolaboracja znanych reżyserów filmowych i gwiazd rocka przy kręceniu video clipów. W ślady prekursorów - Felliniego i Kena Russella - ruszyli m.in. znany z obrazu "Caravaggio" Derek Jarman (Pet Shop Boys - "It's a Sin") i twórca dzieła "Mona Lisa" Neil Jordan (współpraca z kwartetem U2). Przy okazji - video do przeboju "Let's Work" Micka Jaggera, zrobił nasz człowiek, Zbigniew Rybczyński.

* Sprzedaż płyt kompaktowych w okresie 1985-86 wzrosła w Kanadzie o 154%. Dla porównania, najwięcej w Norwegii - 230%, we Francji 158%, a w Polsce 0%, czyli rynek został nasycony.

* Magazyn "Forbes" wyliczył i ogłosił, iż najbogatszym (najwięcej zarabiającym) człowiekiem rozrywki w ostatnich 2 latach jest komik Bill Cosby (84 mln USD). A za nim Sylvester Stallone (74 mln) supergwiazda rockowa Bruce Springsteen (56 mln), rysownik komiksów serii "Peanuts".

Charles Schulz (55), Eddie Murphy (50), Steven Spielberg (50), Madonna (47), Whitney Houston (44), Michael Jackson (43) i gwiazda The Tonight Show, Johnny Carson (40). A są jeszcze ludzie, co powiedzą, "ługi-bugi" chleba nie dadzą.

* W Polsce zapanowała dziwna moda na występy w zakładach karnych. Zaczęło się od koncertów wrocławskiego tria Recydywa Blues Band w więzieniach w Nysie i w Strzelcach Opolskich rok temu. Firma Poljazz wydała płytę "live". Za bluesem wkroczyła za mury muzyka post punkowa za sprawą formacji MOSKWA. Źródła nie podają informacji o reakcji.

* "CCCP The Video" to filmowy plon wizyty grupy UB 40 w ZSRR, gdzie grali dla 100 tys. ludzi, przeznaczając jedną trzecią część honorarium na fundusz ofiar Czarobyla. Mówiąc o koncertach tam odbytych UB 40 podkreślają obecność "miłych ludzi z Polski".

* Polska wyrasta na najbardziej urokliwe państwo bloku wschodniego ze stolicą rocka w Jarocinie, choć nie wszystkim się to podoba. Coraz częściej i chętniej zjeżdżają na koncerty uznane, markowe formacje i solisci. W ostatnich kilkunastu miesiącach gościli na polskich estradach m.in. Accept, The Strangers, Marillion, Elton John, Ultravox, B.B. King, Demis Roussos, Bonnie Tyler, Shakin' Stevens, The Wolfgang Press, The Membranes, Iron Maiden, David Thomas (ex-Pere Ubu), Johnny Cash i inni. Płacono im złotówkami i biletami lotniczymi LOT-u.

T.P.

PRZYJĘCIE

Zbliża się pora. Pozwólcie, że udam się do kuchni, by położyć już mięso na ruszt, chciałbym by kolacja podana była przed dwunastą.

Panowie pozwolą. Pastor wstał i wyszedł.

Niezbyt długo czekaliśmy na powrót pastora. Znali się oboje z Marią jak amen, więc polecenia nie trwały długo. Po chwili doszedł do nas znajomy, jak każdego roku, zapach pieczonego mięsa. Pieczone zawsze było znakomite - i każdy z nas z góry to wiedział. A i niespodzianki bywały zawsze niesamowite.

Wtem doktor poderwał się z fotela i z meukrywaniem przerażeniem wykrzyknął:

- Pastorze! Pastorze! Pali się panski ogród!

- Teraz?! W zimie?! - zdumiał się pastor. Ziemię zatrzęsło, jakby wybuch wulkanu. Raptem zrobiło się okropnie gorąco i zaczęły się palić ściany willi. Błyskawicznie gorąco potęgowało się w nas samych, coraz szybciej i szybciej!

Już nie można tego było dłużej znieść! I nawet pastor też to poczuł.

Pomysł i pierwowzór tego opowiadania powstał w lutym 1986 roku, lecz po przeróbkach i przepisaniu decyduje się na ustalenie daty powstania tej pracy na 15 grudnia 1987 roku.

GDZIE NA SYLWESTRA ?

Oczywiście do klubu muzycznego, ale nie przypadkowego. Okres przedświąteczny i noworoczny to czas na chwilę wytchnienia dla gwiazd pierwszej jasności. Rzadko kiedy monstrualne sumy w kontrakcie zdołają wyrwać je z pieleszy domowych. Zresztą sezon koncertowy dla rocka i pochodnych właśnie się kończy i dla Toronto nastają chude dni w ciągu najbliższych 3 miesięcy, jeśli chodzi o markowe nazwiska i nazwy. Dlatego też uwaga fanów przenosi się mimowolnie na to, co dzieje się w znacznie mniej widowiskowych obiektach, czyli klubach.

A tu, oprócz konsumpcji i dyskotek, tętni życiem fascynująca druga liga popowa i rockowa. Wprawdzie, jak rzekłem, obecny okres to ferie dla gigantów, a niedobory w gościach muszą wypełniać lokalni artyści, lecz to nie znaczy jednak, że oferta jest uboższa niż zwykle.

Zapraszam na Sylwestra do klubów muzycznych Toronto i podaję garść sprawdzonych informacji. Niestety, nie dotyczą serwowanego menu, ani wystroju wnętrz, ale występujących tam gwiazd, które - mam nadzieję - złagodzą Wam w jakiś sposób ból w chwili, w której znów musimy postarzyć się o rok. Ad rem.

RPM (132 Queen's Quay East, \$35) Wyjątkowo bez awizowanych wcześniej wykonawców. Za to czołowy prezenter stacji CFNY-FM, Chris Sheppard, obiecuje najlepszą dyskotekę w mieście + wiele niespodzianek i specjalni goście. Całość transmitowana na żywo przez radio.

THE NETWORK CLUB (183 Pears Ave., \$25) Występuje murzyńskie trio pop-soulowe Chi-Lites w oryginalnym składzie z połowy lat 70-tych, kiedy to udało się im wprowadzić kilka przebojów nie tylko na soulowe listy przebojów. Polecałbym raczej fanom po 30-tce, nie będzie rockowych fajerwerków.

ROXY (1215 Danforth Ave., \$12) Podobny gatunek muzyki jak powyżej, podobne nastroje, gwarantuje murzyńskie trio wokalne Last Days Time z Buffalo. Czekają także 3 parkiety taneczne.

LEE'S PALACE (529 Bloor St. W., \$12) Zabawa na 2 poziomach. Na niższym - najważniejsza obecnie z torontonskich formacji reggae Sattalites + gościnnie jamajska wokalistka, Księżniczka Natoma. Na wyższym - w tzw. Jaskini Tanca - dyskoteka przy muzyce alternatywnej.

CLUB RHYTHM (508 Queen West, \$7) Jedno z wielu dobrych miejsc dla fanatyków bluesa różnych odcieni, tym razem spotkanie z duetem Downchild i ich gośćmi.

ENTEX (1325 Eglinton Ave. E. Mississauga, \$30) Oczekuje czołowa kanadyjska grupa rhythm and bluesowa The Lincolns.

ROCK'N'ROLL HEAVEN (88 Bloor St. E., \$25) W moim ulubionym klubie.

Paul James Band, który wydaje się zupełnie odpowiednim upominkiem dla nie mających dość rocka w te wyjątkowo męczącą noc. Jedyną godną alternatywą może być tylko gość klubu.

EL MOCAMBO (464 Spadina Ave., \$15) czyli straszliwie sympatyczny Blair Packham i jego happy-rockowa orkiestra The Jitters, robiąca w ostatnich dniach oszałamiającą karierę nie tylko na lokalnym rynku.

"Rasowe" kluby muzyczne w rodzaju THE COPA i THE DIAMOND nie odkryły kart w momencie składania numeru. W cenach imprez w każdym przypadku w kalkulowano bufet oraz śniadanie. W większości klubów bawimy się od 7 wieczorem do 5 rano. Bilety można rezerwować w BASS lub, nieco droższe, zakupić przy wejściu. Na zakończenie wyjątkowy rodzynek, a raczej cały wór bakaliów.

W Harbour Front (York Quay Centre) jest okazja, aby ujrzeć na żywo Messenjah (I liga reggae), Rang Tango (bardzo wzięci ostatnio debutanci spod znaku country-rocka), The Razorbacks (rockabilly z nowym LP "Go To Town") i Shuffle Demons.

Ponadto w uzupełnieniu - Drugi Światowy Konkurs Twista, kabaret, projekcja komedii Roba Reimera "This is Spinal Tap", wrotki, dyskoteka itd. Życzę pomyślnego wyboru i szampańskiej zabawy.

SZCZĘŚLIWEGO NOWEGO RO(C)KU!!!

KULISY BIZNESU

OTWIERAMY INTERES

Przed rozpoczęciem każdego przedsięwzięcia warto zastanowić się nad tym, co chcemy osiągnąć, w jakim czasie i przy użyciu jakich środków. Dobrze przemyślany plan działania połączony z umiejętnością efektywnego zarządzania stanowi podstawę sukcesu w biznesie (Dun & Bradstreet podają, że główną przyczyną niepowodzenia biznesu jest brak umiejętności zarządzania).

Zarządzanie biznesu polega na ekonomicznym wykorzystaniu posiadanych zasobów materialnych i ludzkich oraz na umiejętności zdobywania dodatkowych środków finansowych niezbędnych do dalszego rozwoju. Nowo przyjeźdźni imigranci okazują się w praktyce świetnymi biznesmenami, gdyż posiadają wiele cech decydujących o powodzeniu przedsięwzięcia:

- a) mają określony cel i ograniczony czas na jego realizację,
- b) potrafią planować (ten element jest nieodzowny do przetrwania w ustrojach obwarowanych nakazami i zakazami),
- c) potrafią umiejętnie zastosować tzw. zdrowy rozsądek w sytuacjach trudnych i nieznanych,
- d) potrafią korzystać z dobrodziejstw systemu (pomoc rządowa, egzekwowanie wszystkich przywilejów socjalnych i społecznych),
- e) mają naturalne predyspozycje do "kombinowania" (w jak najlepszym tego słowa znaczeniu).

Własny biznes pozwala na korzystanie z wielu ulg podatkowych z jednej strony, z drugiej zaś wymaga zapisywania (księgowania) działalności i przechowywania dokumentów źródłowych. Przystępując do biznesu musimy wziąć pod uwagę ten element biurokratyczny.

Zdaje sobie sprawę z wrodzonej niechęci Polaków do wszelkich planów. Pochodzimy wszak z kraju, gdzie obowiązkowe osiąganie planów w 100%, a nawet więcej było podstawą niezawodnego sukcesu ekonomicznego. Uważam jednak, że warto odsunąć tę awersję na bok i zdac sobie sprawę z potencjalnych korzyści wynikających z dobrego planu.

- Używając wyrażenia "dobry plan" mam na myśli taki, który składa się z następujących elementów:
- I Krótkiego opisu proponowanej działalności
 - II Zestawienia źródeł kapitału wraz z proponowanym zastosowaniem
 - III Opisu kwalifikacji kierownictwa oraz personelu
 - IV Przewidywania produktu lub serwisu
 - V Marketingu
 - VI Opisu technologii produkcji
 - VII Propozycji badawczo-rozwojowych

Konieczność przygotowania planu zachęca do:

- 1 realistycznego oszacowania relacji przyszłych kosztów do zysków

PIOTR CHWALISZ

HENDERSON PARTNERS
Chartered Accountants
TEL. (416) 861-9046; 530-0305

2 ustalenia faktów krytycznych dla powodzenia przedsięwzięcia

3 przeanalizowania przyszłych potrzeb dofinansowania, szczególnie w związku z zamiarem zakupu urządzeń czy surowców

4 obliczenia tzw. "break-even point" czyli momentu, kiedy koszty równają się przychodom - od którego zaczynamy osiągać zyski

5 oszacowania tzw. cash-flow czyli kiedy i ile gotówki wpłynie do biznesu i kiedy i ile gotówki będzie potrzebne na pokrycie płatności

6 sformułowania realistycznych założeń

7 ciągłego porównywania aktualnych rezultatów z planowanymi i wychwytywania istotnych odchyleń

8 oszacowania potencjalnego zysku w stosunku do włożonego kapitału (ekonomicznej racji bytu przedsięwzięcia)

9 ustalenia warunków działania (klientela, konkurencja, popyt, podaż)

10 oszacowania zapotrzebowania na pracowników

Przedstawienie planowanej działalności na papierze posiada dwie istotne zalety:

- stanowi formę zobowiązania kierownictwa do ekonomicznego wykorzystania posiadanego kapitału i możliwości produkcyjnych oraz zastosowania zasobów ludzkich i materialnych,
- jest gotowym materiałem, który można wykorzystać do prezentacji biznesu miejscowemu bankierowi w celu uzyskania korzystniejszych pożyczek

BOOGIE-MOOGIE PO RAZ DRUGI

Każdemu chyba znane jest nazwisko Roberta Mooga, który w latach 60-tych skonstruował instrument, który zrewolucjonizował muzykę. Gitary elektryczne i inne elektroniczne przyrządy muzyczne, stosowano już na wiele lat przedtem, ale "syntetyzator Mooga" różni się od nich zasadniczo. Nie tylko, że traktowany być może jako nowy instrument muzyczny, ale pozwala na generowanie (syntezę) dźwięków, których nie słyszało do tej pory ucho ludzkie.

Syntetyzator Mooga jest specjalną wersją komputera analogowego. Nie wszyscy mogą pamiętać, ale jeszcze w latach sześćdziesiątych stosowane były komputery zbudowane z elementów elektronicznych do przetwarzania sygnałów ciągłych (komputery cyfrowe pamiętają tylko cyfry wymierne z ograniczoną dokładnością). Stosowano je głównie do rozwiązywania skomplikowanych równań matematycznych, jak np. równania różniczkowe. Komputery analogowe rozwiązywały te równania dużo szybciej od ówczesnych komputerów cyfrowych, ale zostały szybko wyparte ze względu na małą ich uniwersalność. Każdy rodzaj równania, musiał mieć swój odpowiednik w strukturze jego elementów elektronicznych. Nie używał on zatem programów we współczesnym tego słowa znaczeniu. Program tworzyło się przez łączenie przewodami poszczególnych części komputera.

Robert Moog zauważył, że poszczególne elementy komputera analogowego generować mogą różnego rodzaju dźwięki muzyczne. Połączone odpowiednimi przewodami oscylatory, filtry i wzmacniacze generują szereg pojedynczych, lub nakładających się dźwięków. W roku 1968 programistka-muzyk Wendy Carlos pokazała światu, że te dźwięki użyte być mogą do tworzenia arcydzieł. Nagrana przez nią przy pomocy syntetyzatora płyta "Switched-on Bach" rozeszła się w setkach tysięcy egzemplarzy. Bez ulepszonej wersji pierwszych syntetyzatorów nie można już sobie wyobrazić studyjnych nagrań współczesnej muzyki popularnej.

Zmiana połączeń syntetyzatora zajmowała jednak za dużo czasu, przez co syntetyzator Mooga nie nadawał się do nagrań

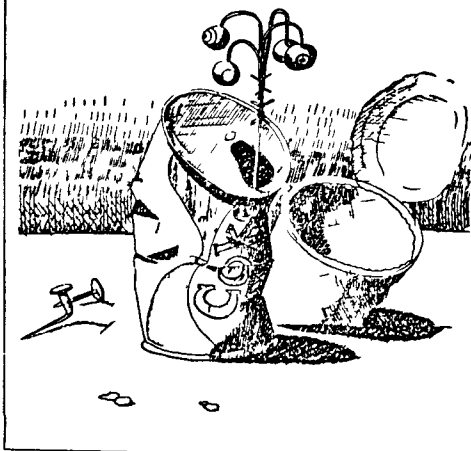
na żywo. Zaczęto więc produkować uroszczone wersje syntetyzatorów, gdzie jednemu klawiszowi odpowiadał tylko jeden lub kilka różnych dźwięków. To tym prymitywnym imitacjom, zawdzięcza muzyka syntetyczna opinię, że jest sztuczna i nieludzka. Dzisiejsi muzycy wiedzą jednak, że prawda jest zupełnie inna. Dostępne obecnie elektroniczne instrumenty pozwalają na tworzenie utworów, które przekraczają ludzkie zdolności manualne.

A stało się tak dzięki komputerowi cyfrowemu. W tym samym czasie, kiedy Dr R. Moog pracował w Nowym Jorku nad swoim syntetyzatorem analogowym, po drugiej stronie rzeki Hudsona, w pobliskim New Jersey w laboratoriach firmy BELL, Dr Max Mathews rozpoczynał pracę nad syntezą dźwięku przy użyciu komputera cyfrowego. Próbował on wygenerować oscylacje fali dźwiękowej przedstawiając ją przy pomocy szeregu kolejnych cyfr (Technikę tę opisałem w Echu Tygodnia nr 237). Dr Mathews miał rację, ale komercyjna realizacja jego pomysłów okazała się możliwa do zrealizowania dopiero kilka lat temu.

Muzykę traktować można jako bardzo skomplikowany ciąg drgań powietrza. Drgania te powodują zmianę ciśnienia powietrza wywieranego na nasze uszy. Przedstawiając te zmiany ciśnienia graficznie w czasie, otrzymamy tzw. falę dźwiękową o zmiennej amplitudzie i częstotliwości. Amplituda najcichszych, ale wciąż słyszalnych przez człowieka dźwięków jest milion razy mniejsza od amplitudy dźwięków tak głośnych, że zaczynamy odczuwać ból uszu. Odpowiada to poziomowi około 120 decybeli. To samo przedstawić można zamieniając czas na częstotliwość. Zobaczymy wówczas jakie amplitudy (jak mocne dźwięki) odpowiadają poszczególnym dźwiękom o różnych częstotliwościach, które wydobywają się w danym momencie z instrumentu.

Do zamiany reprezentacji czasowej, na częstotliwościową używa się matematycznego przekształcenia "Fouriera". Podobnie dla sygnałów cyfrowych używa się tzw. przekształcenia "Z". Przedstawienie i uformowanie tak skomplikowanej informacji, kiedy to każdy dźwięk składa się z tysięcy

SZTUCZNA INTELIGENCJA

składowych o różnych częstotliwościach, a każda składowa przybierać może milonowe wartości (amplituda) wymaga niezwykle szybkiego komputera. Co najgorsze informacja ta zmienia się szybko w czasie.

Jeszcze niedawno sądzono, że pojedyncze uderzenie klawisza fortepianu opisać można używając tylko amplitudy i częstotliwości. Nie odda to jednak dynamiki, uderzenia. Na dodatek informacje zapisane cyfrowo przetworzyć trzeba w końcu na sygnały analogowe, co odbywa się tym wolniej im większa jest skala liczb (amplitudy) tej zamiany.

Dr Moog nie borykał się z tymi wszystkimi problemami, szybko więc osiągnął sławę i pieniądze. Dr Mathews pozostał do dzisiaj mało znany. Tym niemniej już w roku 1978 powiodła się pierwsza próba komercyjnego zastosowania komputera cyfrowego do syntezy muzyki. W pierwszej wersji sterował on tylko układami analogowymi rozpoznając tylko które z klawiszy zostają wciśnięte w danym momencie. Szeroko znany jest tutaj tzw. "Oberheim Xpander".

W roku 1983 firma CASIO wyprodukowała pierwszy całkowicie cyfrowy syntetyzator. Model CZ-101 posiada filtry cyfrowe oparte o zasadę przesunięcia fazowego. Pożądane częstotliwości harmoniczne uzyskuje się przez zniekształcenie

czystej fali sinusoidalnej (o jednej częstotliwości).

Wkrótce potem pojawiły się syntetyzatory Yamaha DX oparte o zasadę modulacji częstotliwości. Podstawowa fala dźwiękowa modulowana jest drugą falą o zmiennej częstotliwości. Przy pomocy tylko tego jednego parametru jakim jest częstotliwość tej drugiej fali, osiągnąć można dowolne składowe częstotliwości i amplitudy wynikowej fali dźwiękowej. Zmieniając powoli tę częstotliwość uzyskać można identyczny efekt zmiany barwy dźwięku jaki uzyskuje się przy uderzeniu klawisza fortepianu.

Prawdziwy syntetyzator cyfrowy w definicji Dr Mathews'a wyprodukowano kilka lat temu w Bell Laboratories. Instrument o nazwie "Synergy" (nazwa identyczna z cudownym podobnie wyglądającym instrumentem z serialu rysunkowego IEM) oprogramowany został przez wspomnianą już Wendy Carlos. Pozwala on na syntezę muzyki o brzmieniu orkiestry symfonicznej.

Obaj sąsiedzi z obu stron rzeki Hudsona osiągnęli więc swój cel. Nie ulega wątpliwości, że syntetyzatory cyfrowe wyparą powoli syntetyzatory analogowe, tak jak komputery cyfrowe wyparły komputery analogowe. Paradoxem wydawać się może tylko, że mający stosunkowo niewiele wspólnego z komputerem syntetyzator Mooga przypominał wyglądem prawdziwy komputer, a super-komputer Synergy wygląda jak zwykłe organy.

Independent Computer Experts
Tel 742-1387

PRZEMIANA
ROKU W KLASIE POP
MICHAEL JACKSON

Dokończenie ze str 11

LISTOPAD

• W miejsce dotychczasowych władz Solidarności powstaje Krajowa Komisja Wykonawcza

• Kolejne rozruchy w Rumuni, robotnicy wychodzą na ulicę Wiza Gorbaczowa przyniosła nie zamierzone, jak się wydaje, rezultaty

• Austria przyrzuca bramę dla uchodźców, nowe przepisy utrudniają zdobycie politycznego azylu w tym kraju

• Panika zakupów w PRL po zapowiedzi drastycznych podwyżek cen żywności

• W PRL odradza się podziemna PPS nawiązująca do tradycji międzywojennych Przewodniczącym zostaje korowiec Jan Józef Lipski

GRUDZIEŃ

• Po raz pierwszy w historii pada oficjalne rządowe referendum Reżym mimo to wprowadza podwyżki nieco niższe od zapowiadanych

• Romaszewscy otrzymują nagrodę fundacji Aurora za działalność opozycyjną.

• 8 grudnia 1987 roku Ronald Reagan i Michaił Gorbaczow spotykają się w Białym Domu Ku zaskoczeniu obserwatorów Reagan decyduje się na osłabienie obronności Europy Zachodniej, podpisując układ eliminujący rakiety średniego zasięgu, jednego ze skutecznych narzędzi obrony przed konwencjonalną bronią

WYRÓŻNIENI ECHEM

RONALD REAGAN - prezydent, w konkurencji skok w tył (za Summit 87)

MICHAŁ GORBACZOW - dyktator, w konkurencji sprzedawców sznurów na kapitalistów Ostatni wyróżniony w tej kategorii - Józef Stalin

PŁKOWNIK OLIVER NORTH - wojskowy, w kategorii prawdziwych mężczyzn

MARGARET THATCHER - polityk, w kategorii metali ciężkich

JESSICA - dziecko, w kategorii wydobywania

DOLLY PARTON - piosenkarka, za redukcję przestrzeni życiowej

KSIEŻNICZKA DIANA - żona następcy tronu, za niezamierzone akcje antyroyalistyczne

MATHIAS RUST - pilot amator, w kategorii nieprawdopodobieństwa

CLAYTON LONETREE - żołnierz ochrony placówki dyplomatycznej USA, w kategorii miłości niespełnionej (do sowieckiej agentki Violetty Seina)

MICHAEL JACKSON - w kategorii przeobrażeń kosmetycznych

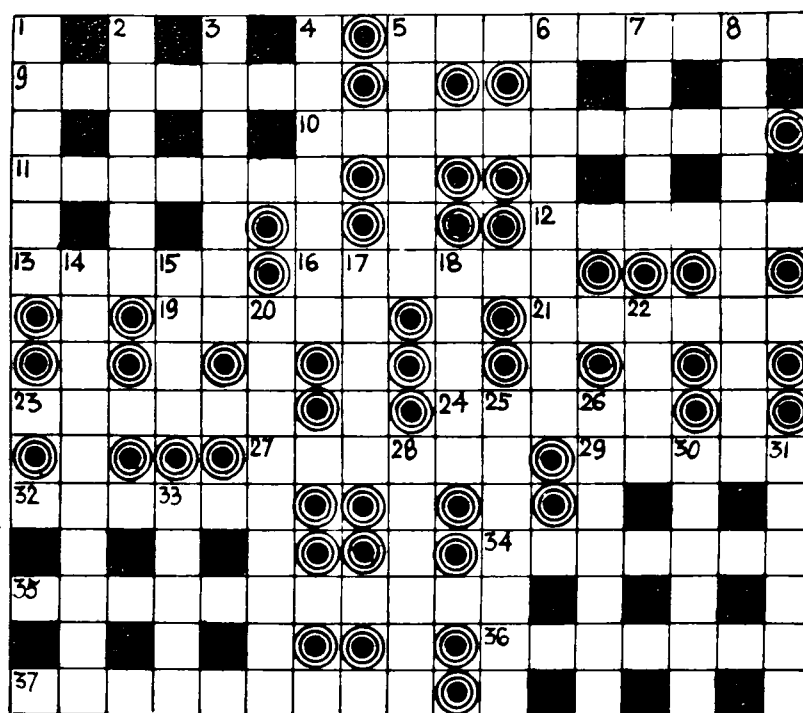
JIM BAKKER - w kategorii scen pasterskich Jessica Hahn wyznała, że do erotyki motywował ją biblijną strofą, "pomagając

pasterzowi, pomagasz owczarni" Baa, baa baad boy

PAT ANTHONY - babcia, w kategorii miłości babcię za urodzenie trojga dzieci swej bezpłodnej córce

CECYLIA CICHAN - dziecko, za przeżywalność Czterolatnia Cecylia przeżyła drugą co do wielkości katastrofę lotniczą w USA

KRÓLEWNA ŚNIEŻKA - córka Disneya, w kategorii HI HO 50-letnia królowna zarobiła 378 milionów dolarów na sobie i księcia z bajki

BLIZEJ NATURY

CZĘŚĆ III

JAK BRONIĆ SIĘ PRZED SZKODLIWYM PROMIENIOWANIEM

W ostatnich czasach, tak jak nauka i technika, tak i radiestezja, uczyniła ogromny postęp. Stała się bardziej popularna i mniej tajemnicza. Co prawda, wywołuje jeszcze uśmiechy, lub oznaki niedowierzania na niektórych twarzach, ale świadczą to jedynie o nieznajomości zagadnienia.

Nowe wypiera stare, na tej zasadzie zmienia się wiedza radiestezyjna. Dotyczy to również neutralizatorów. Stosuje się nowe, udoskonalone stare, wyeliminowuje inne, które nie spełniają wymagań. Bierze się to między innymi stąd, że stale zmieniają się warunki środowiskowe, chociażby w szerokim zakresie fal elektromagnetycznych.

Radiowe i telewizyjne stacje nadawcze, urządzenia radarowe itp., których łączna moc od czasów sprzed II wojny światowej wzrosła wielokrotnie. Otaczamy się coraz większą liczbą urządzeń energetycznych, to wszystko zmienia warunki pracy neutralizatorów. Polecana przez dawnych radiestetów sztaba stalowa, czy płyta miedziana może kiedyś dobrze spełniała swoje zadanie, jednak obecnie można próbować podobne środki stosować jedynie z bardzo dużą ostrożnością i przy stałej kontroli radiestezyjnej. By nie powiedzieć, że należy je całkowicie wyeliminować i potraktować jako ciekawostkę historyczną.

Skóra zwierzęca z sierścią lub bez, gruba czy cienka, przepuszcza tyle promieniowania, ile jest niezbędne dla organizmu, zatrzymuje natomiast nadmiar radiacji tak wodnej, jak i z sieci geobiologicznej. Jednak z jednym zastrzeżeniem, mianowicie skóry, podobnie jak większość organizmów żywych, wchłaniają promieniowanie radiacji wodnej, nie jako się nim "naładowując", okres ten bywa w każdym wypadku inny - maksymalnie do 2 tygodni. Po czym muszą być odłożone na miejsce wolne do napromieniowania na kilka dni, aby pozbyć się negatywnych radiacji.

Stąd wynika, że należałoby je wyeliminować ze stosowania jako odpromienniki, z uwagi na dużą niewygodę i potrzebę stałej kontroli.

Jako ekrany przegrody stosuje się wiele materiałów naturalnych, takich jak: glina z dodatkiem w postaci słomy, wapno z dodatkiem białka. Również ekranem przegrodą może być guma. Warstwa o grubości 2 cm izoluje od siatki geobiologicznej jak i od radiacji wodnej.

Ekrany przegrody nie zawierające naturalnych materiałów wykonuje się z folii miedzianej, lub aluminiowej. Tego typu ekrany emitują silne promieniowanie własne. Skuteczność ekranowania za pomocą folii wykonanych z różnych materiałów jest przedmiotem wielu sporów.

Z doświadczeń wynika, że najlepiej działa jako przegroda folia miedziana, wymaga ona jednak okresowego uziemiania w celu odprowadzenia nagromadzonych ładunków, podłączenie uziemienia na stałe nie rozwiązuje problemu, gdyż zmienia warunki pracy tego ekranu.

Drugi rodzaj ekranów sztucznych jest najczęściej modyfikacją tzw. pętli Lakhowskiego (Francuz polskiego pochodzenia). Pętla ta umieszczona w pasie promieniowania cieku wodnego, generując własne pole zmienia warunki nad ciekiem wodnym. Elementy tej pętli można odnaleźć w wielu opatentowanych i produkowanych w Polsce ekranach.

Jednym z kierunków w konstrukcji ekranów jest zastępowanie miedzi innymi materiałami, miedź jak wiadomo stosunkowo łatwo ulega napromieniowaniu "radiestezijnemu". Stosuje się w tym celu np. specjalnie obrabiany grafit z dodatkami (ekrany typu Nord, Red) lub łączy się miedź z dodatkami mineralnymi, głównie olejem (suzbi).

W prowadzonych obecnie doświadczeniach na ekranowaniu widoczna jest tendencja budowy urządzeń będących rozwinięciem płaskich ekranów i konstruowania przestrzennych generatorów promieniowania kształtu.

Jednak wymienione wyżej ekrany wymagają odpowiedniego ustawienia poprzedzonego dokładnym badaniem, muszą być ustawione w odpowiednim miejscu

i zgodnie z kierunkami geograficznymi. Nie wolno ich stosować na wszelki wypadek i nie mogą być bezpośrednio pod miejscem spania, wypoczynku i w miejscach w których przebywa się długi czas. Jeżeli więc znaleźliśmy się w posiadaniu takiego ekranu i ktoś poradził nam, żeby położyć go pod łóżko, najlepiej wyjąć go stamtąd i postawić pionowo. Ekran ten nie działa.

Kończy się stary rok, zaczyna nowy, jest dobry czas do przemyśleń. Przyczyn naszej niedyspozycji, czy choroby nie szukajmy tylko w działaniu zły wodny. Nieregularne, niedbałe odżywianie, palenie tytoniu, używanie znacznych ilości alkoholu, mało ruchu na świeżym powietrzu, skażenie naturalnego środowiska - jest to może niepopularne, gdyż zmusza to do pracy nad sobą, sugeruje często zmianę w dotychczasowych nawykach, każe zwrócić uwagę na dotychczasowy tryb życia i spojrzeć "do wewnątrz" - zamiast tego, co jest zawsze chętnie przyjmowane szukać przyczyny dolegliwości wyłącznie "na zewnątrz".

ZDROWEGO I SZCZĘŚLIWEGO
1988 ROKU

z y c z y

B RZEPECKI

POZIOMO

- 5 Nianka
- 9 Badanie składu chemicznego substancji
- 10 Obsługa pasażerów na statku lub w samolocie
- 11 Drewniany instrument dęty
- 12 Potoczne grzyby, rupieć
- 13 Wśród świata przestępczego Paryż
- 16 Suche gałęzie na opał
- 19 Wgłębienie pod stawem ramiennym
- 21 Naukowiec
- 23 Orszak eskorty
- 24 Podniesienie do wyższej godności
- 27 Najlepszy wynik
- 29 Rokowanie tocząca się ugoda
- 32 Pragnienie czegoś
- 34 Na koncu przewodu elektrycznego
- 35 Ostatni król Polski
- 36 Sąsiadka Łotwy ze stolicą w Tallinie
- 37 Opaska na przesyłce pocztowej

PIONOWO

- 1 Choroba oczu
- 2 Przyjemne spędzenie czasu
- 3 Sztucznie wywołany sen
- 4 Dogłąda bydła na pastwisku
- 5 Naturalna sceneria pod gołym niebem
- 6 Budowa, ustroj
- 7 Gwałtowny deszcz
- 8 Konstrukcja z krzyżujących się prętów
- 14 Otaczanie czułościami, okazywanie serdeczności
- 15 Wykaz zestawienie
- 17 Leże z sieci sznurowej
- 18 Powściągliwość
- 20 Własność znamienna, cecha
- 22 Dochód, zarobek
- 25 Po śmierci żony
- 26 Zwolennik przebywania nago
- 28 Banderola
- 30 Bagienna wierzba szara
- 31 Sceniczny utwór literacki
- 33 Główny posiłek

Rozwiązanie krzyżówki z poprzedniego numeru

POZIOMO problem, intrygantka, drożdże, sufler, tajemie sakra, emocja, papista, przepis, trojak, golas świekra, elipsa, cysters, filumenista, kurzawa.

PIONOWO podpis, ogonek lodołom, miesiąc krol agora, znaleźisko okulistyka, filantrop, etap adorowanie referendum, szal obra, cack agresor, litera, sješta, remus, imię

PREZENT, KTÓRY NIESIE RADOŚĆ PRZEZ OKRĄGLY ROK!

ŚWIĄTECZNA ROCZNA PRENUMERATA ECHA-TYGODNIKA POLSKIEGO. CENA ZA 52 NUMERY - \$ 42.50
(DUŻO TANIEJ NIŻ W SKLEPIE). OSZCZĘDZASZ NAWET NA PRENUMERACIE ZAMAWIANEJ POZA SEZONEM. A SEZON KRÓTKI.
OFERTA WYGASA 1 LUTEGO. ŚPIESZ SIĘ. WYŚLIJ CZEK. WYRAŹNIE NAPISZ NA KOPERCIE IMIĘ, NAZWISKO, ADRES I KOD POCZTOWY

apteka natury

Redaguje
**Dr JADWIGA
 GORNICKA**

Książki z serii Apteka Natury do nabycia pod telefonem 532 - 9054.

TYMIANEK

Ciąg dalszy

Skład chemiczny olejków eterycznych tymianków zależy od typów ich podgatunków. Jedne zawierają więcej tymolu, a inne karwakrolu, który jest odmianą izomeryczną tymolu, a jeszcze inne cytralu. Ich właściwości są mimo tego zbliżone. Zabijają one również bakterie Gram ujemne. Przeciwbakteryjne i dezodorujące właściwości tymianku wykorzystuje się do płukania jamy ustnej. Popijanie naparu z tymianku obniża tonus, perystaltykę mięśni gładkich na pewnym odcinku jelita. Łącznie z naparami innych ziół działa przeciwwrzodowo, pochodzenia stresowego. Kąpiel z tymiankiem działa rewulsyjnie (rozgrzewająco), poprawiając krążenie krwi w naczyniach skóry. Tak samo działa okład namoczony naparem z tymianku. Tymianek należy do roślin wysoce miododajnych i dlatego miód tymiankowy był bardzo ceniony już w starożytności, kiedy służył ludziom jako pokarm, lek i używka. Ziele tymianku ma szczególnie silny zapach przy roztarciu. Napar z tymianku: 1 łyżka tymianku + 1 łyżeczka owoców anyżu wymieszane wsypać do 1 szklanki wrzątku, pozostawić pod przykryciem 10 minut i odcedzić. Popijać 2 razy dziennie po jednym kieliszku. Napar ten może również służyć do płukania ust i gardła. Tymianek jest uprawiany w Polsce. Z jego ziela destyluje się olejek tymiankowy, z którego otrzymuje się tymol. Ziele tymianku w stanie surowym ma przyjemny zapach, aromatyczny, swoisty smak palący i gorzkawy z powodu zawartości gorzkiej substancji serpliny od 3,4 do 7,4% i octanu bornylu. Tymianek należy przechowywać w naczyniach szklanych szczelnie zamkniętych. Wyciągi z tymianku wzmagają samoistny ruch nabłonka rzęskowego górnych dróg oddechowych, zwiększają wydzielanie śluzu, rozrzedzają zalegającą w gardle wydzielinę i ułatwiają jej odkrztuszanie. Związki goryczkowe ułatwiają trawienie wskutek pobudzenia do wydzielania się soku żołądkowego. Zewnętrznie tymianek działa przeciwzapalnie i bakteriobójczo na błony śluzowe i na skórę. Olejek tymianku jest obecnie dawkomany i stosowany rzadziej na użytek wewnętrzny oraz rzadziej doustnie, gdyż wywołuje przekrwienie błony śluzowej.

Olejek tymiankowy, a więc i tymol stosowane doustnie wywołują bóle głowy, nudności, zapalenie śluzówki żołądka, niedomogi nerek, białkomocz, a nieraz krwimocz. W części III tego artykułu podaję dawki, które powinny być raczej zanizane w pewnych przypadkach, aniżeli przekraczane, w myśl mojej maksymy "Nie leczy ilość, tylko jakość". Dotyczy to przede wszystkim dzieci i osób starszych. W związku z tym podaję właściwości tymianku.

Na użytek wewnętrzny:

1 Tymianek jest środkiem pobudzającym organizm fizycznie, psychicznie i wpływa na krążenie krwi w naczyniach włosowatych (kapilarach).

2 Wzmocnia sprawność układu nerwowego i pobudza inteligencję.

3 Jest afrodyzjakiem, gdyż pobudza seksualnie.

4 Pobudza łaknienie, a więc i apetyt, gdyż ma działanie żołądkowe.

5 Podwyższa ciśnienie krwi.

6 Ma działanie moczopędne, napotne, wiatropędne, lekko hipnotyzujące, przeciwbaczące, wywołujące miesiączkowania, pobudzające leukocytozę, gdyż powiększa liczbę białych ciałek krwi w przypadku chorób zakaźnych, przeciwskurczowe, wykrztuśne, antyseptyczne jelitowe, płucne i moczopłciowe, przeciwzapalne, dezynfekcyjne, znieczulające, konserwujące, przeciwzakrzepowe, przeciwkaszlowe, przeciwbólowe, ściągające, przeciwwzdęciowe, przeciwkrwawieniowe, przeciwastmatyczne.

Na użytek zewnętrzny:

Znane są właściwości następujące:

Antyseptyczne, bakteriobójcze, przeciwnieprzeciwreumatyczne, przeciwpasożytnicze, przeciw działaniu jadu zmij, przyspieszająco zbliznianie gojących się trudno ran cieleśnych, niszczące drożdżaki, grzybki. W konsekwencji wyżej wymienionych zalet tymianku zalecam leczenie chorób następujących:

1 Na użytek wewnętrzny. Brak sił, ogólna słabość fizyczna i psychiczna. Niepokój, lęk, obawa, strach, twoga. Osłabienie nerwowe, wyczerpanie nerwowe, anemia u dzieci, niskie ciśnienie krwi, blednica, kaszel drgawkowy, koklusz, dolegliwości płucne jak rozedma płuc, grzybica dróg oddechowych, gruźlica, astma oskrzelowa, Atonia trawienna (spowolnione trawienie). Infekcje jelitowe i moczowe. Nadfermentacja w przewodzie pokarmowym, wzdęcia, wiatry. Dolegliwości z przebiegiem jak grypa, katar nosa. Łamanie, obolałość, angina. Choroby infekcyjne. Czyraki. Reumatyzm. Zaburzenia w krążeniu krwi. Przypadkowy zanik miesiączki. Upławy białe, pasożyty jelitowe, jak glista ludzka, owsiki, tęgoryjec, dwunastnicy. Bezsennosc. Gościec. Zapalenie korzonków nerwowych. Zapalenie istoty szarej rdzenia kręgowego. Żylaki. Zakrzepy. Chrypka. W nadmiernym wysuszeniu błon śluzowych gardła i krtani.

Ciąg dalszy nastąpi

CERA SUCHA

Jest najdelikatniejsza i najwrażliwsza ze wszystkich cer. Reaguje natychmiast na wodę, szczególnie chlorowaną oraz mydło, dlatego wymaga szczególnej troski. Jest to zawsze skóra cienka o barwie rdzawo-żółtej, skłonna do tuszczenia się i wszelkiego rodzaju podrażnień. Przy stosowaniu wody i mydła odczuwa się wyraźne napięcie naskórki. Zle reaguje na wpływy atmosferyczne (słońce, wiatr i mróz). Jedynie deszcz i mgła działają korzystnie na ten typ cery. Długotrwałe działanie szkodliwych wpływów atmosferycznych, szczególnie słońca i wiatru, może spowodować przedwczesne powstawanie zmarszczek i innych objawów starzenia się skóry, jak bruzdy, fałdy, rozszerzenia naczyń krwionośnych, ciemne barwnikowe plamy, rogowacenia starcze. Mimo iż u kobiet młodych jest to cera ładna, to trzeba sobie zdać sprawę, że bez prawidłowego i systematycznego pielęgnowania będzie bardzo szybko ulegać procesom starzenia się.

ZAKŁAD KOSMETYCZNY

la Mirage

BASIA

2345 F Dundas Str. West
 Toronto, Ont M6P 1W7
 588 1618

KONKURSU NA NAJMILSZĄ CIĄG DALSZY

Od lewej ANNA, BEATA, RENATA, JOANNA, ZOSIA, i IRENA

Plebiscyt trwa i przynosi prowadzenie Beacie. Termin telefonicznego lub listownego zgłoszenia najmilszej do 15 stycznia 88.

W dniu tym odbędzie się bal zorganizowany przez Foto Studio Barbarę, gdzie nie tylko najmilszą, ale i wszystkie miłe bardzo modelki Barbary zobaczymy na pokazie mody, odbędą się koronacje, loterie. Bal ma klasę, a jeszcze nie ma tradycji, jest to bowiem pierwszy bal organizowany z takim rozmachem przez nową emigrantkę.

KOLEKCJE MODY PRZYGOTOWAŁY: AVI Boutique, J R Fashion, Danya Fashion, Camel Import oraz Zofia Płoska. W pokazie weźmie udział kilkanaście polskich modelek.

Bilety do nabycia

PHOTO STUDIO BARBARA
 TEL 279-5144

AVI BOUTIQUE, TEL 534-6723

TEN AUTO BODY, TEL 259-2391

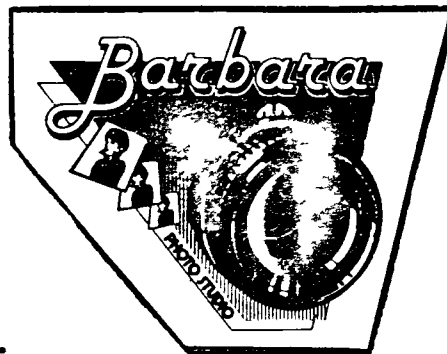
J R FASHION, TEL 533-8881

VILLAGE DELI, TEL 767-3755,
 259-8550

PARIS STUDIO, TEL 766-0660

Bal odbędzie się 15.1.88 r godz. 19 00 przy OLD MILL

NA ZAMKU

Wyjątkowa szansa! ENCYKLOPEDIA BRITANNICA

wspaniały prezent
dla całej rodziny na całe życie

Po informacje na temat specjalnej oferty
świątecznej dzwonić bezpośrednio do
polskiej przedstawicielki u wydawcy
TEL. 747-1876
po polsku lub angielsku
233-3297 po angielsku
pros Ewę
Employment opportunity available

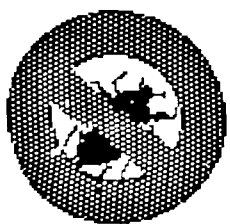

Halina Baranowska,
M.A., A.I.C.
Analiza potrzeb finansowych, ubezpie-
czenia na życie, zdrowie, plany eme-
rytalne RRSPP, dożywotnie renty, ubez-
pieczenia grupowe
The Prudential Assurance
COMPANY LIMITED
suite 503, 295 The West Mall
ETOBICOKE, Ont. M9C 4Z4
TEL. bus 622-1115

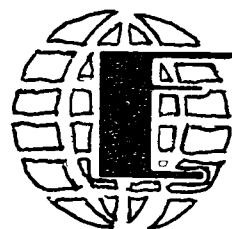
HIGH TOP PHOTO LAB

Profesjonalne wywoływanie filmów,
obróbka laboratoryjna zdjęć
TEL. 252-9934

3043 Lakeshore Blvd West, Etobicoke
MÓWIMY PO POLSKU

**ROACH
BUSTERS**
rewelacyjna, bezwonna
i nietoksyczna metoda
wyłapania plag karaluchów
mówimy po polsku
tel 588-3007
lub 259-8309

**EMPRESS
TRAVEL AGENCY Ltd**

185 RONGESVALLES AVE TORONTO ONT M6R 2S5 TEL (416) 536 3554/6991

(naprzeciwko Credit Union) pod fachowym i doświadczonym kierownictwem
RENATY OKOŁO-KULAK

- **PRZELOTY DO POLSKI**
Pełne informacje
- **BILETY LOTNICZE**, przeloty czarterowe, wycieczkowe i indywidualne
do Polski i wszystkich krajów świata
- **PASZPORTY, WIZY, ZAPROSZENIA**
Atrakcyjne **WAKACJE** i ciekawe **WYCIECZKI** po przystępnych cenach
(Hawaje, Floryda, Meksyk, Wyspy Karaibskie)
- Wysyłamy **PACZKI ŻYWNOŚCIOWE** i artykuły pierwszej potrzeby
do Polski
- **UBEZPIECZENIE** dla przybywających z wizytą do Kanady od \$110 za
3 miesiące (wykupione nie później niż w ciągu 5 dni po przylocie)
- **INCOME TAX** - szybko, sprawnie, tanio
- Załatwiamy wszystkie formalności wizowo-paszportowe
- Tłumaczenia, akta notarialne, legalizacje
- Upowazniony Dealer PEKAO - pieniądze na konto A, C, bony, gotówka

PRZYJMUJEMY ZGŁOSZENIA
TELEFONICZNIE, LISTOWNIE I OSOBIŚCIE

ZAPRASZAMY

Akceptujemy American Express na wszystkie usługi

TEL.: (416) 536-3554/6991

HUMBERVIEW INSURANCE BROKERS LTD.

337 Rongesvalles Ave, Toronto, Ont.
TEL. 531-4647

INSURANCE NA:

**DOMY
SAMOCHODY
KOMERCYJNE
SKLEPY**

**WYCIECZKI
ZAPROSZENIA
WIZY
WYMIANA PASZPORTÓW
UBEZPIECZENIA SZPITALNE
DLA ODWIEDZAJĄCYCH
BILETY SAMOLOTOWE DO POLSKI**

HUMBERVIEW TRAVEL

TEL.: 531-4648

KALENDARZ ECHA

31 grudnia - czwartek

Wschód Słońca 07 42 Zachód Słońca 16 29
Wschód Księżycy 13 30 Zachód Księżycy 04 48

Imieniny obchodzą Hermes, Katarzyna,
Melania i Sylwester

1869 - Urodził się Henri Matisse francuski ma-
larz

1 stycznia - piątek

NOWY ROK

Jak w styczniu rośnie trawa,
jest dla niej w lecie obawa.

Wschód Słońca 07 42 Zachód Słońca 16 30
Wschód Księżycy 14 08 Zachód Księżycy 05 57

Imieniny obchodzą Mieczysław, Mieszko,
Konkordiusz i Odyseusz

1642 - Urodził się Isaak Newton

2 stycznia - sobota

Wschód Słońca 07 42 Zachód Słońca 16 31
Wschód Księżycy 14 55 Zachód Księżycy 06 59

Imieniny obchodzą Bazyl, Izidor, Makary i
Strzeżystaw

3 stycznia - niedziela

Wschód Słońca 07 42 Zachód Słońca 16 32
Wschód Księżycy 15 52 Zachód Księżycy 07 53

Imieniny obchodzą Arleta, Benjamin, Danuta
i Genowefa

4 stycznia - poniedziałek

Wschód Słońca 07 42 Zachód Słońca 16 33
Wschód Księżycy 16 55 Zachód Księżycy 08 35

Imieniny obchodzą Amelia, Aniela, Dobromir,
Eugeniusz i Grzegorz

1785 - Urodził się Jakob Grimm, niemiecki zbier-
acz bajek

1809 - Urodził się Louis Braille francuski twór-
ca alfabetu dla niewidomych

1940 - Paryż, Umowa polsko-francuska o formo-
waniu wojska polskiego we Francji

1960 - Zmarł Albert Camus, pisarz francuski,
laureat Nagrody Nobla w 1957 r (ur w 1913 r)

1965 - Zmarł Thomas Stearns Eliot, anglo-ame-
rykański poeta-dramaturg laureat Nagrody No-
bla w 1948 r (ur w 1888 r)

5 stycznia - wtorek

Wschód Słońca 07 42 Zachód Słońca 16 34
Wschód Księżycy 18 01 Zachód Księżycy 09 08

Imieniny obchodzą Hanna, Edward, Emilian,
Szymon i Telesfor

1895 - Zmarł Władysław Podkowiński, malarz,
autor impresjonistycznych pejzaży i portretów
(ur w 1866 r)

6 stycznia - środa

**OBJAWIENIE PAŃSKIE
TRZECH KRÓLI**

Wschód Słońca 07 42 Zachód Słońca 16 35
Wschód Księżycy 19 08 Zachód Księżycy 09 34

Imieniny obchodzą Kacper, Melchior i Baltazar

1412 - Urodziła się Joanna d'Arc, święta, fran-
cuska bohaterka, która w wieku 17 lat poprowa-
dziła armię francuską do zwycięstwa.

NIEUCHOMOŚCI • KUPNO • SPRZEDAŻ

Ponad 15 lat doświadczenia w sprzedaży

RE/MAX
REALITY PROPERTIES INC

WYNAJEM
• OSZACOWANIE
• KUPNO
• SPRZEDAŻ

JACEK GOGOLA

TEL.: biuro: 890-7474 (24-godzinny serwis)
dom: 826-0747

Pomoc w załatwianiu spraw finansowych i prawnych

Dwurodzinne wolno stojące domy od 159,900 Mississauga lub Etobicoke
Wolno stojące jednorodzinne domy od 139,900
Idealny dom na start. Około 10% wpłaty z dołu
Bloor/Fielgate 3-sypialniowe condominium townhouse

JOHN WOLWOWICZ
BIURO 236-2666
DOM 251-8161

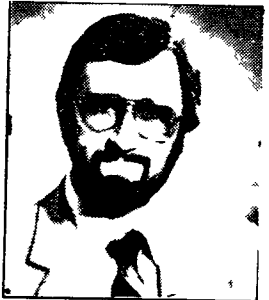
JAN WOLWOWICZ

15 LAT DOŚWIADCZENIA W "REAL ESTATE"

KUPNO • SPRZEDAŻ • OSZACOWANIE

FINANSOWANIE NIERUCHOMOŚCI W TORONTO I OKOLICY oraz INFORMACJA ODNOŚNIE NABYCIA NIERUCHOMOŚCI PRZEZ CUDZOZIEMCA W POLSCE

- Waterfront building lots - Kaszuby - from \$ 12000
- South Etobicoke \$ 199,900, odnowiony, 6 pokoi (dom do szybkiej sprzedaży)
- West Mississauga \$ 239000 - 4 sypialnie, backsplit, duża działka, podwójny garaż, wykończony "basement"

Century 21

PIOTR POBOJEWSKI

TEL biuro 743-7722 dom 890-2145

Fern/Macdonell bardzo ładny wolno stojący dochodowy dom, cena wyw \$ 234,900

Business (sklep delikatesowy) do sprzedania w Scarborough. Cena \$ 69,900

Dundas/Mavis przepiękny 3 sypialniowy townhouse, wykończony basement, garaż, prywatna parcela 2 łazienki. Cena wyw \$ 123,900 i \$ 123,900 Toronto

Północna Etobicoke 3 apartamentowy budynek, parcela 40' x 150' podwójny garaż. Cena \$ 224,900

Blisko kolektki Bloor/Dundas 3-piętrowy dochodowy dom 12 pokoi, 3 kuchnie 3 łazienki, wszystko nowe, dochód roczny \$ 32,000. Cena wyw \$ 229,900

Uwaga! Downtown Toronto 2 budynki apartamentowe, wszystko nowe, ceny \$ 424,900 za każdy

Dundas/Credit Woodlands 5 sypialniowy townhouse, condo, pokój gościnny, jadalnia, balkon, garaż, 2 łazienki, 2 lodówki, piec, wąż, suszarka. Wszystko w cenie \$ 139,900

For udniowe Etobicoke 4 apartamentowy budynek \$ 40,000 dochodu rocznie, duża parcela z parkingami. Cena wyw \$ 354,900

ANNA KRYSIAK

udzieli

rzetelnej i fachowej porady we wszystkich sprawach związanych z kupnem i sprzedażą domów. Pomagam przy otrzymaniu wszelkich mortgages, nawet przy minimalnym downpayment. Bezpłatne oszacowanie nieruchomości.

WEST TORONTO • MISSISSAUGA • BRAMPTON

Mississauga Brampton 3 sypialniowe, nowoczesne townhousey z garażami. Przystępna cena.
Zachodnia Mississauga 3-sypialniowy budynek z garażem, dużą działką, wykończony basement. Cena \$ 150,900
Steeles/Brimley 3-sypialniowy wolno stojący piękny wewnątrz podwójny garaż, wygodna lokalizacja. Cena \$ 217,000

TEL biuro : 769-3300, dom: 858-9129

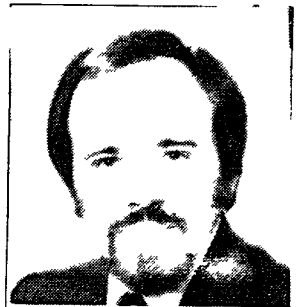

Aleksander Około-Kulak

biuro 259-9231
dom 621-3457

SPRZEDAŻ • KUPNO • WYCENA
NIERUCHOMOŚCI

Lakeshore/Dixie 3 sypialniowe condominium z dużym balkonem blisko komunikacji, cena \$ 149,900
Mississauga 2 3 sypialniowe townhousey po przystępnych cenach
Mississauga nowy dwupiętrowy wolno stojący dom z garażem, cena \$ 174,900
West Mall - 3-sypialniowy apartament luksusowo wykończony

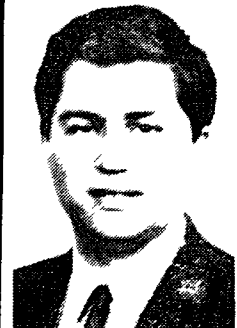

METRO TORONTO
Sprzedaż-kupno, wynajem domów, interesów i apartamentów
Solidna i fachowa pomoc w załatwianiu formalności prawnych i finansowych

Kamil KOWALCZYK

Tel. biuro: 536-5000

dom: 690-4182
24 godzinny serwis

Lakeshore Blvd. wolno stojący dom, prywatnyjazd, apartament w piwnicy, cena okazjna.
High Park 3-sypialniowy wolno stojący dom \$2,200 dochód z wynajmu, plus mieszkanie dla właściciela.
Mississauga Condo Apart w budynku mającym wiele udogodnień.
Georgian Bay super rezydencja do zamieszkania przez cały rok, blisko jeziora

Mutual of Omaha Insurance Company

- 1250 dol miesięcznie wolny od podatku dochód w razie choroby lub wypadku dla osób zatrudnionych na własny rachunek
- plany finansowe zabezpieczające dzieci
- plany emerytalne RRSP
- ubezpieczenia na życie

JERZY MAJEWSKI M.Sc.

TEL bus 631-6523, home 452-7239

Julia

Korpata, L.L.M.

tel biuro: 259-9231 dom: 255-5954

Bloor/Cawthra murowany dom, backsplit, 4 sypialnie, garaż. Doskonale zaprojektowane i stylowe wnętrza z kominkiem. Piękna duża parcela. Cena \$ 212,500
Dundas/Dixie (Mississauga) townhouse, 3 sypialnie, cena \$ 99,500

ADVANCE REAL ESTATE Ltd.

1055 Bloor St W

Od 1958 roku udziela Polonii solidnej i fachowej pomocy przy kupnie i sprzedaży wszelkich nieruchomości

Obecnie jest najlepszy okres aby kupić dom, jest duży wybór i można uzyskać najlepszą cenę, a z własną na pewno ceny wzrosną. Po wyczerpującej informacji proszę dzwonić

DANUTA KOTAPKA

Tel. biuro: 534-9246
dom: 769-5394

Telefon nie zobowiązuje, a porozmawiać warto.

Zachodnia Mississauga - wolno stojący, kompletnie nowy dom 4 sypialnie 3 łazienki, pokój rodzinny z kominkiem, duża działka.

Toronto/Bloor wolno stojący murowany dom z basenem 3 sypialnie, wykończony basement z oddzielnym wejściem. Spokojna ulica w najatrakcyjniejszej części Mississaugi.

Queensway/Royal York wolno stojący dom dla kupujących po raz pierwszy 2 sypialnie, duża kuchnia, duża działka.

Dundas/Cawthra 3-sypialniowy townhouse poniżej 100,000 tys.

Montreal Trust

247-7884

24-godzinny serwis

Dzidka Skrętkowska

dom 249-2958

serdecznie zaprasza zainteresowanych wynajmem, kupnem i sprzedażą nieruchomości

Mam najaktualniejsze informacje z komputera (bezpłatne połączenie z Toronto Real Estate Board) gwarantuję szybką, solidną, zyciową pomoc przy załatwianiu pożyczki formalności prawnych

Dixie 2 sypialniowe condominium z pełną łazienką, Living room z wyjściem na balkon. Cena tylko \$ 108,900

Tor: Ken-Dundas 3-sypialniowy townhouse do sprzedania. Cena \$ 106 tys

Mississauga townhouse 4 sypialnie 2 łazienki, piwnica wykończona z pokojem muzycznym, wykładzina dywanowa, bardzo czysto utrzymany, blisko szkół, sklepów. Cena \$ 125,900

Countrywide
REALTY CENTRE INC.
Independent Member Broker

JERRY DRYES

SPRZEDAŻ • KUPNO • WYNAJEM • BEZPŁATNA WYCENA
NIERUCHOMOŚCI • POMOC W ZAŁATWIANIU SPRAW FINANSOWYCH I PRAWNYCH

TEL.: biuro: 233-1212 dom: 232-0612

M.Sc. Mech. Eng. Sales representative

4195 Dundas Street West
Toronto Ontario M8Y 1Y4

Bohdan (Bob) SZEWCZYK

Biuro: 231-0600;
Dom 247-4437

OKAZJA DLA BUDOWLANCA (stolarza) DOM DO REMONTU

- OBECNIE mieszkanie \$1500/miesiąc dochodu z wynajmu,
- PO REMONCIE około \$40000 dochodu
- POŻYCZKA 85% ceny zapewniona
- OPŁATA WSTĘPNA - do uzgodnienia

NOWOROCZNY HOROSKOP

BARAN

Dominująca cecha Twojej osobowości w tym roku dowodzenie.
Kolor przynoszący szczęście wszystkie odcienie czerwonego
Najlepszy okres w roku dla spraw osobistych 21 marca 20 kwietnia
Najlepszy okres na podróże 23 listopada 21 grudnia Dobre stosunki z Lwem Strzelcem
Bliźniętami Waga i Wodnikiem Miejsca, które oferują Ci nowe możliwości Puerto Rico
Kanada i Dania.

BYK

Dominująca cecha Twojej osobowości w tym roku: dążenie do celów
Kolor przynoszący szczęście: różowy
Najlepszy okres w roku dla życia osobistego: 21 kwietnia - 20 maja
[Najlepszy okres na podróże: 22 grudnia - 19 stycznia] **Znaki sprzyjające: Panna, Koziorożec, Rak, Skorpion i Ryby** **Miejsca, które oferują Ci nowe możliwości: Irlandia i St. Louis**

BLIŹNIETA

Dominująca cecha Twojej osobowości w tym roku: komunikowanie się
 Kolor przynoszący szczęście: złoty
 Najlepszy okres w roku dla życia osobistego: 21 maja - 20 czerwca.
 Najlepszy okres na podróż: 20 stycznia - 19 lutego
 Znaki sprzyjające Waga, Wodnik
 Baran, Lew i Strzelec. Miejsca, które oferują Ci nowe możliwości: Belgia, Londyn i San Francisco

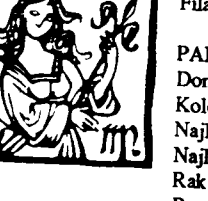
AK

Dominująca cecha Twojej osobowości w tym roku rozumienie innych
 Kolor przynoszący szczęście turkus
 Najlepszy okres na podróże 20 lutego 20 marca Znaki sprzyjające Byk, Panna,
 Koziorożec Skorpion i Ryby Miejsca które oferują Ci nowe możliwości Holandia
 Wenecja i New Hampshire

LEW

Dominująca cecha Twojej osobowości w tym roku nadzorowanie.
Kolor przynoszący szczęście złoty i pomarańczowy
Najlepszy w roku okres dla życia osobistego 23 lipca 22 sierpnia
Najlepszy okres na podróże 21 marca 20 kwietnia. Znaki sprzyjające Baran Strzelec,
Bliźnięta, Waga i Wodnik Miejsca które oferują Ci nowe możliwości Indie, Francja,
Filadelfia i Chicago

PANNA

Dominująca cecha Twojej osobowości w tym roku: **organizowanie**.
 Kolor przynoszący szczęście: **odcienie brązu**.
 Najlepszy w roku okres dla życia osobistego: **23 sierpnia - 22 września**.
 Najlepszy okres na podróże: **21 kwietnia - 20 maja**. Znaki sprzyjające: **Byk, Koziorożec, Rak, Skorpion i Ryby**. Miejsca, które oferują Ci nowe możliwości: **Paryż, Szwajcaria, Boston i Los Angeles**.

WAGA

WAGA
Dominująca cecha Twojej osobowości w tym roku uzależnianie się.
Kolor przynoszący szczęście odcienie niebieskiego
Najlepszy w roku okres dla życia osobistego 23 września - 22 października -
Najlepszy okres na podróże 21 maja - 20 czerwca. Znaki sprzyjające Bliznięta Wodnik
Baran, Lew i Strzelec Miejsca, które oferują Ci nowe możliwości Manhattan Chiny
Japonia i Półd Karolina

SKORPION

Dominująca cecha Twojej osobowości w tym roku koncentracja.
 Kolor przynoszący szczęście ciemnoczerwony
 Najlepszy w roku okres dla życia osobistego 23 października 22 listopada
 Najlepszy okres na podróże 21 czerwca 2 lipca. Znaki sprzyjające Rak, Ryby Byk Panna
 i Koziorożec Miejsca które oferują Ci nowe możliwości Colorado Norwegia Rio de
 Janeiro i Waszyngton.

STRZELEC

Domniująca cecha Twojej osobowości w tym roku wszechstronność
Kolor przynoszący szczęście fioletowy
Najlepszy okres w roku dla życia osobistego 23 listopada 21 grudnia
Najlepszy okres na podróże 23 lipca 22 sierpnia Znaki sprzyjające Baran Lew Bliźnięta
Waga i Wodnik Miejsca które oferują Ci nowe możliwości Australia Hiszpania Riwiera
i Wielki Kanion
KOZIORÓŻEC

Domuniaca ced

Kolor przynoszący szczęście odcienie szarego i czarny
Najlepszy okres roku dla życia osobistego 22 grudnia 19 stycznia
Najlepszy okres na podróże 23 sierpnia 22 września Znaki sprzyjające Byk Panna, Rak
Skorpion i Ryby Miejsca, które oferują Ci nowe możliwości Alaska Bruksela Georgia i
Meksyk

WODNIK

WOLNIK
Dominująca cecha Twojej osobowości w tym roku inwencja
Kolor przynoszący szczęście niebieski i indygo
Najlepszy okres roku dla życia osobistego 20 stycznia 19 lutego
Najlepszy okres roku na podróże 23 września 22 października Znaki sprzyjające
Bliźnięta Waga Baran Lew i Strzelec Miejsca które oferują Ci nowe możliwości
Massachusetts Anzona, Peru i Nowa Zelandia

RYBY

Dominująca cecha Twojej osobowości w tym roku **wrażliwość**
Kolor przynoszący szczęście **odcienie białego**
Najlepszy okres roku dla życia osobistego **20 lutego 20 marca**
Najlepszy okres roku na podróże **23 października 22 listopada** Znaki sprzyjające **Rak**
Skorpion Byk Panna i Koziorożec Miejsca które oferują Ci nowe możliwości **Maine**
Vermont i Portugalia

**POCZYTAJ MI
ECHO**

Dzień dobry! My się już znamy, prawda? Czekałyście na mnie? To dobrze, bo ja na Was też. Dzisiaj, zgodnie z obietnicą, następny wierszyk, tylko już trochę dłuższy. Napisał go Julian Tuwim, a tytuł brzmi "W aeroplanie". A od razu na początku rzecz do wyjaśnienia - co to jest aeroplan? Otóż tak dawniej nazywano samolot. Tylko ludziom w Polsce nie podobało się, że muszą taką ładną maszynę nazywać obcym słowem i postanowili wymyślić nazwę polską - a że to samo lata, więc samolot, ale pan Tuwim pisał ten wiersz dawno, w czasach, kiedy jeszcze mówiono i samolot i aeroplan. A ja się tak zastanawiam - czy Wam to słowo czegoś nie przypomina? No? plane - po angielsku PLANE, albo AIRPLANE - to właśnie jest samo i nawet podobnie brzmi.

Wyjaśniliśmy sobie tytuł - czas na wierszyk

Miała babcia kurkę
kurkę złotopiórkę,
wesołą kokoszkę,
zwarowaną traszkę.
Kiedys jej ta kurka
uciekała z podworka.
Babcia za nią truchtem drepce,
Wracać! krzyczy
A ja nie chcę!
A tam zaraz blisko
to było lotnisko,
kurka się tam zapędziła,
aeroplan zobaczyła,
i że była dobra skoczek,
uskoczyła tam nasza kwoczek.
Wtedy babcia hopla!
tez na aeroplan
Jak nie zaczęła się szamotać,
drapać, dziobać, rzucać, motać,
szarpac, łapać się za rągle,
to przy skrzydłach, to przy śmigle,
z przez takie niespodzianie,
otor warknął niespodzianie,
rągło kręci się jak fruga
amolot w górę dźwiga.
kurka w skrzek, babcia w płacz
o się dzieje? Kurko, patrz!

Kurka w bek, babcia w krzyki,
a on sobie kozła fik!
Kurka gdacze, babcia płacze,
a on sobie buja, skacze,
coraz wyżej się unosi,
choć babcia błaga, prosi,
Chociaż kurka motor dziobie,
kotka drapie, śrubki skrobie,
aeroplan coraz chyżej,
coraz smulej, coraz wyżej!
Na dół popatrzyły,
Dziwy zobaczyły
Wielkie góry jak kupki piasku
wielkie drzewa
jak karczuszki w lasu,
rzeki srebrne wstążeczki,
łąki zielone chusteczki,
domy klocki drewniane,
pola kratki malowane,
jeziora jak domice,
pociągi jak gasienice,
ludzie jak mrówki,
krowy jak boze krowki,
a kurek, to nawet nie widać.
Popatrzyły do góry
co zobaczyły? Chmury?
Akurat!

Chmury już w dole były
i ziemię zasłoniły
Ach babciu krzyczy kurka
na głowę stanął świat!
Aż tu naraż w środku nieba
księżyc zjawia się przed niemi,
ze sto razy chyba większy
niż ten, który widac z ziemi.
przymrużył jedno ślepie

a drugim groźne łypie,
 otworzył usta jak okno
 i byłby samolot potknął,
 ale babcia zeskokczyła
 i nagle się obudziła.
 Patrzy porządek wszędzie,
 nic złego się nie dzieje,
 kurka siedzi na grzędzie
 i z babci się śmieje.

Wierszyk się skończył - a my zaczynamy od początku, bo będziemy sobie niektóre słowa wyjaśniać, na przykład - "Wesołą kokoszkę, zwiariowaną troszkę" - dlaczego kokosz-
kę? Bo tak się czasem mówi na kurę, kiedy ona się tak koko-
si, usiadzie sobie na słońcu i kręci trochę pupą ogonkiem i
skrzydłami, żeby jej było jeszcze wygodniej i cieplej A jak
jest po angielsku zwiariowany? - CRAZY A kura?
CHICKEN, oczywiście "Babcia za nią truchtem drepce" -
trucht, albo truchcik, to jest taki śmieszny krok, trochę z pod-
skokiem, ale bardzo drobnutki, stare babcie tak czasem
chodzą, kiedy się bardzo śpieszą i to wygląda trochę zabaw-
nie, bo niby prędko ruszają nogami, a wcale się tak szybko do
przodu nie posuwają No, bo Wy, to umiecie rzeczywiście
prędko biegać i pewno byście tę kurkę łatwo dogoniły
"Kwoczka" - znówu inne imię dla kurki? Tak, bo kiedy kura
wysiadyje jajka albo prowadzi małe kurczętą i nimi się
opiekuje, wtedy się ją nazywa kwoką Kwoka, to jest taka kura
- mama I po angielsku też ma wtedy inne imię Już się nie
nazywa CHICKEN, tylko HEN

"Motor warknął" - dlaczego warknął? Bo to jest trochę
podobne do warczenia psa A jak po angielsku warczeć? -
SNARL Czuję, że zaczęlysacie już warczeć, żeby pokazać
mamie, jak to robi pies wrrrrrrrrrrrrrrrr stop!

Mama pewno już ma dosyc warczenia, więc ja proponuję dla
odmiany inną zabawę spróbujcie pokręcić się w kółko, jak
bąk i wtedy będziecie wiedzieli, co to znaczy fryga, bo w
wierszyku się mówi, że śmigło kręci się jak fryga To jest
własnie bąk Po angielsku - TOP

Kiedy już nasza "fryga" usiadła i słucha dalszego ciągu, ja
poproszę Mamę, żeby dziecko przepytwała z kilku słówek
angielskich - bo chyba ono większość z nich zna Co babcia i
kurka zobaczyły, jakie dziwy? A ja tylko wytłumaczę ostatnie
słowo boże krówki Wiecie, co to jest? To biedronki, te
czerwone owady w kropeczki Po angielsku nazywają się
LADYBUG A co to jest ślipie? Ślipie to jest oko, tak się
czasem mówi o wielkim, brzydkim oku Oko po angielsku -
EYE O jakim zwierzęciu można powiedzieć, że ma ślipie?

Chyba o krokodylu, bo wyjątkowo brzydsko patrzy

"Kurka siedzi na grzędzie" - grzęda, to taki drewniany patek,
zawieszony wysoko nad ziemią w kurniku, żeby kurki mogły
na nim siedzieć, trzymając się pazurkami tak, jak na gałęzi
Wtedy dobrze spać

A zrozumieliscie, dlaczego takie dziwne przygody miała
babcia w tym samolocie, a potem się obudziła? Bo jej się to
wszystko przysniło! Mama już pewno Wam to sama wytłu-
maczyła Zmęczeni jesteście? Nie? Ale Mama może zmę-
czona To ja już się chyba pożegnaj

Do następnego spotkania. Pa!

ADELA DYMSKA

CZYTAJ ECHO JEST CO CZYTAĆ

ROCKWOOD DELICATESSEN

4141 Dixie Rd. MISSISSAUGA
TEL. 624-1244

SKLEP DELICATESOWY w kompleksie handlowym
Rockwood Mall w Mississauga
pomiędzy Lumber i Burger King

Posiadamy wyśmienite polskie i niemieckie
wędliny oraz europejskie wyroby delikatnesowe
**PRZEDŚWIĄTECZNA ZNIŻKA 10%
DLA ZAKUPU POWYŻEJ \$20
PO PRZEDSTAWIENIU KUPONU**

Kupon Rockwood Delicatessen
upoważnia do zniżki cen 10%

W sprzedaży polskie gazety

ONTARIO BREAD CO. LTD

178 Ossington Ave., Toronto
TEL 532-4929

najpopularniejszy, pyszny, świeży chleb
do nabycia w najlepszych sklepach w Toronto i w Ontario

nowy punkt sprzedaży Rockwood Delicatessen
4141 Dixie Rd., Mississauga

Copernicus

MEAT PRODUCTS
79 Roncesvalles Ave
TEL 536-4054

Posiadamy świeże mięso
wykrojone na życzenie Szynek,
boczki balerony kielbasy
na sposób polski oraz wiele innych
wędlin i delikatnesow - ogorki
kiszone kapusze z boczki,
śledzie pierogi
T S PAKULSKI

RENEWAL Construction and Renovation

Instalacje elektryczne,
renowacje łazienek, kuchni,
wykładziny, kafelki,
wykaszanie piwnic
Bezpłatna wycena.
TEL 249-5212 lub 742-1302

UBEZPIECZENIA, KSIĘGOWOŚĆ

HUMBERVIEW INSURANCE

337 Roncesvalles Ave., Toronto
TEL 531-4647

Ubezpieczenia chorobowe dla odwiedzających Kanadę

Chester's Income Tax Service

Czesław Kępa
TEL. 238-0447

Income Tax Consultant, Członek Kanadyjskiej
Federacji Konsultantów d/s Podatkowych

NEW YORK LIFE INSURANCE COMPANY

Life insurance (na życie) • Disability (chorobowe)
• Mortgage (hipoteczne) Business (handlowe) RRSP •
Annuity (emerytury)

SOLIDNIE • TANIO • SZYBKO
ANDRZEJ KRYSIAK

Po bliższe informacje proszę dzwonić
biuro 226 6515 dom 858-0129

INCOME TAX SERVICE FINANCIAL PLANNING

ZOFIA ADAMCZYK, M B A
TEL 822-6826

Zeznania podatkowe dla osób prywatnych i małych
przedsiębiorstw według najnowszych przepisów finansowych
Bezpłatne konsultacje i porady

L.B. Construction

construction • renovation
roofing
• carpenters • painting • parquetry
aluminum siding
LES BARWINSKI
Ceny konkurencyjne!

COMPUTERIZED ACCOUNTING BOOKKEEPING & INCOME TAX SERVICES

TEL (416) 762-5891
Fachowo i solidnie
• księgowość i rachunkowość
dla małych przedsiębiorstw
• wypełnianie formularzy

Montreal ALEXANDER

transport
przeprowadzki
(także z Toronto i do Toronto)
TANIO • SPRAWNIE
TEL (514) 932-1075
lub
(514) 931-2240

FIRMA ITPOL CONSTRUCTION

• kompleksowe remonty i
renowacje domy biura sklepy
• fachowe porady oraz wyceny
gratis
• ściany sufitu prace
wykończeniowe
• stolarka malowanie, instalacje
TEL (416) 271-7029

Zespół muzyczny TRANSFER z Hamiltonu

na wszystkie okazje
Repertuar znanych
i lubianych zespołów polskich
dla wszystkich generacji
TELEFON
Toronto 661 0215 i 766-5894
Kitchener 578 9235
Hamilton 561-6955

MARGOR ELECTRIC

RESIDENTIAL
COMMERCIAL

Zakładanie nowych instalacji
elektrycznych, renowacja
Montaż i naprawa urządzeń elektrycznych
oraz elektrycznych

MAREK

TEL 239-0868
METRO LICENCE E-1843

EURO-AMERICAN ELECTRICIAN INC

RESIDENTIAL

COMMERCIAL

INDUSTRIAL

TEL (514) 334-2966

NETTOYEUR PURE WHITE CLEANERS

2372 Jolicoeur St
MONTREAL, P.Q.
H4E1X8

TEL (514) 768-3325
Usługi pralnicze, czyszczenie chemi-
czne, odbiór z domu klienta
transport, przeprowadzki, paczki
klienta na zamówienie do Polski i nie
tylko, oraz sprzedaż, dostawa i
wysyłka upominków na różne okazje

VOYTEK

MECHANICAL
CONTRACTING
Specialists in the
SALES INSTALLATION

REPAIRS
AIR CONDITIONING
HEATING
VENTILATION
HUMIDIFIERS
WRITTEN GUARANTEE
ASK US ABOUT OUR SPECIAL
OFF-SEASON INSTALLATION
RATES

756-3494

ZESTY'S GOURMET DELI

polskie delikatesy w Mississauga (Clarkson)
wysokane smaczne i najwyższej jakości potrawy
urządzamy chrzciny komunie przyjęcia weselne itp
zapewniamy sprawną, szybką obsługę
wykwalifikowanego personelu

Właściciele Jadwiga i Gabriel Mencfeld
TEL 823-1167

1900 Lakeshore Rd W Mississauga
na wschód od Southdown Rd. na Inverhouse Plaza
pon. środa 9-18 czwartek piątek do 19 sobota 9-18

Montreal POLONIJA KASA KREDYTOWA

65 Sherbrooke St E. ste 103
TEL 845-3534
oferuje Polonii na wyjątkowo dogodnych
warunkach wszelkiego rodzaju pożyczki
i najlepsze oprocentowanie za sumy
złożone w Kasie
poniedziałek 10-15
czwartek i piątek 10-20

HOMETARIO REAL ESTATE LTD ASSURANCE BROKERS LTD

• Kupno i sprzedaż nieruchomości
wielkiego rodzaju
• Ubezpieczenia na samochody—
od ognia—kradzieży i inne
171 Roncesvalles Ave
Toronto
TEL 531-3506

INDEPENDENT COMPUTER EXPERTS

• Oprogramowanie
• konsultacje
• szkolenie
• przygotowanie resume
TEL 742-1387

JUBILERZY

POLSKI ZŁOTNIK

zawadzanie o otwarciu nowego sklepu
złotniczego przy
87 Roncesvalles Ave
Toronto, Ont. M6R 2K6
WYKONUJEMY USŁUGI ZŁOTNICZE
grawerowanie
naprawa złotych i srebrnej biżuterii
wyroby z powierzonego materiału wg życzenia
Klienta
naprawa zegarków

KINGSWAY MEAT PRODUCTS AND DELICATESSEN LTD

HUBERT WESIERSKI IVAN GRGIC
2342 Bloor St. W. Toronto
TEL 762-5365

ZAWIADAMIAJĄ CAŁĄ POLONIĘ
o najwyższej jakości produkcji wędlin oraz mięsa wykrojonego
na życzenie klienta
Posiadamy również wysokiej jakości
wyroby garmazeryjne oraz delikatesy
CENY KONKURENCYJNE

ELECTRICAL CONTROL ENGINEERING

RESIDENTIAL COMMERCIAL
INDUSTRIAL
Zakładanie nowych, renowacja instalacji
elektrycznych
Montaż oraz naprawa urządzeń
elektrycznych
oraz elektro-pneumatycznych
MAREK
TEL 239-0868

UNIVERSAL HARDWOOD FLOORING

cyklinowanie nowych i starych
podłóg drewnianych jak również
malowanie oraz instalowanie
wskiego rodzaju podłóg
NAJLEPSZE CENY
PRACOWNIA - OBSŁUGA
285 Scarlett Rd. Toronto M6N 4L1
TEL 763-2270
ANDRZEJ ZAREMBA

THE FUTURE BAKERY

NAJLEPSZY W MIEŚCIE ŚWIEŻY CHLEB
dostarczamy do sklepów i do domu
739 Queen St. W.
Toronto, Ont.
TEL 368-4235

NOWO OTWARTE DELIKATESY

WARMIA

zapraszają całą Polonię
na smaczne wędliny i mięsa wyrabiane na miejscu
specjalność kielbasa warmińska
od 9 do 20-ej 6 dni w tygodniu
323 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont.
TEL 521-4861

Zamówienia EUROPAC INTERNATIONAL
1339 Baseline Road, Box 5554, Ottawa
Ontario K2C 3M1, Canada, tel 613/728-4446

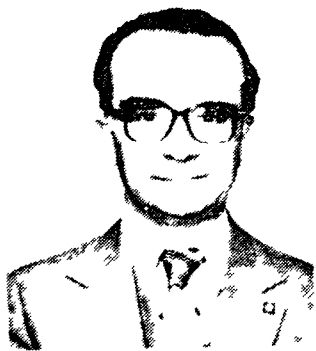
Zamówienia EUROPAC INTERNATIONAL
1339 Baseline Road, Box 5554, Ottawa
Ontario K2C 3M1, Canada, tel 613/728-4446

*Pomyślnego Nowego Roku
zyczy*

HENRY A RASTON
SALES REPRESENTATIVE

Bus 532-4444 — Res 767-4022

Realtor

217 RONCESVALLES AVE.
TORONTO ONT M6R 2L6

**CRANKSHAFT SERVICE
& SUPPLIES LTD.**

483 Dupont St.

- kompletne naprawy,
przegląd układu
- zapłonowego (tuneup)
- kierowniczego
- przedniego i tylnego
zawieszenia
- hamulcowego
oraz wszelkie inne
naprawy

POSIADAMY NA WYMIANĘ
WALY KORBOWE
rok gwarancji na części i
robociznę

537-2529
537-5857

Stan Ignakiewicz
Moe Jabouri

5-16

TOYOTA

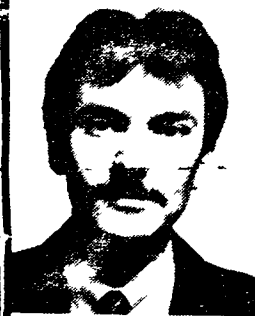
TERCEL • COROLLA • CAMRY • CRESSIDA
• CELICA • SUPRA • VANS • TRUCKS

Przyjdź zobaczyć

nowe modele 88

! w tym całkowicie zmienioną Corollę
DO ZOBACZENIA!

YONGE - LAWRENCE TOYOTA

3020 YONGE ST.
481 - 5216
(tuz obok przystanku metra)

**JACK
KLIMCZAK**

Tel domowy
762 - 9421

**QUEEN
ELECTRONICS
SERVICE**

inż Zbigniew Tarasiuk
zawadza
o otwarciu nowego zakładu
radiowo-telewizyjnego
naprawiamy TV VCR stereo
komputery
naprawy u klienta
kupno-sprzedaż sprzętu
elektronicznego
NAJNIŻSZE CENY • PEŁNA
GWARANCJA
TEL (416) 531-5765

CARCARE

**GASOLINE SERVICE
STATION**

fachową pomoc we wszelkich
sprawach związanych z proble-
mam! samochodowym!
880 Bpans Ave
(trefon 427 i Browns Line)

TEL. 255-3245

SAFETY

Auto Repairs

WIESŁAW SOKOŁOWSKI

3005 Bloor St. W

Etobicoke

TEL. 231-6996

Świadczymy usługi w zakresie mechaniki
samochodowej wszystkich marek oraz
wydajemy zaświadczenia potrzebne do
rejestracji samochodów
SZYBKO I SOLIDNIE

**Zespół muzyczny
POSEJDON**

w powiększonym składzie
oferuje Państwu
przyjemną dla wszystkich
muzykę na uroczystości
weselne, kamawałowe,
przyjęcia i zabawy.
Możliwość zatrudnienia
na ZABAWĘ
SYLWESTROWĄ
KITCHENER,
tel 578-9235
TORONTO, tel 661-0215

**AUTO DRIVING SCHOOL
'THE HELPFUL PROFESSIONALS'
WOJTEK ANTCHAK**

Licencjonowany instruktor jazdy udziela lekcji
oraz przygotowuje do egzaminów państwowych
(Kat "G")

TEL (416) 259 - 9965 res , 536 - 5454 b
1651 Bloor Str W , Toronto, Ont M6P 1A6

**DOUBLER
TRUCK DRIVER TRAINING**

NAUKA JAZDY NA SAMOCHODACH CIĘŻAROWYCH
kategorii A i D

ocena umiejętności i doszkolenia dla kierowców
nauka od podstaw wraz z możliwością
dogodnych śpiat
Registered and approved as a Private
Vocational School

2095 Weston Rd (na pld. od 401)

244-2725

**ELŻBIETA
(ELIZABETH)
KORZYCKA**
PRZEDSTAWICIEL
COOKSVILLE DODGE
CHRYSLER

290 DUNDAS ST E Miss

(pomiędzy Cawthra i # 10)

TEL bus (416) 279-3031

Res 625 - 1961

ZNIŻKA PIENIĘDZA do \$ 3000
na wybrane modele Olbrzymi wybór
PICKUP TRUCKS i VANOW
Model 1987 rodzinny samochód Shadow
! Nowe samochody mają gwarancję na 7 lat,
lub 15 tys km

TANIO I Z GWARANCJĄ

OFICJALNY PRZEDSTAWICIEL

KONTA WALUTOWE - BONY
PACZKI Z OWOCAMI LEKARSTWA
SAMOCHODY

BIURO PODRÓŻY

Tel (416) 532-3042

SAVE-O-WAY

OVERSEAS SERVICES

331 Roncesvalles Ave,
Toronto, Ont, M6R 2M8

Przeloty czarterowe i indywidualne do Polski Europy i
innych krajów świata Tanie ubezpieczenia i zaproszenia
dla wizytorów z Polski

**PACZKI
DO
POLSKI**

Juz od 5 lat

zapewniamy swoim Klientom pewny
i odpowiedzialny serwis wysyłkowy
na paczki morskie i lotnicze do
Polski i innych państw świata

BONUS!

Przy każdym zakupie biletu lot-
czego w naszym biurze
może wysłać bezpłatnie par-
morska o wadze do 10 kg

**DR BOŻENA
TROCIŃSKA**
LEKARZ DENTYSTA
uprzejmie zawiadamia
o otwarciu gabinetu
dentystycznego
w HAMILTON
155 James Str. S.
suite 300
TEL 525 - 1854

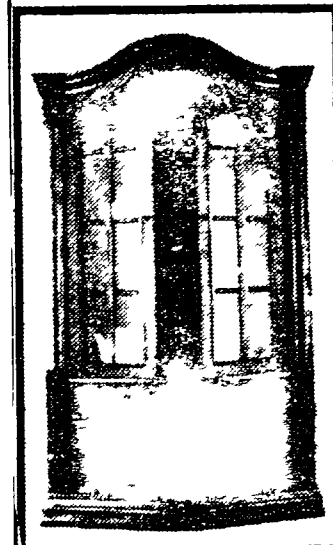
Przyjmuje
od poniedziałku do czwartku

Irena Koper
Representative

265 Rimrock Rd Ste 205
Downsview Ontario M3J 3C6
Bus 631-6523 Res. 267 8815

**UBEZPIECZENIA
WSZELKIEGO RODZAJU**

**SOLIDNE
POLSKIE
MEBLE**

Firma "Eurofum Ltd"
oferuje Państwu este-
tyczne meble dębowe
produkcji polskiej typu

- "Swarzędz"
- Oferujemy m in
 - ścianki meblowe
(wall unit)
 - serwantki
 - komplety
myśliwskie
 - kredensy

2011 Lawrence Ave
W unit 18
(między Jane a
Weston Rd)
Czynne codziennie
w godz. 9-9 po poł
sobota 9 rano-9
wieczór
ZAPRASZAMY!

OGŁOSZENIA O PRACY

Wszystkie ogłoszenia osob oferujących pracę lub poszukujących pracy zamieszczamy bezpłatnie trzykrotnie

Tel. 743-5706

BABY SITTER housekeeper live at, Monday Friday, English speaking nannies. Lawrence-Bathurst. Tel. 782-6521

MURARZY i pomocników zatrudnić. Okolice Scarborough. Tel. 439-3382, po 6 wiecz.

POTRZEBNA osoba do opieki nad starszą osobą, warunki do omówienia. Dzwonić po 6 wiecz. Tel. 233-7338.

PRZYJMĘ życie do domu, tel. 242-7501. Proszę dzwonić po godz. 7 00.

NOWO PRZYBYŁY poszukuje pracy, tel. 253-0687

PISZĘ na maszynie po polsku i po angielsku, wprowadzam teksty na komputer. Tłumaczę teksty w obu językach. Proszę Danka. TEL. 251-5749

POTRZEBNY dobry lekarz w Brampton, język angielski niekonieczny. TEL. 452-0485, proszę Edwarda

POSZUKUJĘ pracy jako malarz. TEL. 253-5420, Jerzy

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu. Okolica Roncesvalles. TEL. 534-2642

POMOC do przedszkola, przygotowanie posiłków pół etatu. Proszę dzwonić wieczorem. TEL. 766-8128

EXPERIENCED couple wanted for an apartment building 112 units, knowledge of maintenance and English required. Good salary + 2 bedroom apartment. TEL. 479-2729

KOBIETA poszukuje pracy chałupniczej. TEL. 748-9446, Ryszard.

OPIEKUNKA do rocznego dziecka od 10 do 4 potrzebna, 5 razy w tygodniu. Victoria Park/Danforth, tel. 755-4036 po godz. 4-tej.

POTRZEBNA dochodząca pani do 3,5-letniej dziewczynki. Okolica Don Valley i York Mills. TEL. 445-6810

ODPOWIEDZIALNA, doświadczona, niepaląca ze stałym pobytym w Kanadzie z opieką nad dziećmi w kulturalnym domu, z zamieszkałym na miejscu. Tel. 428-0169

NOWO PRZYBYŁY poszukuje pracy. TEL. 253-0687

POTRZEBNE kobiety do produkcji żywności od zaraz. Praca w fabryce na jedną zmianę od 9 do 5 po poł. Okolica Finch i Midland. Proszę się zgłaszać osobiście do właścicieli 70 Silverstar Blvd. Unit 121 AKA BA Tel. 299-0758

FIRMA Importowo-Exportowa w Vancouver B.C. poszukuje doświadczonych handlowców ze znajomością języka polskiego, angielskiego i niemieckiego. Emeryt mile widziany, w dowolnych godzinach pracy. Płatność po P.O. Box 91401, West Vancouver, B.C. V7V 3P1

PANI przybyła z Polski lat 35 lubiąca dzieci, szuka jakiegokolwiek pracy. Tel. 238-0447

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem u siebie w domu, w Mississauga, Dundas i Hurontario. TEL. 272-0880

PRZYJMĘ kierowcę z klasą A z kilkuletnią praktyką. TEL. 453-5395

"A" Class truck driver podejmie pracę. TEL. 949-7173, proszę dzwonić po 8.5 po poł.

POTRZEBNE krawcowe. TEL. 738-0095

GUYS & GIRLS WHO INSIST ON A HIGHER THAN AVERAGE INCOME, HAVE FUN MEET PEOPLE, AND EARN HIGH DOLLAR COMMISSIONS SELLING AN EDUCATIONAL PROGRAMS AT SHOPPING MALLS, TRADE SHOWS, FAIRS AND IN HOMES BY APPOINTMENT ONLY. PHONE SANDY OR EVA AT 233 3297 FULL AND PART TIME POSITIONS AVAILABLE

MEŁDY mężczyzna szuka pracy w okolicy Scarborough. TEL. 449-2535

TORONTO Humane Society szuka pracownika na stanowisko "maintenance". Pierwsze 3 miesiące 7 dol. na godz. Dental plan, benefity. Praca od niedzieli do czwartku. Sporo nadgodzin. Musi mieć prawo jazdy. TEL. 392-2273, proszę Peter

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem we własnym domu. Okolica Lakeshore i Superior. TEL. 255-9851

FIRMA budowlana zatrudni murarzy na stałe. Wymagane roczne doświadczenie w Kanadzie. Proszę dzwonić wieczorem. TEL. 534-5653

ZAOPIEKUJĘ się dzieckiem w wieku 0 do 6 lat u siebie w domu, gorące obiady bardzo dobre warunki. Mississauga, Bloor i Dixie. TEL. 625-6175

BABY SITTER housekeeper some English necessary To live in. 5 day a week 9 5. TEL. 656-6968, 881 3486

NOWE PUNKTY SPRZEDAŻY BATHURST I FINCH na Finchurst Plaza European Delicatessen and Appetizers ALEC i GEORGE 4911 Bathurst

Mają także w sprzedaży polskie pierogi, wędliny i ryby
w PIZZA-PIZZA w Downsview na plażie
przy Sheppard i Bathurst (obok Miracle)
u pana STAN MATUSIAKA TEL. 635 - 8466

ARNOLD PENK

Przedstawiciel firmy
sprzedającej samochody
General Motors
SALES AND LEASING

Nowe samochody 87 i 88
posiadają 6-letnią gwarancję lub 100
tysięcy km (power train)
oraz gwarancję antykorozyjną
na 6 lat lub 160 tys. km

Wielka sprzedaż samochodów przy wyjątkowo niskim oprocentowaniu Szeroki wybór nowych i używanych samochodów. Używane samochody mają do 3-letnią roczną gwarancję. ARNOLD PENK gwarantuje najlepsze warunki sprzedaży samochodów, załatwia np. poczekaniu sprzedaż i pożyczkę. Potęcam także ubezpieczenie, uwzględniając zagraniczne prawa jazdy. Posiada także ARNOLD PENK w ciągu całego okresu posiadania auta. ARNOLD PENK posiada długoletnią praktykę w sprzedaży samochodów i w udzielaniu pożyczek. Cieszy się wielkim uznaniem i zaufaniem wśród Polaków a także Kanadyjczyków. Kupno samochodu jest poważnym wydatkiem finansowym, trzeba wiedzieć kum na jakich warunkach poważną transakcję. ARNOLD PENK jest wyróżniony przez GM jako Senior Master Salesman. Czy ktoś może to zaowocować? Zanim podpiszesz jakiegokolwiek transakcję zakupu, sprawdźcie u ARNOLDA PENK.

Po wszelkie informacje uprzedzić się dzwonić 364-3211 lub do domu o każdej porze 731-9757 podając nazwisko i numer telefonu

832 Bay St., Toronto, Ont.
(przy College St.)

Potrzebny od zaraz
stolarz doświadczony tel. 769-9559
w instalacjach.

Polskie Biuro Pomocy Socjalnej
30 Marmaduke Szkoła Publiczna Howard -
BĘDZIE NIECZYNNE od 21 grudnia 87 do 1 stycznia 88

ADAM
RADIO - TV - RAPAIR
Naprawa wszystkich
rodzajów telewizorów,
radu, magnetofonów, video,
konwerterów
TEL. 626 - 0620

HERZING INSTITUTES
CAREER COLLEGE
umożliwi Ci uzyskanie
dyplomu

w specjalnościach:
- computer operations
- computer accounting
- computer electronics
- legal secretarial
- medical secretarial
- office automation
secretarial

• Nie zwlekaj dłużej zdobądź
w krótkim czasie kwalifikacje
odpowiednie do Twoich ambicji
• Pamiętaj - Twoja matura z
Polski oraz dostateczna znajomość
angielskiego powinny
wystarczy do zakwalifikowania
Ci na kursy Herzing Institute

• Obsługa lub naprawa komputerów to praca dobrze płatna,
przy tym łatwiejsza i ciekawsza
niż sobie wyobrażasz

• Nasz college prowadzi kursy
rannego i wieczorowego, a dla
studentów w trudnej sytuacji
umożliwia pomoc finansową
• "Tracąc czas tracisz pieniądze"
jest naszą dewizą, nie zwlekaj
więc tylko dzwoni pod numer
431 - 9882

w godzinach po południowych,
a uzyskasz tam informacje po
polsku oraz będziesz mógł
umówić się na interview

BIURO POMOCY
SPOŁECZNEJ
30 Marmaduke Str.
(budynki szkoły HOWARD PARK)
TEL 533-9471
Czynne pon., wtorki, czwartki
i piątki, godz. 10 00-4 00

POMOC I PORADY WE
WSZYSTKICH SPRAWACH
Legalizacja dokumentów
i uwierzytelnianie podpisów

O KAZAJ
Najnowszy
KABARETON
- OPOLE 87

• Pierwszy raz w Kanadzie
• Blisko 3 godzinna kasetka VHS
a na niej - rewia polskiej satyry
piosenki mody
• Występują najpopularniejsi
polscy wykonawcy kabaretowi
Bogdan Smolen, Andrzej Zaorski,
Janusz Rewiński, Jan Kaczmarek,
Krzysztof Jaroszyński, Krzysztof
Daukszewicz, Wały Jagiellońskie
kabarety "Elita 1" "Pod spodem i mną" - oraz
najpiękniejsze polskie modelki

KASETA W CENIE \$ 35
BĘDZIE DO NABYCIA
W NASTĘPUJĄCYCH
SKLEPACH
• "Polski Złotnik"
87 Roncesvalles Ave
• W cukierni Pani Granowskiej
• W delikatesach "Warmia Deli"
323 Roncesvalles Ave
• W delikatesach "Krakus"
1570 Bloor St. W
• W salonie fryzjerskim "Paris
Studio", 2007 Bloor St. W

KILKA PROPOZYCJI. NOWE MOŻLIWOŚCI.

Bardzo dobry lub dodatkowy dochód
Szukamy osob z doświadczeniem dystrybutorskim (selesman) lub bez doświadczenia
Dowolny, nie limitowany czas pracy Łatwe i proste możliwości
posiadania własnego biznesu Tylko opłata kart członkowskich na rok Do wyboru 56 dolarów, 106 50 dolarów,
199 00 dolarów
Rejestracja biznesu bez dodatkowej opłaty

Tel.: 234-8192

UWAGA WŁAŚCICIELE BIZNESÓW!

Usługi, restauracje, sklepy i inne. Możliwość
zwiększenia dochodu. Roczna reklama Twojej
firmy wśród bardzo szybko wzrastającej liczby
członków klubu. Opłata tylko \$99 50 na rok

TRANS CANADA CREDIT JEWELLER
właściciel: Stefan Słoneczna
nowe modele zegarków Bateria 30 5
wybory ze złota już od \$ 20 na godzinę
24 godziny zniknieliśmy na wyspy w góry
złota i srebra zegarki i biżuteria
1554 Bloor St. W., Toronto, Ont.
TEL. (416) 536-7082

Letycja, lat 33, 170/55
oczy niebieskie
blondynka, wyk. średnie
Słoneczna dziewczyna
Firma Sunshine specjalizująca się w usługach matrymonialnych, przygotowała katalog, w którym zamieszcza zdjęcia pań i panów z Kanady i z Polski pragnących wstąpić w związek małżeński.
W ramach reklamy zgodziła się nam na zdjęcia udostępnić do publikacji. Będziemy więc co tydzień zamieszczać podobną piękną Polkę. Może przez Echo znajdzie ją szczęśliwy wybrańec losu?
Pytania i zgłoszenia w tej sprawie prosimy kierować wyłącznie na firmę SUNSHINE
Międzynarodowe Biuro
Matrymonialne
SUNSHINE
Panie i Panowie!
Posiadamy ponad 300 ofert
pani i panów głównie z Polski
również z Kanady USA i
Europie
Piszcie do nas po Fotokatalog
1987 oraz informator
załączając \$ 5 00
P.O. Box 11 Station D
Scarborough Ont. Canada
M1P 4Y7

POSZUKUJEMY 1000 OFERT
PIĘKNYCH POLEK
zamieszkałych w Polsce,
w Kanadzie, Europie.
Wydajemy co 3 miesiące nowe
foto albumy.
Panie zainteresuj się ofertą
pani z Kanady, USA,
Australii Nowej Zelandii
PISZCIE DO NAS
załączając \$1 na opłaty
pocztowe
E W A P O L - Bureau
Port Coquitlam, B.C.
Box 306
V3C 4K6 Canada

POSZUKIWANIA

SZCZOGIEL Franciszek,
syn Franciszka i Agnieszki
z domu Danta, ur. 12 04
1919 w Dąbrówce Wielkiej
- woj. Katowice - poszukiwany jest przez siostrę z
Polski Informację kierować
Krystian WALUGA,
Hinton, Alta, 114 Talbot
Dr. T0E 1B0, tel. 865-2946

UWAGA Polonia w Toronto i okolicy

**POLISH ALLIANCE TORONTO
CREDIT UNION LTD.**
2150 Bloor St. W.
(wejście od wschodniej części budynku)
TEL. 762-9523
CODZIENNIE od 10 do 2 30 po poł. i od 7 30 do 9 wiecz
SOBOTY od 10 30 do 12 30 po poł.

Konta depozytowe...	5 1/4 %	rocznie
Specjalne konta depozytowe... (minimalny depozyt \$ 5.000 oprocentowany na każdy dzień depozytu)	4 3/4 %	rocznie
3-miesięczne certyfikaty...	7 0 %	rocznie
3-miesięczne certyfikaty... (min. 100 tys.)	8 0 %	rocznie
6-miesięczne certyfikaty...	7 0 %	rocznie
6-miesięczne certyfikaty... (min. 100 tys.)	8 0 %	rocznie
1-rocne certyfikaty...	8 1/4 %	rocznie
1-rocne certyfikaty... (min. 100 tys.)	9 1/4 %	rocznie
3-letnie certyfikaty...	8 1/2 %	rocznie
3-letnie non-redeemable ..	9 0 %	rocznie
RRSP...	8 1/2 %	rocznie
Pozyczki personalne	14 %	rocznie
Pozyczki hipoteczne... (\$ 50 000 pożyczki ubezpieczone na życie)	11 3/4 %	rocznie
Line of credit...	14 3/4 %	rocznie
BEZPŁATNE PERSONALNE KONTA CZEKOWE		
Członkostwo w jakiegokolwiek organizacji polonijnej nie jest warunkiem członkostwa w naszej Credit Union		

SPORT

GRUBBA I KUCHARSKI WSPIERAJĄ EUROPE

Juz po raz trzeci rozegrany zostanie mecz Europa - Azja w tenisie stołowym. Miejscem rywalizacji będą Rzym, Lubeka, Kassel i Aalen (turnieje drużynowe 12 - 14 stycznia) oraz Cleveland, gdzie rozegrany zostanie turniej indywidualny - 16 - 17 stycznia. Podobnie jak przed rokiem i dwoma laty w składzie reprezentacji Europy znaleźli się Andrzej Grubba i Leszek Kucharski, a dr Adam Giersz został coachem drużyny Starego Kontynentu.

Grubba razem z wicemistrzem świata Janem-Ove Waldnerem (Szwecja) i Desmondem Douglassem (Anglia) wystąpi w zespole Europy pierwszej, Leszek Kucharski ze Szwedami Erikiem Lindhem i Joergenem Perssonem - w drugiej. Trzecią tworzą Andrzej Mazunow (ZSRR), Tibor Klampar (Węgry) i Joerg Roskopf (RFN). Skład Azji nie jest jeszcze znany. Wiadomo tylko, że w pierwszym zespole wystąpi mistrz świata Jiang Jialiang (ChRL).

G.LATO trenerem North York Rockets

104-krotny reprezentant Polski - Grzegorz Lato został nowym trenerem North York Rockets. Zespół ten występuje w CSL (Canadian Soccer League), która powstała w ubiegłym sezonie. Drużyna North York zajęła ostatnie miejsce w grupie East i obecnie wszyscy liczą na Grzegorza Lato. My również.

MIŁOŚNICY SPORTU!

Juz jest do nabycia pierwszy numer polskiego miesięcznika sportowego, wydawanego w Kanadzie.

"KULISY SPORTU"

Znajdziecie w nim Państwo m.in.:

- Wywiad z G. Lato
- O Fibaku i t.ś. jeszcze raz
- Pele - legenda futbolu
- S. Roche - fenomen na dwóch kółkach
- Hagler - Leonard - walka stulecia

i wiele innych sportowych niespodzianek

B.Becker i I.Tiriac na rozdrożu

W zachodniemieckim tygodniku "Sport Illustrierte" ukazał się wywiad z Ionem Tiriacem, obecnym menadżerem Borisa Beckera. Tiriac, który kiedyś był reprezentantem Rumunii i odnosił sukcesy w Davis Cup, od kilku lat opiekuje się Beckerem i doprowadził go m.in. do dwóch zwycięstw Wimbledonu. Ostatnio jednak ich współpraca stoi pod znakiem zapytania. Tiriac we wspomnianym wywiadzie stwierdził: "Mam już dość ciągłych podróży i życia na walcach".

To już coraz mniej mnie bawi Niemiec miłośnicy tenisa są zbyt niecierpliwi i wymagają od

tego młodego człowieka samych zwycięstw. Boris jest jeszcze nie przygotowany na objęcie przodownictwa w światowym tenisie. On potrzebuje jeszcze kilka lat".

Po ostatnim turnieju Wimbledonu, na Beckera i Tiriacka posypały się gromy krytyki w RFN. Tiriac skomentował to następująco: "Zbyt duża presja spoczywa na Borysie. Niemcy są zbyt surowi w ocenach Beckera. Czy oni nie mogą zrozumieć, że Boris w dwóch latach osiągnął więcej, niż inni w RFN przez 100 lat? Ion Tiriac nie podjął jeszcze decyzji, ale wszystko wskazuje, że Boris będzie szukał nowego menadżera".

Tiriac rozmyśla na balkonie swojego mieszkania w Monte Carlo, nad przyszłością B.Beckera

UCIECZKA

Policja francuska poszukuje dwóch osiemnastoletnich piłkarzy polskich, którzy odłączyli się od drużyny i nie wiadomo gdzie przebywają. Są to Sławomir Mroczek i Grzegorz Makijon. Przypuszcza się, że piłkarze zwrócą się po pewnym czasie o azyl do władz francuskich.

MECZE MIESIĄCA

Zagłębie Lubin-Widzew Łódź 1:0 [0:0] Bramka - Ptak 28. Widzów 10 tys. Dobry mecz Zagłębia, które raczej niespodziewanie zdobyło 2 pkt. Widzew zagrał poniżej swoich możliwości, prezentując niemiłą grę.

Pogoń Szczecin-GKS Katowice 2:1 [0:0] Bramki: Pogoń - Leśniak 50, Cyzio 58. Widzów 10 tys. Piłkarze Pogoni, byli w tym meczu drużyną lepszą. Mogli nawet wygrać za 3 pkt, ale zaprezentowali fatalną skuteczność.

Bałtyk Gdynia-Lech Poznań 0:1 [0:0] Bramka - Pachelski 58. Widzów 5 tys. Bałtyk przeważał przez cały mecz, ale zszedł z boiska pokonany. Jedną z nielicznych kontr Lecha zakończyła się bramką i oni zdobyli 2 pkt. Doskonałe spotkanie, rozegrał P. Skrobowski [Lech].

Stal St. Wola - Śląsk Wrocław 0:0. Widzów 11 tys. Bardzo dobre spotkanie, w którym cały czas coś się działo na boisku. W drugiej połowie przeważał Śląsk, ale wynik nie uległ zmianie.

Dobra lokata PIECHA

Na terenie rzymskiego parku Spallanzani rozegrano kolarski wyścig przełajowy w kategorii open. Trudne warunki (trasa była miękka po padającym deszczu) najbardziej odpowiadały czwórce kolarzy. Z zawodowców najlepiej jeździli wielokrotny mistrz świata, Belg Roland Liboton oraz Hennie Stamsnijder z Holandii. Honoru amatorów bronili natomiast Radomir Szimunek (CSRS) oraz Polak Edward PIECH.

W koncówce wyścigu zawodowcy, którzy zwykle startują na dłuższym dystansie, wzięli górę nad amatorami. Zwyciężył Liboton przed Stamsnijderem, Piech stoczył walkę z Szimunkiem o podium, ale przegrał o pięć sekund. Czwarte miejsce Polaka jest znaczącym wynikiem. Dotychczas Piech uchodził za dobrego przełajowca, ale tylko w kraju. Startując na mistrzostwach świata, kolarz POM-u Strzelce Krajeńskie zajmował dalekie miejsca. Miejmy nadzieję, że w tym roku będzie

inaczej, gdyż Piech prezentuje dobrą i równą formę od początku sezonu.

W Rzymie startowali również inni Polacy, ale zajęli dalsze miejsca. Wyścig był zaliczany do punktacji Super Prestige (rywalizacja zawodowców), natomiast jego wyniki nie liczyły się do Pucharu Europy amatorów, w którym nadal prowadzi Piech.

WYNIKI (60 minut plus okrężnie)

1 Roland Liboton (Belgia - zaw.) - 1:15:50, 2 Hennie Stamsnijder (Holandia - zaw.) - strata 0:08, 3 Radomir Szimunek (CSRS) - 0:31, 4 Edward Piech (Polska) - 0:36.

Wybrała USA

17-letnia rumunska tenisistka Madalina Voinea poprosiła o azyl polityczny w USA. Przyjechała ona do Miami, aby brać udział w tradycyjnym turnieju dla juniorów "Orange Bowl International".

UDANY START POLAKÓW

PIOTR FIJAS DRUGI W PLANICY

W Moskwie rozpoczęły się mistrzostwa świata juniorów w hokeju na lodzie. Bardzo udanie zainaugurowali swoje występy w tej imprezie polscy hokeiści, którzy wygrali w pierwszym meczu z USA 4:3. Równie dobry start mieli Kanadyjczycy, wygrywając ze Szwecją 4:2.

Pozostałe wyniki sobotnich spotkań:
ZSRR - CSRS 6-4
Finlandia - RFN 6-0

Z udziałem 60 zawodników z 6 państw rozegrano w Planicy międzynarodowy konkurs skoków, w którym uczestniczyli również nasi skoczkowie trenujący w Jugosławii.

Austriak Franz Wiegela zwyciężył z notą 196,6 pkt (87,5 i 85 m), minimalnie wyprzedzając Piotra Fijasa - 196 (87 i 84,5). Miejsca pozostałych Polaków:
4 Jarosław Mądry - 187,8 (87 i 82,5), 18 Zbigniew Klimowski - 164,6 (78 i 79,5), 36 Jan Kowal - 130,4 (79,5 i 61,5).

ADAMOWI POLAŃSKIEMU
redaktorowi działu sportowego
i wydawcy nowo powstałych
"KULIS SPORTU"
głębokie wyrazy współczucia
z powodu śmierci MATKI
składa
zespół redakcyjny
ECHA-TYGODNIKA POLSKIEGO